2023. NOVEMBER | LXVII/5.

magyar grafika

HETVENÖT ÉVES AZ EGYESÜLET

magyar grafika
2023. NOVEMBER LXVII/5.
A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület szakmai folyóirata

Főszerkesztő: Matusek-Faludi Viktória
Lapterv: Maczó Péter
Korrektor: Endzsel Ernőné

Szerkesztőbizottság
Maczó Péter, dr. Novotny Erzsébet,
Németh László, Szentendrei Zoltán,
Szikszay Olivér, Tóth József

Kiadó
Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület
1114 Budapest, Bartók Béla út 41. fsz. 6.
E-mail: faludi@mgonline.hu
Honlap: www.mgonline.hu
facebook.com/MagyarGrafika
Felelős kiadó: Fábián Endre elnök

Nyomdai előkészítés: Aldus Grafikai Stúdió

Képfeldolgozás: Colorcom Media

Nyomtatás: Pátria Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Orgován Katalin

Kötészet: Stanctechnik Kötészeti Kft.
Felelős vezető: Joóné Vass Katalin

Borítóterv: Maczó Péter

Terjeszti a Papír- és Nyomdaipari
Műszaki Egyesület
Előfizethető online: www.mgonline.hu
Egyes szám ára postázva: 1500 Ft
Éves előfizetés: 8400 Ft+áfa
Megjelenik évente hatszor

Külföldön terjeszti
a Batthyány Kultur-Press Kft.
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
Telefon: +36 1 201 8891
E-mail: batthyany@kultur-press.hu

Hirdetésfelvétel a Magyar Grafika
szerkesztőségében
Telefon: +36 30 520 7857

Index: 25537

HU ISSN 0479-480X

Borító:
MetsäBoard Prime FBB Bright 235 g/m²

tartalom

Matusek-Faludi Viktória	Kedves Olvasónk!	3
Matusek-Faludi Viktória	Százharminc éves a Pátria Nyomda	4
Tóth Gábor	PNYME 75	10
	A világ nyomda- és csomagolóipara tárt karokkal várja a drupa 2024 szakvásárt	14
Szabó József	Best Print Hungary másképp	16
	Agfa Offset Solutions = ECO3	19
Tóth Gábor	Ready 2 operate SYMP	20
	A Hungaropack Magyar Csomagolási Verseny 2023. évi díjazottjai	22
	A CODEX Zrt. az innováció és a környezettudatosság elkötelezettjeként újabb fejlesztéseket hajt végre	28
Kása István Zoltán	Háromlábú	29
Tóth Gábor	NYSZA – azaz a nyomdai szakképzés szolgálatában	32
Albert Erika	Elődök és utódok	33
Csabai Bernát, Szabó Szabolcs	Egy gép, három művelet	36
	IGEPA	38
Kiss Nóra	Új hulladékkezelési megoldás a Lundberg Tech-től	42
Kaposvári Edina	Költséghatékony megoldás cérnafűzött könyvtestek sapkázásához	44
	Hogyan tudunk ügyfeleinknek segíteni az EPR-díj csökkentésében?	45
Tóth Klára	Csúcson a 130 éves Pátria	48
Matusek-Faludi Viktória	Szakmasztárból elkötelezett munkavállaló	50
Dobos Eszter	Szakdolgozat-ismertető	51
V. Ecsedy Judit	Az 550 éve nyomtatott Budai krónikát ünnepeltük	56
Kis Krisztián Bálint	A kiskunsági nyomdászat kezdetei	60
	Fél évezred ex librisei az OSZK tartalomszolgáltató oldalán	65
	In memoriam	68
Maczó Péter	3P/3D	72
	A Materica és a Woodstock színei megújult mintakönyvekben	80

magyar nyomdatermék NYOMDA- ÉS PAPÍRIPARI SZÖVETSÉG
FEDRIGONI
antalis Just ask Antalis
PAPYRUS
IGEPA

Kedves Olvasónk!

Hétköznapok és ünnepek váltakoznak, kemény megfeszített munka és megérdemelt pihenés. Minden sikeres és hosszú időt megélt vállalkozás sajátja a jó cél és a jó megvalósítás.

Több kerek évfordulót is ünneplünk idén. Kétszáz éves a mai értelemben vett színes nyomtatás, ami jelentősen hozzájárult a grafikai művészetek fejlődéséhez. A litográfia megjelenése 1823-ban lehetővé tette színes reprodukciók létrehozását.

Míg az ofszetnyomtatás 1903-ban született meg, és azóta is az egyik legelterjedtebb nyomtatási eljárás.

A digitális nyomtatás forradalma 30 éves: a digitális nyomtatás megjelenése forradalmasította a nyomdaipart. Az első digitális nyomdagépet 1993-ban mutatták be, és azóta folyamatos fejlődésen ment keresztül.

Az e-könyvek térhódítása 20 éves: az e-könyvek megjelenése az olvasási szokásokat változtatta meg. Az Amazon Kindle 2003-as megjelenése forradalmasította az elektronikus könyvolvasást.

Hetvenöt éve alapították a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesületet. Néhány kiragadott példával szemléltetjük, hogy az idei év a hazai nyomdaipart tekintve is számos jubileumot hozott: százötven éve nyílt meg az első nyomda Békéscsabán, Dobay János gyulai nyomdatulajdonos egy fiókműhelyt rendezett be a mai Munkácsy Mihály Múzeum mellett. Idén ünnepli 130 éves jubileumát a Pátria Nyomda Zrt., 70 éve alapították a Bács megyei nyomdát, 50 éve a Petőfi Nyomdát, 15 éve az STI Petőfi Nyomdát, 30 éves a Varga Flexo Kft. és a Palatia Kft., 25 éves a Flexo 2000 Kft., 20 éves a Grimex Kft. és a Hesse Trade Kft.

Gratulálunk a nyomdaipar minden kerek évfordulót ünneplő résztvevőjének!

Novemberi számunkban visszatekintünk az idei Hungaropack és Best Print Hungary versenyekre, szakmai rendezvényekre és eseményekre. Nagy erőkkel készülünk a decemberi Grafikarácsonyra és stancolt papír karácsonyfadísz melléklettel megjelenő évzáró lapszámunkra.

Fogadják szeretettel Önöknek készített összeállításainkat!

Tisztelettel:

Madarász-Faludi Viktória
főszerkesztő

Százharminc éves a Pátria Nyomda

Matusek-Faludi Viktória

A Pátria Nyomda két világháborút, egy forradalmat, sok összeolvadást, a privatizációt és több technológiai váltást is megélt. A nyomdaipar 550 éves múltjából gyakorlatilag a legtöbb technológiát és eljárást e nyomda falai között alkalmazták a termelésben. A nyomda átköltözése a belvárosi telephelyről a külvárosba szintén nagy változást hozott a működésben. A Dombrádi család többségi tulajdonossá válásakor egy új időszak kezdődött a Pátria életében. Az elmúlt években pedig a külső tényezők, a pandémia, a papír- és nyersanyagárak drasztikus emelkedése egy teljesen új üzletpolitika bevezetését eredményezte. Orgován Katalin vezérigazgatóval beszélgettünk a kerek évforduló kapcsán.

Százharminc év alatt összesen hány dolgozó munkája éltette a Pátria Nyomdát?

Sok száz ember munkája járult hozzá a Pátria történetéhez. „2003 óta van elektronikus nyilvántartásunk, amely adatbázisként kezeli a dolgozók adatait. A jubileumi ünnepségre készülve meglepve láttuk, hogy az elmúlt húsz évben több mint 1200 név szerepelt az alkalmazottak névsorában” – emlékszik vissza a szervezési munkára a vezérigazgató. Ebből az adatból kiindulva Orgován Katalin becslése szerint a cég története alatt több mint 10 000 főre tehető a Pátriához kötődő dolgozók száma. Ma 400 fő dolgozik a budapesti központban és a 36 telephelyen.

A jubileumi ünnepségsorozat keretében szervezett nyugdíjas-találkozón megható volt látni a résztvevők lelkesedését és örömét, ami a sze-

mükben csillogott, amikor megtalálták magukat a dolgozók neveiből összeállított emlékfalon.

A Pátria a nyomdaipar teljes evolúciós átalakulását végigvitte, az ólombetűtől az RFID címkékig. Milyen mérföldkövek a legfontosabbak a cég fejlődési útján az ezredforduló után?

Az utolsó húsz évben történt talán a legtöbb változás. A Pátria az ofszetnyomdák közül az elsők között lépett be a digitális nyomtatás területére: a nagy volumenű digitális nyomtatás, a tranzakciós nyomtatás, a kispéldányszámú és a dekorációs nyomtatás alapvető megújulást jelentett a hagyományos ofszettermékek gyártásához képest. A másik ilyen mértékű technológiai megújulás a csomagolóanyag-piac felé nyitás volt. A 2014-ben indított stratégiaalkotás keretében feltérképeztük a hazai és nemzetközi lehetőségeket, piaci információkat gyűjtöttünk, gazdasági adatokat és kutatásokat elemeztünk, és ezek alapján döntöttük el, hogy a csomagolóanyag-gyártás irányába kell elmozdulnunk.

Orgován Katalin vezérigazgató

A megújulás alapeleme a tanulás?

A flexó egy különleges terület, amit régebben nem tanítottak rendesen, sőt a mai napig nem

a súlyának megfelelően szerepel a tananyagban. Ebből fakadóan nincs szabad kapacitás a képzett szakemberekből a munkaerőpiacon, a szükséges tapasztalattal rendelkező flexószakemberek tudásukat azon a munkahelyen szerezték meg, ahová kötődnek is. A címkegyártáshoz alkalmas keskenypályás flexóberuházást úgy léptük meg, hogy nem volt kész tudással rendelkező szakértő csapatunk, a technológia hozzáférhető volt, de meg kellett tanulnunk használni.

Most már ki merem mondani: öt évig tartott.

Rengeteg erőforrást kellett ebbe a projektbe invesztálnunk, hogy megtanuljunk gyártani. Sokan nem gondolnák, hogy a flexónyomtatás sokkal bonyolultabb, mint az ofszetnyomtatás. Többféle felhasználói igény és alapanyag bonyolítja a folyamatot. A Pátria számára nem volt új, hogy több funkcionalitásnak is meg kell felelni az itt készülő termékeknek. A tranzakciós nyomtatásnál például már megtapasztaltuk, hogy a további felhasználás kritériumait messzemenően figyelembe vegyük, és már a folyamat elején számoljunk ezekkel a kívánalmakkal is – ez már a thermopapírok, leporellók idején is nagy előrelátást, a további felhasználásra alkalmazott gépek ismeretét igényelte.

Flexó = új kihívások?

Nyilván ezért ez egy sokkal kényesebb piac, lassabban hoznak döntéseket, erősebbek a beágyazódások. Itt is nagyon fontos az ár, de egészen más a kereskedelmi és technológiai folyamat, más az értékesítés is, ehhez fel kell nőni. A gyermekbetegségeken is át kellett esni, ami olykor frusztrációt okozott, hiszen megszoktuk, hogy képesek vagyunk rutinból jót gyártani, és most van egy terület, ahol ez nem kézenfekvő.

Megoldás- és technológiaorientált működésre rendezkedtünk be

Ma már kevés, hogy egy jól működő nyomda vagyunk, nyomtatni tudunk – valamilyen IT-megoldással, valamilyen többlettudással meg kell támogatni a nyomdatermékeket. A nagyobb projektek pedig már komoly termék- és technológiai fejlesztést igényelnek. Kevés az olyan nagyobb volumenű megrendelés, amely a meglévő rutinra támaszkodva kész megoldással kivitelezhető, az új elvárások együtt gondolkodást és fejlesztéseket igényelnek.

Orgován Katalin második alkalommal vezérigazgatója a Pátriának. A Kínában töltött időszak tapasztalatai hoztak-e új inspirációt, más szemléletmódot az előző gyakorlathoz képest?

A legfontosabb, amit Kínában tanultam, az emberek roppant rugalmassága. Amikor úgy érzik, hogy valami nem vagy nem jól működik, azonnal keresnek másik utat vagy megoldást. Ezt megtanulva tőlük én is könnyebben elengedek dolgokat, ha úgy érzem, hogy túl sok falba ütközünk. Helyette oda összpontosítok, ahol érzem, hogy megnyílnak az ajtók, és lendületet kap a folyamat. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy

ha fel kell nőni egy feladathoz, akkor ne tennénk erőfeszítéseket. Csupán a görcsösséget mellőzzük, ami sok frusztrációt és stresszt okoz. A lelki rugalmasságunkkal nem akadunk fenn szokatlan dolgokon, és nem csinálunk érzelmi kérdést egy-egy kudarcból. Ezen most is dolgozunk kollégáimmal, nem tagadom, kihívás, mert nem így szocializálódtunk, de jó úton haladunk itt is, már vannak eredményeink e téren is.

Hogyan sikerült átalakítani korszerűen működő, modern, szabályozott és sikeres nagyvállalattá a Pátriát veszteségek, áldozatok nélkül?

Folyamatfejlesztéssel! Lépésről lépésre haladtunk végig a vállalati működésen, célul tűztük ki, hogy szabályozott folyamataink legyenek. Megkerestük a kritikus pontokat, az elakadásokat, majd közösen kialakítottuk a szükséges kereteket, igazi csapatmunka volt. Rendszeresen auditáljuk a folyamatainkat, hogy működik-e, betartják-e a kollégák, van-e változtatási javaslat. Kilencvennyolc százalékban változatlan a folyamat, jó munkát végeztünk! Különösen fontosnak tartjuk, hogy a professzionális folyamatok mellett – amik már-már egy multi szervezettségével érnek fel – a „családias légkört" fent tudtuk tartani, sőt erősíteni is tudtuk azzal, hogy figyelünk egymásra, egyfajta „családi multiként".

Orgován Katalin egy riportban a vezérigazgatói szerepről így nyilatkozott: „A végzettség, a tapasztalat, az évek mind nagyon sokat számítanak, de van valami, ami mindennél fontosabb, ami nélkül bármilyen kiváló kvalitásokkal is rendelkezünk, nem történik meg a »csoda«. Mégpedig az, hogy egyszer legyen valaki, aki abban a helyzetben van, hogy téged is helyzetbe tudjon hozni. És ez a befolyásos ember bízik benned. Számba vettem, nekem négy ilyen ember van az életemben. Hálás vagyok nekik!" Ki ez a négy ember?

Mindenekelőtt segítőm és példaképem, az első főnököm, Sóvágó Endre, a Reálszisztéma Dabasi Nyomda kereskedelmi vezetője volt, de dolgozott a Pátriában gyek-vezetőként, azt megelőzően pedig a Révay Nyomdában tevékenykedett. Ő ajánlott be engem Bérczi Sándornak, a Műszaki Könyvkiadó ügyvezető igazgatójának, aki a műszaki vezető közelgő nyugdíjba vonulása miatt utódot keresett.

A második számomra fontos személy Bérczi Sándor, aki helyettesévé nevezett ki a Műszaki Kiadóban.

A harmadik személy, aki helyzetbe hozott, Dombrádi Olivér, aki hitt bennem annyira, hogy 2014-ben rám bízza az akkor már 120 éves cégét és annak akkor 330 munkavállalóját.

A negyedik személy, akinek új lehetőséget köszönhettem, Vértes Gábor, aki a Nyomda- és Papíripari Szövetségnél javasolta, hogy elnök legyek, és ebben a tevékenységemben támogatott is.

Azóta van egy ötödik személy is dr. habil Horváth Csaba személyében: őt váltottam az NYPSZ elnöki pozíciójában, és első perctől kezdve élvezem támogatását a szövetségben, most pedig ő a témavezetőm a doktori iskolában.

Nem akarnék és talán nem is tudnék fontossági sorrendet felállítani a fent említett személyek között, de mindegyikükről elmondható, hogy az adott szó szentsége és a teljes bizalom bátorsága mindegyikükben fellelhető.

Hogyan folytatódik a születésnapi ünnepségsorozat a tátrai túrát követően?

A Pátria-csúcs meghódítása után először a nyugdíjasokkal ünnepeltünk, a Pátriából nyugdíjba ment kollégák közül több mint ötvenen jöttek el a rendkívül jó hangulatú rendezvényre. A nyugdíjas kollégák alapozták meg azt, hogy most itt lehetünk, hiszen a százharminc év nem csupán a most itt dolgozó négyszáz munkavállaló érdeme, hanem az elődeink teljesítményére épülő közös eredmény.

A jubileumot több hónapon át tartó rendezvénysorozattal ünnepeljük. December 20-án lesz a következő esemény, ezúttal egy kulturális programra invitáljuk a Pátriás csapatot.

Kívánunk további sikereket és töretlen fejlődést a Pátria Nyomdának!

PNYME 75

Tóth Gábor

Minden szervezet életében vannak jeles események, amelyek alkalmat teremtenek a visszatekintésre, az elért eredmények értékelésére és azok megünneplésére. A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület életében ez az esemény idén kétségkívül az egyesület 75 éves jubileumának megünneplése volt, amelyre 2023. szeptember 28-án került sor Budapesten a Rubin Wellness & Conference Hotelben.

A korábbi hagyományokhoz hűen ezen kiemelkedő alkalmat 150 fő részvétele mellett az egyesület konferencia szervezésével ünnepelte meg. Az érkező vendégeket a szervezők ebéddel és ajándékkal fogadták.

Az esemény kitűnően szimbolizálta azt a folytonosságot és stabilitást is, amely szerepet az egyesület évtizedek óta betölt a hazai nyomdaiparban. A program tiszteletbeli levezető elnöke *Balog Miklós* volt, aki az egyesület 25 évvel ezelőtti, 50 éves jubileumának idején éppen aktív elnöki tisztségviselői szerepet töltött be.

Az ünnepi konferenciát *Fábián Endre*, az egyesület elnöke nyitotta meg, aki beszédében részletesen kitért azon eseményekre és hatásokra, amelyek az elmúlt 25 évben formálták a szervezetet. Megköszönte a papíripari, a restaurátor és a nyomdaipari szakosztályok, valamint a Magyar Grafika és Papíripar szaklapok főszerkesztőinek, továbbá a szervezet múltbeli és jelenlegi vezetésének aktív munkáját. Mint fogalmazott „az egyesület fennállása óta az alapszabályában meghatározott elvek szerint működik, amely egyben biztosította is a generációkon átívelő működést". Az egyesület tevékenysége és működési modellje mára jelentősen átalakult, alkalmazkodva a jelen idők kihívásaihoz. Az elmúlt időszakban új szaklapokkal (Print & Packtech, Sign & Display) is bővülni tudott a gondozott lapok köre, illetve megalapításra

Fábián Endre

Sabine Geldermann, Fábián Endre, Balog Miklós, Tóth Gábor

Tóth Gábor

Sabine Geldermann

Balog Miklós

A Lengyel Lajos-díjakat Fábián Endre adta át dr. Novotny Erzsébetnek és Tóth Gábornak

Kása István Zoltán Dr. Vámos György-díjat kapott

került a Nyomdaipari Szakemberképzésért Alapítvány is. Kijelenthető, hogy az egyesület gazdálkodása stabil, és minden szinten felkészült az előtte álló következő 25 év feladataira.

Az elnök előadását követően *Sabine Geldermann* drupa-igazgató tartott egy rendkívül izgalmas és tartalmas prezentációt arról, hogy a 2024-ben megrendezésre kerülő drupa milyen újdonságokkal és programokkal fogja várni az oda kilátogató szakmai közönséget. Az előadás angol nyelven, szinkrontolmács igénybevétele mellett hangzott el. A figyelemfelkeltő előadást követően, annak üzenetére rácsatlakozva, *Tóth Gábor*, a PNYME ügyvezető igazgatója tartott előadást „A jövő nyomdaipara" címmel. Az előadásban, a nyomdaipar jelenlegi helyzetének értékelését követően, részletesen foglalkozott

azon témákkal és trendekkel, amelyek az ipart erőteljesen alakítják az elkövetkező öt-hét évben. A globális nyomtatási piac erős átalakuláson megy át, amely során a magazinok és újságok volumencsökkenését a csomagolással összefüggő nyomdatermékek mennyiségének növekedése kompenzálja. Az alkalmazott nyomtatási eljárások kapcsán kiemelte, hogy az inkjet technológiával gyártott termékek volumene tíz év alatt megháromszorozódott és amennyiben a trend nem változik, 2030-ra akár már a teljes termékkör 4-5%-át ezzel az eljárással fogják előállítani. Kiemelte, hogy a kihívások mellett számos

Varga Dénes
Dr. Vámos György-díjat kapott

lehetőség is kínálkozik a fejlődésre. Az íves ofszet nyomdák nagysebességű inkjet-technológiába fektethetnek. Új termelési módszerek és üzleti modellek jelennek meg, amelyeket a digitális nyomtatás lehetővé tesz. A meglévő termelési paraméterek valós idejű elemzése és megjelenítése a hatékonyság további növelése és a versenyképesség fenntartása érdekében. Előadását azzal zárta, hogy a jövő nyomdaipari vállalkozásai nem terméket, hanem komplex szolgáltatásokat kínálnak majd, sikerrel alkalmazzák a legkorszerűbb nyomtatási eljárásokat és gyártási megoldásokat, tevékenységüket fenntartható módon végzik, és ezt kommunikálják is a környezetük, illetve vevőik irányába.

Az ünnepi konferencia programját a jubileumra időzített könyv bemutatójával folytattuk. A könyvet, amelyet minden vendég ajándékba kapott, *Pesti Sándor* írta és szerkesztette. Sándor megköszönte az elnökségnek a könyv megírására vonatkozó felkérést, amely egy valódi időutazást jelentett számára, hiszen a könyvben feldolgozott huszonöt év (1998–2023) döntő része az ő ügyvezetésének idejére esett. A kötetben megemlítésre kerültek az elmúlt negyed évszázad kiemelkedő eseményei, az egyesületi élet meghatározó pillanatai, az egyesület díjazottjai és vezető tisztségviselői. Továbbá a könyv elkészítése egy remek alkalmat teremtett a mai nyomdaipar „számbavételére" is, így a kiadvány utolsó fejezetében helyet kapott egy cégregiszter is a mai

kor meghatározó nyomdaipari vállalkozásainak főbb adataival.

A könyv digitálisan lapozható verziója elérhető a QR-kód leolvasásával.

A könyvbemutató után következett a Lengyel Lajos-díjak és a Dr. Vámos György-díjak ünnepélyes átadása. Az egyesület díjtanácsa által 2023-ban odaítélt Lengyel Lajos-díjakat Fábián Endre adta át dr. Novotny Erzsébetnek és Tóth Gábor-

nak. A Dr. Vámos György-díjakat dr. Vámos Éva, a díj névadójának leánya adta át Kása István Zoltánnak és Varga Dénesnek.

A konferenciát követő szünetben Sabine Geldermann és Fábián Endre együtt vágták fel a drupa által ajándékba adott ünnepi tortát. Ezzel a PNYME 75 ünnepi programja lezárult és kezdetét vette a Best Print Hungary díjkiosztó műsor. Az esemény először került megrendezésre egyesületi rendezvénnyel közös programban, amely már jól látható eredménye a PNYME és az NYPSZ közötti együttműködés kibontakozásának.

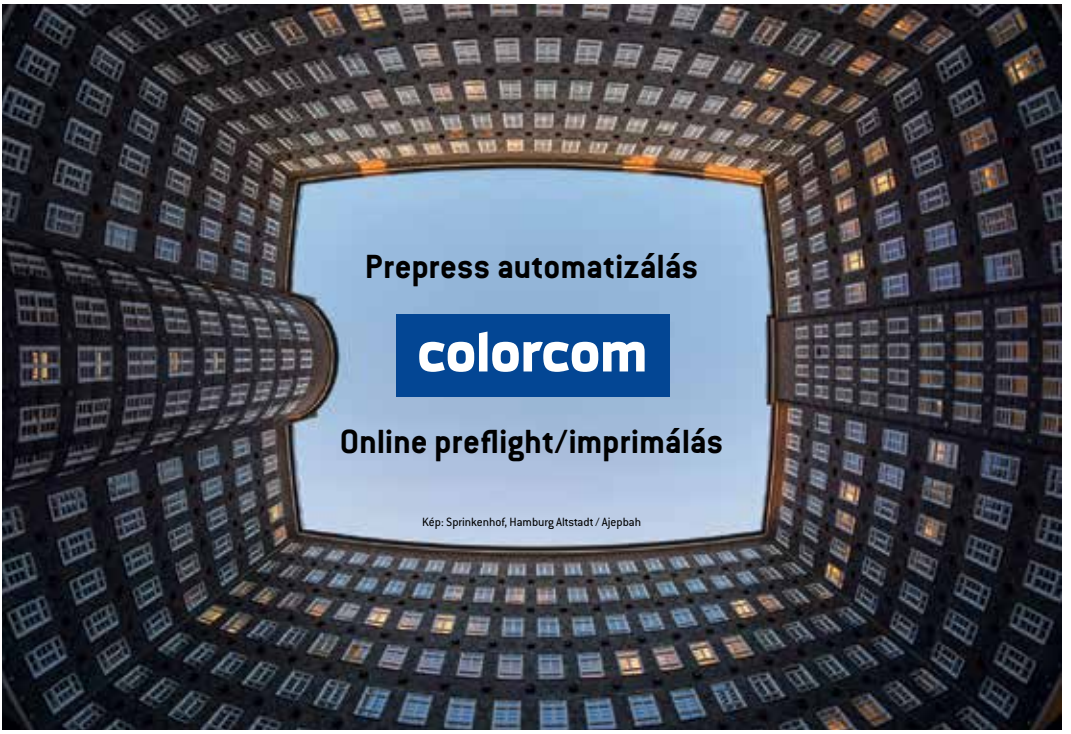

A világ nyomda- és csomagolóipara tárt karokkal várja a drupa 2024 szakvásárt

NEGYVENHÉT ORSZÁGBÓL ÉRKEZNEK KIÁLLÍTÓK

A szakvásár megnyitója előtt hét hónappal 47 ország mintegy 1400 kiállítója már több mint 135 000 négyzetméternyi nettó kiállítási területet foglalt le. Ezek a számok is látványosan bizonyítják, hogy mennyire egyedi és jelentős a nyomtatási technológiák világviszonylatban is vezető szakvására.

A neves világpiaci szereplőktől a feltörekvő, új alapítású vállalatokig lenyűgözően sokszínű és változatos a már bejelentkezett kiállítók felsorolása, ami szinte hiánytalan gyűjtemény a nyomda- és csomagolóipar teljes értékláncának szinte valamennyi híres-neves szereplőjéről. Sok más vállalat mellett már bejelentkeztek olyan tekintélyes és sok éve visszatérő kiállítók, mint a Bobst, a Canon, a Comexi, a Duplo, az EFI, az Epson, az ESKO, a Fujifilm, a Heidelberg, a Horizon, a HP, a Kodak, a Koenig & Bauer, a Kolbus, a Komori, a Konica Minolta, a KURZ, a Landa, a Müller Martini, a Ricoh, a Screen vagy a Windmöller & Hölscher, hogy 2024. május 28. és június 7. között bemutassák Düsseldorfban az innovációikat, technológiai trendjeiket, termékskálájukat és újdonságaikat. A seregszemle résztvevői már ma is páratlan élményekre számíthatnak, hiszen a drupa keretében ismét működés közben mutatják be az összetett és automatizált munkafolyamatokat, eljárásokat és új gépeket.

Az eddig bejelentkezett valamennyi kiállítóról a www.drupa.com honlap nyújt áttekintést.

A legtöbb kiállító Németországból érkezik, majd sorrendben Japán, Olaszország, Kína, Nagy-Britannia, Svájc, Hollandia, az Egyesült Államok, Izrael, India és Spanyolország következik. „A már eddig is beérkezett foglalások és a kiállítók pozitív vélekedése is megerősíti, hogy a világ nyomda- és csomagolóipara változatlanul a drupa szakvásárt tekinti a legfontosabb üzleti platformjának és központi találkozóhelyének" – fejtette ki nagy örömmel Sabine Geldermann, a Messe Düsseldorf nyomtatási technológiai portfóliójába tartozó drupa vásárigazgatója. „A kiállítók körében mintegy 80 százalékra tehető a Németországon kívüli vállalatok aránya és ennek köszönhetően a drupa világviszonylatban is egyedülálló. Páratlan a bemutatott újdonságok sokszínűsége, száma és a bemutatásuk módja. Ez az innovációs képesség 2024-ben is bepillantást nyújt az iparág jövőjébe. Ez ideális feltételeket biztosít a kiállítóknak és a szakmai látogatóknak az intenzív kapcsolatépítéshez és a jövőbemutató projektek előmozdításához."

A szakmai seregszemlén az intenzív tudásmegosztás áll az előtérben, valamint a közvetlen kapcsolat az egész világból összesereglő szakértőkkel, az eszmecsere az egész világot meghatározó fejlődési irányzatok hatásairól és az ezekkel járó új üzleti modellekről, valamint az iparági lehetőségekről. Az olyan különbemutatók, mint például a drupa cube (conference area), a drupa

next age (dna), az új piaci szereplők, az induló vállalkozások, a fiatal tehetségek és a már jól ismert és horizontális technológiákat felvonultató vállalatok kiállítási területe, valamint a jövőbe mutató és intelligens csomagolási megoldásokat bemutató touchpoint packaging, a mikroméretű textilgyárat élőben bemutató touchpoint textile, valamint a fenntarthatósággal és a körforgásos gazdasággal foglalkozó touchpoint sustainability rendkívül fajsúlyos és hasznos bepillantást enged a számtalan lehetőséggel kecsegtető jövőbeni témákba. A felvonultatott témakörökkel a drupa közvetlenül leképezi a jelen és a közeljövő szakmai vonulatait és ezzel tükrözi a rendkívül kreatív, az ipari és a funkcionális alkalmazások és megoldások új vertikális piacaihoz folyamatosan igazodó iparágat – bizonyítva a nyomda- és csomagolóipar nagyfokú jövőképességét.
Ezenkívül a drupa blog (https://blog.drupa.com) szintén bepillantást enged az iparágat foglalkoztató hírekbe, megoldásokba és inspiráló gyakorlati példákba szerte a világból. Valamennyi érdeklődőnek javasolt a feliratkozás a drupa hírlevelére a http://www.drupa.com/en/Home/Newsletter oldalon. A szakmai hírlevél a düsseldorfi drupa szakvásárhoz és a drupa világméretű portfóliójához kapcsolódó izgalmas híreket és történeteket közöl a drupa blogról.
További felvilágosítás: www.drupa.com.

Magyarországi képviselet:
BD-Expo Kft., Máté Szilvia
Telefon: +36 20 977 9953
office@bdexpo.hu, www.bdexpo.hu

Best Print Hungary másképp

AVAGY AMI A DÍJAK MÖGÖTT VAN

Szabó József, zsűrielnök

A Best Print Hungary egy a Nyomda- és Papíripari Szövetség, mint kiíró által a magyar nyomdák részére meghirdetett verseny, mely során az előző naptári év legszebb nyomdatermékeit keressük. De arról, hogy mi történik mindaddig, amíg taps, gratulációk és elismerő pillantások közepette a győztesek megkapják az okleveleiket, talán kevesebb információ jut el az emberekhez, úgyhogy ezzel kapcsolatban osztanék meg néhány gondolatot.

A kiíró célja, hogy ne csupán a szűken vett nyomdaszakmai szempontok alapján mérettessenek meg a benevezett termékek. Olyan termékek kerüljenek ki győztesként, melyeknél a műszerekkel mérhető paramétereken felül valami extra hozzáadott érték is jelentkezik. A zsűri összeállítása is ennek megfelelően történt. A tagok között, a nyomdaipar mellett, volt képviselője a kiadói szakmának, a papíriparnak, a gépgyártóknak, a grafikusoknak, a nyomdai megrendelőknek és az Óbudai Egyetemnek is. Így próbáltunk minél több aspektusból közelíteni a nagybetűs minőséghez.

A verseny kiírásában történt néhány változtatás az elmúlt évekhez képest. Ezek közül az egyik legszembetűnőbb, hogy a kategóriák némileg átrendeződtek. Megszűnt a könyv csoport kötészeti bontása. Új kategóriaként érkezett a digitális nyomással készült termékek köre, és régi újként a néhány év szünet után visszatérő csomagolóanyagoké. Fontos változás, hogy kizárólag olyan kategóriában hirdethettünk győztest, ahol legalább három különböző cég nevezett termékeket. A pontozásnál a korábbi 1-től 10-ig terjedő skálát idén egy 1-től 5-ig terjedő váltotta fel. Nem változott viszont az a három szempont, amire külön-külön pontszámokat adtunk. Szeparáltan értékeltük a termékek előkészítését, grafikáját; külön a nyomtatását és végül a kötészeti kivitelét. Igen, a nyomdákon kívül történő grafikai előkészítés is szerepelt a szempontok között, mert a késztermékek minőségét végfelhasználói szempontból sokkal inkább befolyásolja a kinyomtatott képanyag grafikai feldolgozása, a kiadvány szerkesztettsége, mint egy a terméken belül megbújó kisebb nyomtatási hiba.

Hogy nézett ki a 2022-es év versenye számokkal leírva? Huszonnégy cég összesen 115 termékkel nevezett. Ez hozzávetőlegesen tíz százalékos növekedés a korábbi évekhez képest. Örülünk? A növekedésnek mindenképp, de a résztvevők számának semmiképp nem. Ez a nevezőszám ugyanis rámutat, hogy szükséges és presztízsnövelő lenne a résztvevői bázis szélesítése.

Persze tudom, hogy a 2022-es év legnagyobb kérdése nyomdaipar szerte nem úgy hangzott, hogy „Mit nevezzünk a Best Printre?”. Energiaválság, alapanyaghiány, papírár-emelkedés és számtalan egyéb probléma vitte el a fókuszt a nem operatív dolgokról. Éppen ezért különösen szeretném megköszönni a résztvevőknek, hogy szántak erőforrást a termékeik benevezésére.

A mennyiségi mutatóknál sokkal jobban jellemeznek egy versenyt a minőségi mérőszámok.

Ebben kiemelkedőt hozott az idei év. Az értékelés megkezdésekor úgy döntöttünk, hogy négyes érdemjegyet fog kapni az a termék, ami az adott területen (előkészítésben, nyomtatásban vagy kötészetileg) teljesen hibátlan. Ötöst kizárólag az kaphatott, aki valamilyen különleges, egyedi műveletet végzett el vagy egy rendkívül nehéz feladatot oldott meg hibátlanul. Azt gondolom, hogy egy ilyen szigorúra hangolt skálán a 115 nevezett termékre kiszámolt 3,88-as átlag rendkívül magasnak mondható. Egy benevezett átlagos termék minősége gyakorlatilag alulról súrolta a hibátlant. Két olyan kategória is volt (a színes könyveké és a biztonsági nyomtatványoké), ahol az összes benevezett termék több mint fele 4-es feletti átlagpontszámmal végzett. A színes könyvek kategóriáját külön szeretném kiemelni. Egyértelműen ez volt a verseny királykategóriája. Messze a legtöbb nevezés ide érkezett és a minőség is kiemelkedő volt.

Kevésbé örömteli adat volt a digitális termékek és a reklám- és marketingnyomtatványok körébe érkező nevezések csekély száma. Az előbbi esetében némileg magyarázhatja ezt, hogy új kategóriáról van szó, ugyanakkor a digitális technológia térhódítása és ugrásszerű fejlődése miatt az előzetes várakozásainkhoz képest meglepődve tapasztaltuk az inaktivitást. A reklám- és marketingkiadványok alacsony száma már kevésbé lepett meg, mert ez évről évre visszatérő jelenség. Olyan, mintha a gyártók ezekre a termékeikre lennének a legkevésbé büszkék, holott semmivel nem kisebb szakmai kihívás egy igényes katalógus legyártása, mint teszem azt egy színes könyvvé.

A végére természetesen az idei év legkellemesebb meglepetését hagytam. Ezt pedig egyértelműen a junior pályamunkák jelentették. A fiatalok munkái minden évben üde színfoltjai a zsűrizésnek. Megszoktuk, hogy színes, kreatív és izgalmas ötletekkel jelentkeznek. Az idei év azonban komoly előrelépést jelentett a munkák kidolgozottsága, érettsége tekintetében. Nem lehetett nem észrevenni a szakmaiságban történt komoly fejlődést. Azért is volt ezt jó látni, mert pontosan tudjuk, hogy a nyomdaipari szakemberképzés milyen komoly kihívásokkal küzd nap-jainkban. Egyértelműen levonható a tanulság, miszerint a szakintézmények kiváló munkát végeznek. Azaz a színvonal adott, a képzés bázisát szükséges szélesíteni.

Végezetül pedig szeretném megköszönni a kiírónak a felkérést, a nevezőknek a befektetett energiákat és legfőképp szeretnék ezúton is gratulálni a győzteseknek.

ÖRÖM ÉS MEGTISZTELTETÉS A MAGYAR GRAFIKA CSAPATA SZÁMÁRA

Periodika kategóriában második helyezést kapott a Magyar Grafika ez év májusi megjelenése a Best Print Hungary versenyen.

Az Sz. Variáns Kft. kivitelezte szakfolyóiratunk 2023/2. számának megjelenését, amellyel a technológia határait feszegetve kísérleteztünk. Voronko Vera briliáns terve nemcsak légiesen könnyed és izgalmas megjelenést adott szaklapunk fedelének, és mindezt átgondoltan, a nagyüzemi gyártás kritériumait is figyelembe véve

sikerült megvalósítanunk. A három tagból álló borító mindegyik eleme egy-egy különleges, áttört és lézervágott felhasználási lehetőséget mutat be, ami gépi összehordással zavartalanul gyártható volt. Erről az adott számban részletesen már beszámoltunk. Minden különleges megjelenésünk egyben remek szakmai csapatmunka, amihez ez alkalommal az Sz. Variáns, a Stanctechnik Kötészeti Kft. és a Fedrigoni Deutschland GmbH remek együttműködése kellett szerkesztőségünkkel. Köszönjük a kiváló és inspiráló

együttműködést, ami a folyamat során szinergiává fejlődött!

„Beneveztünk a Best Print Hungary 2023 versenyre, ahol a zsűri a szakma kiválói közül választja ki a legkiválóbbakat. Az extra hozzáadott érték kiemelt figyelmet kapott a pontozás során. Büszkén osztjuk meg a hírt, hogy Periodika kategóriában nekünk ítélték a díjat. A Magyar Grafika 2023. májusi számának borítóját, Voronko Vera grafikusművész tervei alapján, lézervágással és gravírozással tettük különlegessé. A digitális technológiának köszönhetően nemcsak nyomdai kiadványokon, de csomagolási megoldásokban is megvalósíthatók ehhez hasonló egyedi elképzelések” – nyilatkozta a közösségi médiában a májusi szaklapunkat kivitelező Sz. Variáns Kft.

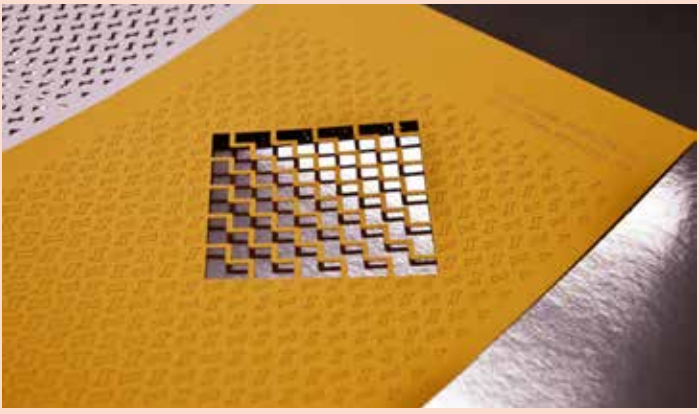

Agfa Offset Solutions = ECO3

YOU PRINT. WE CARE.

2023. júniusától az Agfa Offset neve és a márka ECO3-ra változott. Az Agfa Offset divízió az anyacég bevételének mintegy 36%-át adta, ez volt a legnagyobb és legerősebb rész, amit az Aurelius német befektetőcég vásárolt meg egy részvénycsere keretében.

A tranzakciót követően semmilyen személyi változás nem történt, így a partnerkapcsolat zavartalanul folytatódott az ügyfelekkel. A brendváltoztatás apropóján beszélgettünk *Mag. Arnold Posch* ágazati vezetővel és *Bánfalvi István* értékesítési vezetővel.

Posch úr felel az egész délkelet-európai régióért, és egyben a magyar fióktelep ügyvezető igazgatója is. Hozzá tartozik Ausztria, Magyarország, Bulgária, Románia Horvátország, Szerbia és Szlovénia területi képviselete. Magyarországon két fő alkalmazott és több külsős munkatárs biztosítja a régió ellátását.

Posch úr 22 éve kezdte pályafutását az Agfánál, hét éve mint ügyvezető tevékenykedik, és ősei között magyar származású felmenő is van. Bánfalvi István 21 éve képviseli a nyomdai üzletágat Magyarországon.

ECO3 márkanév erősen a zöld szemléletet sugallja. Ez jelent újdonságot?

Három fő üzenete van a márkának:

- A zöld technológia – ebben már az Agfa is élen járt, elsőként vezette be a vegyszermentes és csökkentett vegyszer tartalmú lemezeket.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az ökológiára, például vannak olyan szoftvereink, amelyekkel csökkenteni lehet a festékfelhasználást. Ezzel úgy redukáljuk a környezeti terhelést, hogy közben még költségmegtakarítást is realizálunk.
- A harmadik fontos előnye az ECO3 termékeknek a könnyű kezelés és felhasználhatóság, ami egyszerűbbé, kényelmesebbé teszi a felhasználó számára a munkát.

A magyarországi telephely forgalmának 80%-át a nyomólemezek eladása teszi ki, ezenfelül CtP-t és szoftvereket értékesítünk.

A korábbi hagyományos termékpalettában jelentős változás nem várható, a lemez-, CtP és szoftver-igények számottevő emelkedésére nem számítunk. Fontosnak tartjuk, hogy partnereink e három szolgáltatást egy kézből, az ECO3-tól megkaphassák. Újdonság a komoly fejlődési potenciállal kecsegtető flexó terület. A 2023-as Labelexpón debütált az új, teljes körű flexó megoldáscsomag, ami tartalmaz szoftvert a flexótechnológiához, CtP-t, flexófilmet, flexólemezt.

READY 2 OPERATE SYMP

ÚJ NÉV, MEGÚJULT TARTALOM

Tóth Gábor

A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület rendezvénynaptárában hosszú évekig bérelt helye volt a Nyomdaipari karbantartók éves konferenciájának, amely a nyomdaipart mozgásban tartó műszaki vezetők, mérnökök és gyakorló szakemberek fóruma volt. A pandémia megszakította a program évtizedes sorozatát, azonban 2023. október 12-én megújult formában és tartalommal, READY 2 OPERATE SYMP néven tért vissza a PNYME eseményei közé. A rendezvény eredeti célkitűzése változatlan, azonban a program nem kizárólagosan az előadások köré szerveződik, hanem a gyakorlati tapasztalatszerzés lehetőségét is tartalmazza. Az esemény együttműködő partnere a Magyar Ipari Karbantartók Szervezete (MIKSZ), akivel évekkel korábban kezdődött az egyesület közös együttműködése.

Az esemény helyszíne a győri Révész Hotel volt, ahol több mint 40 kolléga csatlakozott a meghirdetett programhoz. Az esemény levezető elnöke *dr. Horváth Csaba* volt, aki megnyitóbeszédében felidézte ezen rendezvény megszületésének körülményeit és eddigi életútját.

Az első előadó *dr. Vajna Zoltán*, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. logisztikai főosztályvezetője volt, aki „A karbantartási hatékonyság vizsgálata a vezetési stílus jegyében" címmel tartotta meg előadását. Témája a saját kutatásán alapult, amely a vezetői orientáció és a karbantartás érettségi szintek közti kapcsolatát elemezte. Továbbá a hallgatók megismerkedhettek egy holisztikus szemléletű karbantartás-szervezési rendszer felépítésével és működésével is.

Őt követte *Homolya György*, az SPM Instrument-Budapest Kft. ügyvezető igazgatója, aki a „Prediktív karbantartás az Ipar 4.0-ban" című előadásával készült. Számos érdekes példán keresztül mutatta be a termelőeszközökhöz tartozó kritikus alkatrészek (pl. csapágyak, fogaskerekek) meghibásodását előrejelző műszeres megoldásokat. A bemutatott nagyon látványos és szemléletes animációk sokak számára tették

világossá az egy-egy meghibásodás mögött meghúzódó technikai okokat.

A harmadik előadó *dr. Péczely György*, az ICG Stádium Kft. ügyvezető igazgatója volt, aki az „OPERA" elnevezésű offline döntéstámogató módszer működését mutatta be a résztvevőknek. A módszer lényege, hogy bármely, előzetesen jól megfogalmazott feladatra, az egyének befolyásoló hatását is kiküszöbölve, egy konszenzuson alapuló megoldást találjon a csapat egyszerűen és gyorsan.

A szünet előtti utolsó előadó *Páll István Zoltán*, a Magyar Ipari Karbantartók Szervezete felügyelő bizottságának elnöke volt. Prezentációjának címe „A karbantartás teljesítményének mérése" volt, amelynek fókuszában a karbantartás teljesítményének elemzésére és mérésére alkalmas teljesítménymutatók (KPI) bemutatása állt. Továbbá a résztvevők betekintést nyerhettek a témához kapcsolódó EN 15341 és EN 13306 nemzetközi szabványokba is.

Az ízletes ebéd elfogyasztását követően a konferencia a délutáni előadásokkal folytatódott. A szünet után elsőként *dr. Fekete István*, az ICG Integrated Consulting Group Kft. szenior tanácsadója és *dr. Fekete Tamás*, a Fetim-Cons Kft. ügyvezető igazgatója közösen mutatták be az „Innovatív alkatrészkészlet-optimalizálás és a 3D nyomtatás lehetőségei" című előadásukat, amelyben kitértek a a 3D nyomtatás előnyeire, a rendelkezésre álló technológiákra és a döntéshozatali dimenziókra.

Majd *Fekete Gábor*, az ICG Stádium Kft. TPM/Karbantartás-fejlesztési szenior tanácsadója tartotta meg előadását „Hogyan vegyük át az uralmat a gépeink hatékonysága felett" címmel. A gyakorlati tapasztalatokra épülő előadás konklúziói között olyan megállapítások szerepelnek, hogy vonjuk be a kezelőket is a gépfenntartás egyes feladataiba, vagy egy alapos tisztítás, hibafelvételezés legyen a kiindulási pont, vagy javítsuk fel az elhanyagolt berendezéselemeket, vagy fogalmazzuk meg és ütemezzük be a szükséges karbantartási feladatokat. A további javaslatok között pedig az szerepel, hogy vizsgáljuk felül rendszeres tevékenységeinket, és fektessük le a legalapvetőbb karbantartási folyamatokat, illetve mérjük a főbb berendezések teljesítményét (RÁ, MTBF, MTTR).

Kányási László, a ScrollMAX Zrt. ügyvezető igazgatója prezentálta a következő előadást „Minden Egy Rendszerben – Karbantartási Folyamatok a ScrollMAX-ban" címmel. A hallgatóság egy esettanulmányon keresztül ismerhette meg, hogy egy-egy nem tervezett leállás elhárításának milyen időkomponensei lehetnek, illetve hogyan alakul ugyanezen szituáció a Scroll rendszer használata mellett. Az előadó kitért a vállalatirányítási rendszer karbantartási moduljának bemutatására is.

A konferencia záróelőadását *Hidegkuti Gergelytől* hallottuk, aki a Bobst Central Europe s.r.o kereskedelmi igazgatója. Előadásának címe „Bobst Connect – Mert az AI nem fog karbantartani…". A kreatívan felépített bemutatóban az MI által javasolt „üres" karbantartási tanácsoktól eljutottunk a Bobst stratégiájáig, amely együtt kezeli a digitalizációt, automatizációt és fenntarthatóságot. Végül megismerhettük a Bobst Connect koncepcióját is.

A konferencia előadásblokkját követően a program a Palatia Nyomdában folytatódott. Az üzemlátogatás mellett a Nyomda-Technika Kft. részéről *Szegi Renáta* és *Horváth Szabolcs* prezentálta annak a többhetes TPM projektnek az eredményeit, amelyet egy helyi nyolcszínes nyomógépen végeztek el. Az érdeklődők megismerhették a projekt kiinduló és záró állapotát, illetve az elvégzett feladatokat. Részletes információkat kaphattak a TPM stratégiáról és annak a vállalkozás szempontjából lényeges előnyeiről.

A gazdag szakmai nap vacsorával és estébe nyúló beszélgetéssel, tapasztalatcserével zárult. Folytatása következik!

A konferencia előadásai elérhetőek az egyesület youtube csatornáján. Iratkozz fel még ma!

A Hungaropack Magyar Csomagolási Verseny 2023. évi díjazottjai

A Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség (CSAOSZ) 2023-ben a 40. Hungaropack Magyar Csomagolási Versenyt hirdette meg.

A verseny alapvető célja az évtizedek során nem változott, a hazai csomagolástechnika előrehaladásának bemutatása és az újdonságok mielőbbi széles körű elterjesztésének önzetlen segítése. E célt a verseny bizonyosan betölti, mert fél évszázad után nemcsak megmaradt, hanem meg is tartotta a szakmát mozgósító erejét.

Az elmúlt évi verseny díjazottjai közül többen indultak a WorldStar csomagolási világversenyen és öt vállalat összesen öt díjat nyert, amivel 128-ra emelkedett az 1997 és 2022 között elért elismerések száma.

A 2023. évi versenyre 26 vállalattól 60 nevezés érkezett, ezek közül 43 a fogyasztói és gyűjtő-, 17 pedig a szállítási csomagolás kategóriába tartozott. A nevező cégek között rendszeres pályázó 21, visszatérő kettő és először pályázó három vállalat volt.

HUNGAROPACK DÍJAT KAPOTT

Barna Design Kft. Balatonic – Signature edition
A Balatonic Signature Edition nem csupán egy újabb tonic a piacon. Ez egy igazi mestermű, amely a kifinomult ízlés és a prémium minőség találkozását kínálja. A Kaffir Lime friss és egyedi jegyei azonnal magával ragadják az ízlelőbimbókat, miközben a Tihanyi-félsziget gyönyörű látképe illusztrációként jelenik meg a palackon.

A címke kialakítása igazi művészi alkotás. A speciális felületkezelések, mint az arany prég, UV formalakk és 3D lakkozás egyedi és elegáns megjelenést kölcsönöznek a terméknek. Mindezek a részletek egy olyan exkluzív italt teremtenek, amely méltó a legkiválóbb alkalmakra.

De a Balatonic Signature Edition ennél is többet kínál. A termék megnevezése abból fakad, hogy híres bártenderek működtek közre a receptúra kialakításában. Az első palack ihletadója aláírásával és arcképével is díszíti az üveg nyakcímkéjét, így a Signature Edition valóban egy szignált műalkotás.

Ez a tonic nem csupán egy ital, hanem egy élmény, amely a Balaton varázsát és a koktélkultúra művészetét egyesíti. Azok számára, akik valóban különleges és egyedi ízélményre vágynak, a Balatonic Signature Edition prémium tonic a tökéletes választás.

Dunapack Kft. Paraffin tömb csomagolása
A vevő egy olajipari termékekkel foglalkozó vállalat, aki szeretett volna egy továbbfejlesztett csomagolást ömlesztett paraffin termékének tárolására és szállítására.

A csomagolás megtervezésénél több kihívással is szembe kellett nézni, úgymint a 20 kg tömegű folyékony halmazállapotban bekerülő anyag terhelésének elviselése, könnyen összeállítható ragasztás nélkül rögzülő kivitel, valamint a tengerentúli szállítás során fellépő terhelések elviselése.

Mivel a paraffin olvadáspontja viszonylag alacsony (kb. 60 °C), ezért a trópusi hajóútvonalakon megolvadhat, ilyenkor az egyébként szilárd tömb már nem nyújt megfelelő támaszt, ezért a csomagolásnak önhordónak kell lennie. Ennek biztosítására került egy alul nyitott, amerikai típusú (tetőlapolt) doboz az aljra, mely BC hullámú anyagának köszönhetően kellő szilárdságot ad.

Maga az alj pedig egy B hullámú hullámpapírlemezből készült síkkimetszett termék, mely egy egyedi tervezésű és kialakítású önzáró, résmentes konstrukció. A töltéskor egy műanyag zsákot helyeznek az aljba, így töltik meg a termékkel és a résmentes kivitelnek köszönhetően az anyag egy tömbként tud megszilárdulni.

Keskeny és Társai 2001 Kft.
Dantoni bor & csokoládé doboz
Különleges kialakítása és egyedi megjelenése miatt nevezte a pályázó a versenybe ezt az ajándék-

dobozt. Az egyszerű külső megjelenés takarásában a formán belül két tárolórész lett kialakítva.

A felső részben egy üvegpalack bort lehet elhelyezni, peremes betét biztosítja az üveg mozdulatlanságát. Ez a rész mágneses záródású. Az alsó fiókos rész a csokoládék tárolására alkalmas, ebben peremes rekeszeket is kialakítottak, hogy az egyesével csomagolt ínyencségek ne mozduljanak el. Ez a kínáló tálcához hasonlító betét enyhe szögben megdöntött, hogy a csokoládéfalatok könnyen kivehetőek legyenek.

A díszdoboz külső felülete formalakkozott és arany préggel díszített. Az egyes grafikai elemek harmóniában vannak a nyomattal, és kiemelik a termék egyediségét. A doboz váza két táblából áll. A belső rész, a bortartó papírlemezből, a csokoládészemeket tartó fiók pedig kartonból lett kialakítva. A betéteknek köszönhetően háromféle borosüvegtípus illeszthető bele, így rugalmasan változtatható, mely terméket kívánjuk beletenni. A fiók nyitását könnyítő, elegáns szaténszalag egyedi grafikával ellátott.

A doboz mérete 348 × 122 × 122 mm.

A táblákhoz 1,9 mm-es kötészeti lemezt használtak (FSC Recycled 100%). Ezeket nyomott (4+0), matt fóliázott, UV formalakkozott és prégelt ívekkel (FSC Mix Credit Fusion Topliner) kasírozták a lemezek mindkét oldalán.

A belső bortartóhoz és a csokoládétartó rész fiókjához használt karton alapanyagot (355 g GC1) 4+0 színnel nyomtatták, matt fóliázták, UV formalakkozták és arany préggel látták el.

A doboz merevítéséhez hullámpapírlemez alapanyagot használtak.

A dobozhoz készült még két darab betét, melyek segítségével három különféle méretű palackot lehet elhelyezni benne.

Keskeny és Társai 2001 Kft.

Lapra hajtható LUX és fiókos díszdobozok

A csomagolás promóciós céllal készült a pályázó üzleti partnerei részére.

A prémium, luxus termékeket értékesítő üzletek számára egyre fontosabb szempont a csomagolóanyagok tartósságán és a kiemelten exkluzív megjelenésen túl, hogy újrafelhasználhatóak legyenek, és a tárolásuk is kevesebb helyet igényeljen. Ez a csomagolóeszköz-típus erre kínál megoldást.

A bemutatott dobozok bevonó anyagának a Fedrigoni Paper kreatív papírjait használták. A választott külső felületkezelés fekete prégfóliával, míg a belső oldalon rose gold prégfóliával történt.

A felületkezelés típusának és lehetőségeinek csak a fantáziánk szabhat határokat.

A Collapsible termékcsaládba tartozó dobozok egy részének elsődleges sajátossága, hogy lapra szerelve szállítható és tárolható. Természetesen igény szerint változtatható, hogy többször összeállítható és újra összecsukhatóak-e, vagy egyszer összeállíthatóak.

Rendkívül széles körű lehetőség rejlik benne. Méret, alapanyag és számos felületkezelési megoldás közül választva igazán figyelemfelkeltő, egyedi és elegáns csomagolást alkothatnak, melyet a termék végső vásárlói szívesen hasznosítanak otthonukban egyéb célokra is.

Nefab Packaging Hungary Kft.

WoodFoam Solution – poliuretán habok kiváltása

A WoodFoam növényi rost alapú:

- papírként újrahasznosítható, újrapépesíthető,
- nyersanyaga FSC tanúsított.

A WoodFoam Solution jó védelmi megoldásokat kínál a könnyű termékekhez:

- testre szabható különböző formájú és méretű termékekhez igazítva,
- gyártása során négyszer kevesebb CO_2-kibocsátást generál a poliuretánnal összehasonlítva,
- 100%-ban izocianát-mentes, ezáltal egészségre ártalmatlan és
- a biztonságos feldolgozása történhet fűrészeléssel, CNC-vel/vízsugárral, formázással (profilozással) és marással.

A WoodFoam Solution legkönnyebben fogatlan pengével vágható, amelyeket rendszeresen élesíteni kell. Az összeszereléshez vízbázisú ragasztók használhatóak. Alapanyag tekintetében 25 és 50 mm vastagságú táblák állnak rendelkezésre.

A pályázónak az IBM-mel közösen sikerült a magyarországi telephelyükön használt összes poliuretánból készült csomagolóanyagot WoodFoam Solution-re cserélni a környezet védelmének érdekében.

Az IBM hivatalosan tesztelte és jóváhagyta a váltást, így a Power Circuit Board-ok (nyomtatott áramkörök) shielding-bag-be téve kerülnek a woodfoam elemek közé, amelyek teljes mértékben megvédik őket a lehetséges sérülésektől.

Ezzel a lépéssel az IBM Magyarország sikeresen teljesítette a vállalat környezetvédelmi célkitűzéseit a poliuretán kiváltására.

A globális váltás még előkészítés alatt áll. A váltás környezeti hatásainak vizsgálatára a pályázó által már korábban bemutatott életciklus-elemző programot, a GreenCalc-ot használták, amely a poliuretánt és a WoodFoam Solution-t összehasonlítva az alábbi eredményeket mutatta:

- a pályázó megoldása 44%-kal csökkentette a kibocsátott CO_2 mennyiségét, ami két személyautó egész éves kibocsátásával egyenlő, ezenfelül
- a keletkezett hulladék mennyiségét 222 kg-mal sikerült csökkenteni és 14%-kal költséghatékonyabb a megoldás.

Sipospack Kft. Sipos Paper

Az ún. hegedő papír, ami a cég portfóliójában „Sipos Paper" márkanév alatt található, szűz rostpépből készül, hővel hegeszthető, oxigén- és ásványiolaj-záró képessége van. Ennek köszönhetően lehetséges elsődleges csomagolásra használni, mivel a legszigorúbb élelmiszer-biztonsági feltételeknek is megfelel. Jól nyomtatható – akár flexó, akár kisebb szériában digitális nyomtatással. Szerkezete stabil, nem reped, nem szakad, flexibilis, könnyen hajlik, rugalmas. Optikai fehérítőt nem tartalmaz.

Számos termék kívánja meg, hogy csomagolást kapjon, de kétségkívül az egyik legfontosabb terület az élelmiszeripar, ahol ráadásul az élelmiszer-biztonság elsődleges szempont. A csomagolóanyagokkal szembeni elvárások itt a legmagasabbak. A száz százalékban papír alapú csomagolás ideális elsődleges vagy másodlagos csomagolóanyagnak.

HUNGAROPACK FENNTARTHATÓSÁGI DÍJAT KAPOTT

Green Packaging Kft.

Designer bútorcsalád csomagolástervezése

A projekt során keményfa bútorcsalád (étkezőasztal, dohányzóasztal, szék, bárszék, ülőke) csomagolásának megtervezése volt a feladat.

Fontos szempont volt az ISTA 3A szállítási tesztsorozat megfelelőség, valamint a lehető legzöldebb csomagolás kialakítása. A székek esetében a betétek perforációkkal vannak ellátva, így univerzálisan használhatók a párnázott és párnázás nélküli székekhez is.

A legnagyobb kihívás az étkezőasztal csomagolásának megtervezése volt, a nagy alapterület és a hozzá társuló 40 kg feletti tömeg miatt. Végül a lábak burkolásával és a megfelelő pozícióban való elhelyezésével sikerült rögzíteni a csomagban a nagy tömegű asztallapot, minimális anyagfelhasználás mellett.

HUNGAROPACK IPARI KREATIVITÁS DÍJAT KAPOTT

STI Petőfi Nyomda Kft.

Helpee intimhigiéniai eszköz gyártása és csomagolása

A nők 95%-a nem ül rá a toalettre, és 80%-a szenvedett már élete során olyan fertőzésektől, melyek forrása a nem otthoni toalett használatára vezethető vissza. Erre a hétköznapi problémára kínál innovatív megoldást a Helpee, amely a versenytársakkal ellentétben az egyetlen olyan, illemhelyen alkalmazandó intimhigiéniai eszköz, mely belül vízálló, kívül pedig vízszívó és vízben oldódó, hasonlóan ahhoz a bizonyos toalettpapír-dudához. Ezt a speciális alapanyagot partnerünk biztosítja. A csomagolás és maga a tölcsér teljes tervezési, tesztelési folyamata a pályázó munkája.

A csomagolás fejlesztésekor az egyik legfontosabb szempont volt, hogy környezetbarát összetevőket alkalmazzanak, ezért a tölcsér még festéket sem kapott, hogy ne terhelje a környezetet, csak egy diszkrét, dombornyomott logót. Ezenfelül kritérium volt, hogy elférjen egy női táskában. A hordozható csomagolás divatos külsőt kapott, színvilágában megjelenítve egy kis extravaganciát, bízva abban, hogy áttöri azt a tabut, hogy egy ilyen termék használata nem szégyen, hanem kifejezetten büszkeség és hogy egy egészségét védő nőnek mindennapi társa kell legyen.

Shelf-ready megoldásokban is gondolkodott a pályázó partnere, így egy perforált, egy mozdulattal polcrakész kínálóvá alakítható gyűjtődoboz is készült, amely a kompakt, hordozható ötös csomagolásokból tíz darabot tartalmaz. A termék jelenleg még csak a helpee.hu webshopban vásárolható meg, de már zajlanak a tárgyalások a belistázásról.

A dobozok gyártása során használt ragasztók, lakkok és festékek, valamint a felhasznált GC alapanyagok teljes mértékben megfelelnek a food-safety követelményeknek is.

HUNGAROPACK MARKETING DÍJAT KAPOTT

Logipack Packaging Kft.
Környezetbarát és moduláris display pult nevezéséért
Egyedi módon használja fel a hullámpapírlemez alapanyagot a megrendelő. Papírbútorokat és standelemeket tervez és értékesít. Egy olyan rendszer kialakításával és egy olyan termékfejlesztéssel kereste meg a pályázót, amely alkalmas az üzletláncokon belül kóstoltató vagy értékesítő hoszteszpultként, de megállja a helyét klasszikus display termékkínáló szerepében is.

1. Konstrukció. A pályázó által már korábban kifejlesztett moduláris standrendszerhez – amely személyes termékmegjelenésre is alkalmas – kellett igazodnia az új terméknek. Alkatrészeit tekintve olyan elemekből áll a hoszteszpult, amiket egyébként is felhasználnak a kitelepülés többi eleméhez, ezzel elérve, hogy a lehető legkevesebb alkatrésztípus legyen.

2. Pult display. Felépítését tekintve terméket népszerűsítő, kóstoltató, a kiszolgáló személy oldalán két polccal rendelkezik. Asztallap felületének mérete 800 × 450 mm. Kínáló felépítését tekintve kétpolcos kialakítással rendelkezik, melyben kényelmesen elfér két sorban, három oszlopban akár A4 méretig terjedő szóróanyag.

3. Elemek összeillesztése. Ügyelve arra, hogy a termék többször felhasználható, össze- és szétszerelhető legyen sérülés nélkül – elkerülve ezzel a ragasztás szükségességét –, a megrendelő a Blinder csipesszel történő rögzítést alkalmazza, amihez a pályázónak is alkalmazkodnia kellett a termékfejlesztés során. Érdekes és praktikus megoldás, amely kicsit rámutat arra, hogy érdemes néha kreatívan és a „dobozon kívül” gondolkodni.

4. Csomagolás és szállítás. A hullámpapírlemezből készült standok népszerűségét tekintve és figyelembe véve, hogy a világ minden táján megjelenik már ez a termékcsalád, fontos volt, hogy a szállítási mérete illeszkedjen a már meglévő 120 × 80 cm-es külmérettel rendelkező szállítási csomagoláshoz. Így sikerült költséghatékonnyá és könnyedén szállíthatóvá tenni a Pult displayt is.

HUNGAROPACK PRINT DÍJAT KAPOTT

Az Intergraf Digiflex Kft. és a Pandan Kft.
PEZ cukorkacsalád csomagolása közös nevezéséért
- kilenc nyomóműves BOBST M6 UV-flexó nyomdagép (BOBST REVO-technológia),
- heptakróm színrendszer, 5–7 színes feldolgozások (CMYK + fehér és jellemzően CMYK + 2 szín a NARANCS-ZÖLD-LILA hármasból),
- hátoldali nyomtatás,
- alapanyag: 30 mikronos BOPP / 30 mikronos BOPP egyneműnek tekinthető, így a csomagolás újrafeldolgozásra alkalmas,
- 149 lpi (59 v/cm) rácssűrűség,
- klisétechnológia: 4000 dpi-s HD Flexo, felületi mintázat (Pixel+ technológia) alkalmazásával a nagyobb részletgazdagság, erősebb denzitások, nagyobb színerők elérése érdekében.

A nyomdai előkészítés, a nyomóforma-készítés és a nyomtatás a ma ismert legmodernebb eljárásokat alkalmazza.

A CSOMAGOLÁSI ÉS ANYAGMOZGATÁSI ORSZÁGOS SZÖVETSÉG KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **Dunapack Kft.**
  Adatkábel szállítói és felhasználói csomagolás
- **Print Brokers Team Kft.**
  Wasabi 9 tálcás sushi torony
- **RONDO Hullámkartongyártó Kft.**
  Hagyomány és design – csokoládé gyűjtődoboza
- **Sz.Varians Kft.**
  Auguszt cukrászat csomagolóeszközei

AZ ENERGIAÜGYI MINISZTÉRIUM KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **Dunapack Kft.**
  PET előforma konténere
- **Volánpack Zrt.**
  Elektromos szekrények egységesített, többutas csomagolása nevezése

A GS1 MAGYARORSZÁG NONPROFIT ZRT. KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **Barna Design Kft.**
  Le Sien – Peptid szérum csomagolása
- **Dunapack Kft.**
  Kétrészes automata polcrakész csomagolás

A MAGYAR GRAFIKA SZAKLAP KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **Color Pack Zrt.**
  Mantaro kapszulás kávé doboza nevezése

Ezek a Mantaro kapszulás kávé dobozok, melyek a 100%-ban magyar tulajdonban lévő Mocca Negra Zrt. prémiumkategóriás termékei, egyedileg tervezett, nem mellesleg magyar gyártmányú töltőgéphez készültek, melyből nincs még egy a világon. Folyamatosan részt vettünk a fejlesztésben, és személyesen is jelen voltunk a dobozaink tesztelésekor, a gép beállításának finomításainál.

Ami az alapanyagot illeti, a 270 gr-os Alaska Plus GC2 alapanyagra esett a választás. Nyomtatást követően fényes UV formalakkot is kap a nyomat, melynek célja, hogy kiemelje a Mantaro logót, illetve a négy különböző kávéízt/-intenzitást: Ristretto Intenso, Lungo Crema, Espresso Gold, Espresso Rosso.

A végeredmény magáért beszél, és ezek a termékek mind ízvilágban, mind csomagolásban megállják a helyüket a piacon a többi nagy világmárka termékei között.

Büszkék vagyunk rá, hogy szaktudásunkkal segíthettük a Mocca Negra Zrt. munkáját, és hozzájárulhattunk ezáltal a sikerükhöz.

A MUNKAADÓK ÉS GYÁRIPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **Signify Hungary Kft. és Smurfit Kappa Obaly Štúrovo** közös nevezése
  Mango csomagolás

A MAGYAR MŰANYAGIPARI SZÖVETSÉG KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **Neopac Hungary Kft.**
  Herbária körömvirág balzsam csomagolása

A NYOMDA- ÉS PAPÍRIPARI SZÖVETSÉG KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **CODEX Zrt.**
  MULTI LABEL – címkecsalád

AZ ÖKO-PANNON NONPROFIT KFT. KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **DS Smith Packaging Hungary Kft.**
  Hajóradar érintőképernyő csomagolása
- **Square One Media Kft.**
  Te Napod élménydoboz

A PACKMARKET PORTÁL KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **Keskeny és Társai 2001 Kft.**
  Doboz JAF Holz termékminták számára
- **Signify Hungary Kft. és Smurfit Kappa Obaly Štúrovo**
  Gondolkodó betét közös nevezése

A STORE INSIDER SZAKLAP KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **Logipack Packaging Kft.**
  Cantuccini karácsonyi csomagolása
- **Penny-Market Kereskedelmi Kft.**
  Salty termékcsalád arculat újítása

A TRADE MAGAZIN SZAKLAP KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **DS Smith Packaging Hungary Kft.**
  Paradicsom papírtálcás csomagolása
- **Box Print FSD Packaging Kft.**
  Kalumba+ Schweppes italok díszdoboza
- **Dunapack Kft.**
  Karácsonyi ajándék díszcsomagolás
- **Penny-Market Kereskedelmi Kft.**
  Sissy termékcsalád arculat újítása

A TRANSPACK SZAKLAP KÜLÖNDÍJÁT KAPTA

- **DS Smith Packaging Hungary Kft.**
  Vonóhorog halmazolható csomagolása
- **LC Packaging TPI Kft.**
  Zöldség-gyümölcs fogyasztói hullámpapír-lemez csomagolása
- **Logipack Packaging Kft.**
  „Million Roses" szállítási csomagolása
- **Mosonpack Kft.**
  Oldalárnyékoló roló szállítási csomagolása

OKLEVELES ELISMERÉSBEN RÉSZESÜLTEK

- **Barna Design Kft.**
  Varsányi Pincészet – Partyborok
- **Belvárosi Nyomda Zrt.**
  Lolo Fruit Bonbon doboz család
- **DS Smith Packaging Hungary Kft.**
  Nagy mennyiségű termékkihelyezést szolgáló display és a Yankee Candle display
- **Dunapack Kft.**
  Polcrakész kínáló csomagolás és Napelem alkatrész csomagolása
- **Green Packaging Kft. és Adient Hungary Kft.**
  Ülés alkatrész újrahasználható szállítási csomagolása
- **Keskeny és Társai 2001 Kft.**
  LIFETILT Collagén termékcsalád csomagolása és Champion Árpád pálinka díszdoboza és Tokaji bor díszdoboza
- **Nefab Packaging Hungary Kft.**
  Sebességváltó egység egyutas hullámpapír-lemez gyűjtőcsomagolása

Széchenyi Terv Plusz Építsük együtt Magyarországot!
Magyarország Kormánya
Az Európai Unió társfinanszírozásával

A CODEX Zrt. az innováció és a környezettudatosság elkötelezettjeként újabb fejlesztéseket hajt végre

A CODEX Zrt. által 2022. 01. 27-én a GINOP_PLUSZ-1.2.3-21 felhívás alapján benyújtott, GINOP_PLUSZ-1.2.3-2022-03461. azonosító számú, „Nyomdaipari technológiai fejlesztés a CODEX Zrt.-nél" című támogatási kérelmét a Támogató támogatásra alkalmasnak minősítette, melynek alapján a CODEX Zrt. 101,19 millió Ft összegű, feltételesen vissza nem térítendő támogatásra vált jogosulttá. A program részben az Európai Unió támogatásával valósul meg. A projekt adatai az alábbiak:

- A kedvezményezett neve CODEX Értékpapírnyomda Zártkörűen Működő Részvénytársaság.
- A projekt címe „Nyomdaipari technológiai fejlesztés a CODEX Zrt.-nél".
- A fejlesztés célja A CODEX Zrt. modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodásának fejlesztése.

A felhívás megnevezése GINOP_PLUSZ-1.2.3-21 – A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása a leghátrányosabb helyzetű régiókban.

A PROJEKT ELEMEI

1. A fejlesztés során megvalósul a gyártási kapacitás és hatékonyság növelése, továbbá a társaság termékpalettájának színesítése 1 darab nagy teljesítményű flexografikus nyomógép beszerzésével.

2. A fejlesztés során – szem előtt tartja a fenntartható fejlődés elvét – egy 16 kW teljesítményű hőszivattyú rendszer beszerzésére és üzembe helyezésére kerül sor, ami csökkenti a társaság ökológiai lábnyomát.

3. A projekt magában foglalja a társaság beruházásainak és pénzügyeinek optimalizálását egy tanácsadás keretében, illetve 1 fő munkavállaló vállalati innovációmenedzsment képzésen való részvételét a társaság fejlesztéseinek hatékony lefolytatása és dokumentálása céljából.

A megvalósulás helyszíne HU-2092 Budakeszi, Szüret utca 5. A szerződött támogatás összege 101 192 640 Ft feltételesen vissza nem térítendő támogatás. A projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége 202 385 280 Ft.

A projekt megvalósításának kezdete
2022. 02. 16.
A projekt fizikai befejezésének tervezett napja
2022. 12. 14.

A projekt a Széchenyi Terv Plusz program keretében valósul meg az Európai Regionális Fejlesztési Alap és hazai központi költségvetési előirányzat finanszírozásából.

A projektről bővebb információ a www.codex.hu weboldalon érhető el, míg további információ az info@codex.hu e-mail címen kérhető.

A FlexoTech által az International Print and Innovations díjak elnyeréséért indított versenyben a zsűri döntése alapján három kategóriában is **(Best labels, Best Innovation, Best newcomer)** a CODEX Zrt. vehette át a győztesnek járó díjakat. A 400 résztvevő előtt Londonban tartott díjátadón a hatalmas magyar siker egyedülálló volt.

Háromlábú

Kása István Zoltán
MSc/MBA ügyvezető, Marzek Kner Packaging Kft.

Figyelmeztetés gyengébb idegzetűeknek: a szerző közgazdász!

Erőforráshiány, tudásdeficit, demotiváltság, költségnövekedés, minőségromlás, versenyképesség-csökkenés, piacvesztés. Mi a közös eredője a felsorolásnak? Természetesen a munkaerő. A működéshez szükséges színes erőforrás, önálló akarattal, speciális tudással, átlagos vagy különleges képességekkel, érzelmekkel, tervekkel. Bármennyire is rákényszerülünk arra, hogy vele kapcsolatban elvonatkoztassunk a többi, termeléshez szükséges erőforrásunktól, a nap végén meg kell állapítani, hogy a hiánya által okozott feladatok megoldásához mégis az általános erőforrások tulajdonságai mentén szükséges vizsgálódni. Ha pedig ezt tesszük, akkor ki kell jelenteni, hogy a kapacitások elérhetősége, a saját piacukon fennálló verseny nagyban javítja azok minőségét, moderáltan tartja az árát és segít a végső termékbe beépülő értékének javításában. A verseny csökkenése, a korunkban érvényes közgazdasági törvényeket figyelembe véve, az erőforrásra egyébként igényt tartó, a feldolgozási lánc következő fokán álló szereplőkre is végzetes hatással lehet. Ugye ismerős?

Évek óta tapasztaljuk, hogy az elérhető szakemberek iránti igény jelentősen felülmúlja a piacon szakmai tudásukat eladásra kínáló kollégák számát. Ez a piac természetéből fakadóan jelentősen növeli az árát, főképpen azokban a régiókban, ahol könnyen áthidalható távolságon belül több ajánlat közül is választhat a jelölt. Nem igaz tehát az a tétel, hogy ahol a humán erőforrás felkészítése folyik, ezzel pedig a lokális kínálat nagyobb, az érte fizetendő ár moderáltabbá válik. Összehasonlítva az egyes, nyomdaipar szempontjából elszigetelt régiókban működő szereplőket a szakmai központokban tevékenykedő versenytársaikkal, megállapítható, hogy utóbbiak sem a jövedelmi szint, sem a fluktuációs ráta szempontjából nincsenek előnyben – sőt! A helyi ajánlattevők két részre oszthatók. Egyik része ezeknek a cégeknek minden erejével az új szakemberek képzésére fókuszál, vállalva a kockázatot és a költségeket, ami ehhez a tevékenységhez szükségszerűen hozzá tartozik. Mások pedig ugyanott a polcról válogatnak. Nekik valóban okoz piaci előnyt az elkötelezettek közelsége. Konklúzió: potyautas mindenhol van.

Megfigyelhető továbbá a munkaerő áramlása a békéscsabai cégektől az ország szerencsésebb, nyugati régiói felé, ami alátámasztja, hogy akár egy képzési központból is ellátható az iparág munkaerő-szükséglete, csak áldozni kell rá. Időt, pénzt, energiát, odafigyelést.

ELSŐ LÁB

Vallási fanatikusok szenvedélyességével zajlik a vita évek óta arról, hogy milyen számban és hány helyszínről kellene ezt az aprócska iparágat középfokú végzettségű szakemberekkel ellátni. Van egy rossz hírem a szekértáboroknak: ha sikerül egy helyen ezt a fajta utánpótlás-nevelést fenntarthatóan működtetni, már nyertünk. És úgy tűnik, sikerül. Engedjék meg, hogy hiteles forrásból, a békéscsabai képzőközpont vezetőjének, Sántáné Fazekas Tündének idézzem két, napokban hozzám eljuttatott levelét:

„Hirtelen felindulásból szeretnék veletek megosztani egy örömhírt. Ma volt az első szakmai napja az új 9. évfolyamos technikus osztálynak. A tanulók jelentős hányada első szándékból ide jelentkezett, mert nyomdász szeretne lenni, legtöbbjük a nyílt napokon döntötte el, miután látta a tanműhelyt. Elenyésző azoknak a száma, akik eredetileg nem ide szerettek volna jönni. Azért éljük meg ezt nagy előrelépésnek, mert tavaly jóval nagyobb arányban voltak azok, akik kényszerből kerültek ide, nem vették fel őket az eredeti helyre. Kis dolog, de lehet neki örülni."

„Az utóbbi években sok korábbi törekvésünk beérett, így a 2023/2024-es tanévben a nyomdaipari szakon tanulók száma átlépte a 150 főt (ha minden igaz, 156 fővel indulunk szeptember 1-jén).

Szélesedett a képzési kínálat is, hiszen ismét el tudtuk indítani a hároméves nyomtatványfeldolgozó képzést, a tavalyi induló hat fő után (ami időközben kilenc főre duzzadt) idén 14 fős osztállyal indulunk.

Először indul okleveles nyomdaipari technikus képzésünk a 9. évfolyamon, így a technikusképzés is rekordlétszámmal, 32 fős osztállyal indul. Tavaly nem tudtuk elindítani az érettségire épülő évfolyamot, ebben a tanévben ez a csoport is elindul négy fővel, akik gépmesterek szeretnének lenni."

A fentiek alapja a korszerű, modern, a mai fiatal generációnak is vonzó oktatási környezetet biztosító képzőközpont, az elkötelezett tanári kar és támogató helyi szakmai közeg. Véleményem szerint a középfokú oktatás a nyomdaiparban – a lehetőségekhez képest – megoldott Magyarországon. Az iparági szereplők számára nyitott az intézmény kapuja a bemutatók előtt, ezzel is lehetőséget adva a távolabbi karrierépítésre. Az oktatók motivációját maroknyi támogató közösség igyekszik fenntartani – közel évtizedes nyomdaipari oktatói bérezési programon keresztül. Álljon itt például a 2022/2023-as tanévben az oktatást saját forrásból is támogató partnerek listája. A program folytatódik, a következő tanévben ismét megoldott a szakmai órák tartásáért juttatott, óránként bruttó 1000 Ft-ot jelentő kiegészítés. Ezúton is köszönet a résztvevőknek.

MÁSODIK LÁB

Vitán felül kijelenthetjük, hogy az utolsó percben vagyunk a felsőfokú tudás megőrzése tekintetében. Az Óbudai Egyetemen működő képzés az egyetlen az országban. A hallgatók száma történelmi mélyponton van. Déjà vu érzés: 2006-ban a békéscsabai középfokú képzésre kilenc tanuló jelentkezett. Felvetődik a kérdés, hogy elengedi-e az iparág az összegyűjtött tudást, azt a képzettséget, ami tőlünk nyugatra működő konkurenseknél a gyártás-előkészítésen, a beszerzésen, a minőségirányításon, a termelésvezetésben elvárt és megvan? Még meg tudjuk menteni a szakot. Ehhez is összefogás kell! Modern alapképzés vagy bármilyen alapokra épülő szakmai továbbképzések állnak rendelkezésre, csak el kell indulni az úton és be kell iskolázni a szakembereinket. A cél eléréséhez nem szükséges milliárdos gépberuházás, infrastruktúra-fejlesztés. Csupán akarat a munkáltatók részéről.

Álljon itt dr. habil Koltai László dékán úr összefoglalója gondolatébresztőként:
„Mindannyian jól tudjuk, hogy a jól képzett munkaerő mennyire fontos a vállalkozás sikeres üzletmenete szempontjából. Az is tény, hogy a közoktatás kimenetén megjelenő, középfokú végzettséggel rendelkező munkavállalók ma már nem ugyanazzal a tudással rendelkeznek,

Közreműködő partnerek hozzájárulása				
Partner neve	Megoszlás (%)	Havi vállalt maximális összeg (Ft)	10. hónap vállalt maximális összeg (Ft)	**1-10. hónap kifizetés összesen (Ft)**
Marzek Kner Packaging Kft.	38,00	335 500	3 355 000	**3 008 096**
Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	19,00	175 000	1 750 000	**1 484 543**
ANY Biztonsági Nyomda Kft.	11,00	100 000	1 000 000	**859 473**
Gyomai Kner Nyomda Zrt.	11,00	100 000	1 000 000	**859 473**
JURA-TRADE Kereskedelmi Kft.	6,00	50 000	500 000	**449 298**
JAVIPA Nyomdaipari Kft.	3,00	30 000	300 000	**234 402**
Progresszív Nyomda Kft.	3,00	30 000	300 000	**234 402**
Keskeny és Társai 2001. Kft.	3,00	25 000	250 000	**224 649**
Prime Rate Kft.	3,00	25 000	250 000	**224 649**
Partners Kft.	2,00	20 000	200 000	**156 268**
Cannon Hungária Kft.	1,00	9 500	95 000	**78 135**
Összesen	**100,00**	**900 000**	**9 000 000**	**7 813 388**

2022–2023. tanév elszámolás

mint a 15–20 évvel ezelőtt ugyanazon iskolákban végzett társaik. Mindeközben szakmánk is egyre inkább tudásalapúvá válik, ahol a folyamatos tanulás, továbbképzés elengedhetetlen. Ennek a trendnek az elismeréseképpen logikus döntés lehet bizonyos nyomdai munkakörökben (pl. beszerzés, termelésprogramozás, GYEK stb.) a felsőfokú végzettséggel rendelkező nyomdamérnök foglalkoztatása. Az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari Kara hazánk egyetlen felsőfokú nyomdai képzést biztosító intézménye. Az Egyetem és a Kar komoly erőfeszítések árán évek óta fenntartja a képzést annak ellenére, hogy a jelentkezők száma csökkenő tendenciát mutat. A Rejtő Kar vezetése és az NYPSZ, együttműködésük révén, készek a képzés megreformálására és újra pozicionálására. Azonban ezen többéves munka megkezdésének kizárólag akkor van létjogosultsága, amennyiben az ipar szereplői valóban igénylik majd az itt végzett szakembereket.”

A HARMADIK LÁB

Szükséges továbbá az aktív szakemberek továbbképzésére is figyelmet fordítani. Fórumot teremteni, témát találni, előadót szervezni – valódi kihívás. A PNYME keretein belül azonban ez is sok évre visszatekintő sikertörténet. A flexószimpózium vagy a karbantartók rendszeres találkozója növeli a hazai szereplők versenyképességét a külföldi konkurenciával szemben. A harmadik láb stabilan tartásához a PNYME és Tóth Gábor elkötelezettsége, lelkesedése, szaktudása elengedhetetlen.

Az oktatási bázis minden szükséges intézménye rendelkezésünkre áll. Nem kell tehát azon gondolkodnunk, hogy milyen intézményi kereteken belül képezhetjük szakembereinket.

Fentiek összegzéseként tehát: koncentráltan, egységesen! Így kell fellépnünk az oktatás kérdésében, hiszen ez az egy út, ami sikerre vezet!

NYSZA

AZAZ A NYOMDAI SZAKKÉPZÉS SZOLGÁLATÁBAN

Tóth Gábor

NYSZA, azaz Nyomdaipari Szakemberképzésért Alapítvány, melyet a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület (PNYME) alapított a 2023-as év elején. A választott név egyszerű és beszédes, mint ahogyan a megfogalmazott célok is.

Az alapítvány céljai:

- a nyomdaipari oktatás erősítése, népszerűsítése és minőségi színvonalának emelése;
- a nyomdaipari szakmai képzés és továbbképzés színvonalát javító korszerű oktatási programok és feladatok kidolgozásának anyagi támogatása;
- a hazai oktatóbázis fejlesztése, gép-, műszer- és eszközberuházással, valamint korszerű oktatástechnikai eszközök beszerzésének anyagi támogatásával;
- hallgatók és oktatók részére hazai konferenciákon, szakmai találkozókon való részvétel anyagi támogatása;
- hallgatók és oktatók részére tanulmányutak és ösztöndíjak adományozása a korszerű nemzetközi szakmai ismeretek megszerzésének, illetve a kiemelkedő hazai tudományos eredmények nemzetközi megismerésének elősegítése érdekében.

Az alapítvány eddigi tevékenységei:

- a *Szakma Sztár 2023. verseny* szervezésében való aktív közreműködés, valamint a verseny *győzteseinek jutalmazása* közel egymillió forint értékben 2023 áprilisában;
- 52 órás, intenzív, *Nyomdai Termékmenedzser tanfolyam* létrehozása és *megvalósítása* 2023. június 30. és augusztus 16. között a BSZC Szent-Györgyi Nyomdaipari Tudás- és Képzőközpont oktatóinak bevonásával;
- A BGéSZC Szily Kálmán Technikum számára a *minőségi online oktatáshoz szükséges technikai eszközök* (laptop, kamerák, hang- és fénytechnika) *vásárlása* közel egymillió forint értékben 2023 októberében.

Nyomdaipari Szakemberképzésért Alapítvány PNYME

Az alapítványhoz való csatlakozás lehetősége nyitott, az általa szervezett tanfolyamokon való részvétel egyben az alapítvány tevékenységének támogatását is jelenti. A titkarsag@pnyme.hu címre kérjük megküldeni az alapítvány kuratóriumának címzett kérelmeket és leveleket

Az alapítványról bővebben olvashatnak a mellékelt QR-kód segítségével.

Elődök és utódok

... A SZAKMAI HAGYOMÁNYOKBAN

Albert Erika

Volt régen egy főnököm, aki mindig azt mondta, hogy csak akkor tudok továbblépni egy másik pozícióba, ha kineveltem az utódom. Ez bármennyire idegesítő volt akkoriban, annál inkább látom most az értelmét. Mert legyen szó bármilyen rendszerről, a legtöbb hiba a határfelületeken szokott keletkezni: amikor az egyik azt hiszi, hogy már rég leadta a stafétát, míg a másik még messze nem képes átvenni.

KIBŐL LESZ A JÓ SZAKEMBER?

Az iskola padjaiból nő ki? Vagy inkább a szorgos munka és tapasztalat révén lesz valaki jó szakember? Ez egy olyan kérdés, amelyen már a világ kezdete óta vitatkozunk, függetlenül attól, hogy milyen szakmáról beszélünk. Aki az alján kezdte és végigjárta a teljes ranglétrát, az arra voksol, aki pedig akadémiai tudás révén kerül be egy pozícióba, ezt fogja nélkülözhetetlennek tartani. Szerencsére úgy tűnik, hogy ez a dualitás kezd megoldódni. Mert ha megnézünk manapság egy álláshirdetést, ott azt látjuk, hogy amit keresnek: frissdiplomás két-három év tapasztalattal. Pár évvel ezelőtt még fennakadtunk volna egy ilyen kijelentésen, de ma már annyira normális ez a követelmény, hogy gond nélkül átsiklunk felette.

De akkor hogyan is lesz ebből a fából vaskarika? Úgy, hogy elkezdjük a két világot közelíteni egymáshoz. Az akadémiát az iparhoz, és fordítva. Mi más lehetősége van egy frissdiplomásnak releváns tudáshoz jutni, mint az, hogy releváns szakmai gyakorlatot szerez? Nagyon sok olyan cég van, főleg azokban a régiókban, ahol munkaerőhiány van, akik rájöttek (vagy kénytelenek voltak rájönni), hogy ki tudják képezni saját maguknak a szakembereket. Ha értelmes nyári gyakorlatokat tudnánk ajánlani a diákoknak, főleg azoknak, akik az adott szakmában tanulnak, akkor nem sok okuk lenne a szakmai gyakorlat helyett lángost sütni a Balatonon. Ehhez persze az kell, hogy kellő motivációt tudjunk biztosítani. Ennek egyik része a bérezés, hogy tudjunk legalább annyit ajánlani, mint a balatoni büfés. Ezt egyszerűen meg lehet ugrani azzal, hogy a közvetítő cégek jutalékát megspóroljuk és azt a pénzt betesszük a diákok zsebébe. Persze ez egy kicsit több munka, de ha kihasználjuk a szakmai közösségeket ezeknek a programoknak a hirdetésére, akkor hamar célba tud érni az általunk ajánlott lehetőség.

A másik fontos komponense a motivációnak az, hogy értelmes munkát is tudjunk biztosítani. A diáknak ne csak az legyen a dolga, hogy papírokat tologat, esetleg kávét visz a főnöknek, hanem legyen benne kihívás, ami akár a kíváncsiságát, akár a kézügyességét igényli. Ezt lehet egy szakmai kihívás köré szervezett verseny formájában is meghirdetni. Az egyik legfontosabb kompetencia manapság, amire a mai világ sajnos nem tanít meg, a problémamegoldás. Ezt lehet fejleszteni azzal, hogy konkrét problémákat kapnak, amelyeket meg kell oldani. Ha fokozni szeretnénk a kihívást, akkor legyen ez egy csapatmunka része, ahol már a személyes kompetenciákat is érvényesíteni tudják.

Akik jól teljesítenek, azokat lehet tovább ösztönözni azzal, hogy esetleg egy szakmai rendezvé-

nyen is részt vehetnek, ahol kapcsolatot tudnak építeni és jobban rálátnak a szakma egyéb ágazataira. Ha belegondolunk, sokkal hatékonyabb így felmérni egy egyén képességeit, mint egy három hónapos próbaidő alatt.

A MENTORÁLÁS HAGYOMÁNYA

Az egyik legfontosabb, leghatásosabb és leghatékonyabb módja a tudáselsajátításnak a mentorálás. Nem véletlen, hogy ez a fogalom már évezredek óta velünk van. A névadója, Mentor, nem más, mint Athéné, a bölcsesség istennőjének megtestesítője, aki segít Odüsszeusz fiának navigálni az ógörög mitológia kihívásainak labirintusában. A kapcsolat jelentősége abban rejlik, hogy egy idősebb, tapasztaltabb, nagy tudással rendelkező egyén segít a fiatalabbnak fejlődni, valamint céljait elérni.

Ha megpróbálunk tehetséges fiatalokat bevonzani egy munkahelyre, akkor a szakmai mentorálás nagy előnyt jelenthet a konkurenciával szemben. Mivel a tehetségeket nem csak becsalogatni, hanem megtartani is kell, fontos, hogy a mentor komolyan vegye a feladatát.

A legelső munkahelyemen az első pár hétben ki kellett utaznom Németországba betanulni. Ez egy egyhetes program volt, kaptam egy kis órarendet, ami hétfő reggeltől péntek estig be volt táblázva különféle megbeszélésekkel. Szorgalmasan végigmentem a pontokon, és nagyon sok mindent tanultam a termékről, a folyamatokról és általában a műszerfalak működéséről. Viszont a legemlékezetesebb pillanat az egész betanulásból az volt, amikor egy „öreg róka" keze alá kerültem. Letett elém egy Mercedes műszerfalat, kezembe adott egy csavarhúzót, és azt mondta: „Szedd szét!" Hiába értetlenkedtem és hümmögtem, hogy „hát izé, nem is tudom", csak bátorított és vigyorgott. Mondanom sem kell, fél órával később egy ripityára tört műszerfal hevert az asztalon előttem. Amit lehetett, szétszereltünk, amit nem, széttörtünk, de mindennek a végére jártunk. Mentorom elégedetten nézte a végterméket, és tovább vigyorogva egy nagy lendülettel lesöpört mindent a kukába, és felkiáltott: „Szuper! Most menjünk, nézzük meg, hogy rakják össze!" A gyártási folyamat lépéseit már teljesen másképp értelmeztem, úgy, hogy nem csak láttam, hanem a kezemben volt a végeredménye, és tudtam mi a funkciója. A kíváncsiságom és tudásszomjam legalább annyira motiválta a

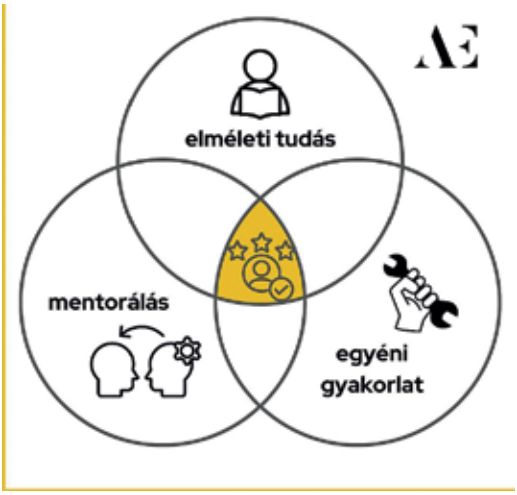

mentorom a tudás megosztására, mint engem az ő tapasztalata és hozzáállása. Nem is volt kérdés a továbbiakban, hogy ha valami problémám van, kihez fordulok.

Mert valójában ez a mentor dolga. Hogy a puszta jelenlétével és egy-két mondattal túllendítse a tanoncot egy nehézségen. Manapság sajnos divatszó lett a mentor fogalom, és arra is használják, ami nem az. Sok helyen a mentor azért van, hogy az új belépőket útbaigazítsa, megmutassa hol a kávéautomata és az irodaszerek, valamint elmondja, hogyan kell a hó végi elszámolást kitölteni. Lehet ezt is annak hívni, de attól még nem az.

Tudom, sokan erre azt mondjátok: „de jó lenne, ha ráérnénk ilyen mértékben foglalkozni az új kollégákkal". Erre csak azt tudom mondani, hogy ha aratni szeretnénk, akkor előbb vetni kell.

KERETEK ÉS KALAPOK

Vannak olyan vállalkozások, ahol a mentorálás szerves része a céges kultúrának. Ezek a családi vállalkozások. Itt szülőről gyerekre „ragad" a tudás az évek során. Szerencsés esetben a fiatal generáció kíváncsian érdeklődik a szakma iránt, kevésbé szerencsés esetekben csak a cég öröklődik.

Azt gondolnánk, hogy ezek a cégek a legszerencsésebbek, ami az utódlást illeti. Sokszor ez tényleg így van, viszont vannak olyan esetek is, amikor ez kimondottan hátrányosan hat. Talán a legnehezebb ebben az esetben az, hogy a fiatalabb generáció ne rogyjon meg a siker és elvárások nyomása alatt. Sokszor a családon belüli

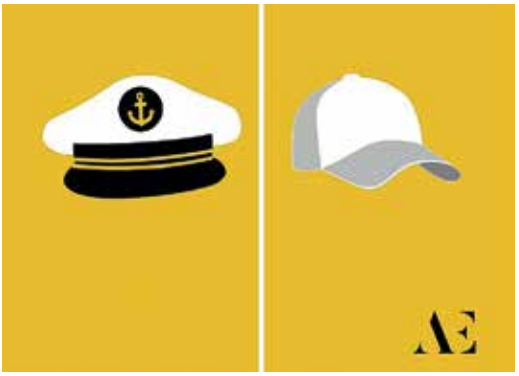

utódlás esetében alapértelmezett elvárás, hogy a gyerek sikeres legyen a szakmában, és lojális. Ezt mindenki annyira akarja, hogy fel sem tűnik senkinek, hogy netán csak a megfelelés az, ami belekényszeríti a gyereket a szakmába. Néha nem baj, ha bevalljuk, hogy a célok összeegyeztethetetlenek.

A másik nagy nehézség a családon belüli utódlásnál az, hogy mindkét félnek nehéz a határtartás. Mikor vagyok apa, és mikor vezető? Mikor vagyok gyerek, és mikor alkalmazott? Bármennyire nem szeretünk beszélni róla, az érzelmek hatékony kezelése nagy kihívás elé helyezi mindkét felet. Mert mikor a legfokozottabb a konfliktus kialakulásának veszélye? Akkor, amikor érzelmileg érintettek vagyunk. És sajnos kevés olyan kapcsolat van a világon, ami érzelmileg terheltebb lenne, mint a szülő-gyerek kapcsolat. Ilyenkor felmerül a kérdés, hogy mennyire tudatosul a „családi" viselkedés a céges környezetben. Milyen hatással van a környezetre, valamint a céges tekintélyre az, ha úgy reagálunk le egy helyzetet, ahogy azt otthon tennénk? Mennyire tudjuk tudatosan cserélgetni a kalapokat? Tényleg le tudom tenni az „apa kalap"-ot, amikor a cégben vagyok, és csak a „vezetői kalap"-ból irányítani, objektív tények alapján? Sajnos sok esetben az ösztönös viselkedésünk beelőzi a logikus gondolkodást, és ilyenkor a kommunikációs nehézségeken túl komoly konfliktusok tudnak kialakulni. Kérdés, tudjuk-e a tudatosságunkat olyan szintre emelni, hogy ezeket a konfliktusokat kiszűrjük? Ha nem, akkor is kell legyen egy stratégiánk arra, hogy az utólagos tűzoltást hogyan kezeljük, és mennyire tudjuk hitelesen felvállalni a helyzetet a többi alkalmazott előtt. Egy biztos, senki nem szeret egy konfliktusos környezetben dolgozni.

A harmadik nagy nehézség az, hogy nehezen lehet objektívnek lenni egy ilyen helyzetben. Még akkor is, ha nagyon szigorú és objektív elvárásokat támasztunk a gyerekek felé, akkor is benne van a pakliban, hogy a többi alkalmazott úgy véli, kivételeznek velük. Ezt sajnos csak elszenvedni lehet. Aki pedig elszenvedi, az a gyerek, aki már amúgy is kényszerhelyzetben van, mert teper, hogy bizonyítson és megfeleljen az elvárásoknak. Sajnos, ezt a harcot sok esetben egyedül kell megvívnia, mert a kollégái nem csak hogy nem segítik, de sok esetben kimondottan hátráltatják. Erre is érdemes figyelni, mert az elmagányosodás és a szélmalomharc egyenes út a kiégés felé.

A SZAKMAI KÖZÖSSÉGEK FONTOSSÁGA

Minden szakmában vannak kiváló, követendő és elrettentő példák. Míg az elrettentő példák általában gondoskodnak arról, hogy láthatóak legyenek, a jó példák sok esetben szeretnek a háttérben maradni. Az nem gond, ha valaki kellő alázattal közelít a világ fele. A hátránya annyi lehet, hogy rejtett marad azok előtt, akik tanulni szeretnének vagy inspirálódni.

Ha a fiatalabb generációkról beszélünk, akkor mindenképp fontos, hogy ténylegesen tudjuk őket ösztönözni azzal, hogy megmutatjuk a szakma szépségeit. És ezt nem marketing szlogenekkel és „employee branding" akciókkal, hanem a valóságban. Szakmai konferenciákon, előadásokon nyissuk meg előttük a gyárak kapuit. Sosem lehet tudni, hogy egy osztálykiránduláson szervezett gyárlátogatásban kinek mi ragadja meg a fantáziáját.

A másik nagyon fontos felelőssége a szakmai közösségeknek a megfelelő képzések biztosítása. A mai világban a tanítás kezd kikerülni az egyetemek fennhatósága alól. Egyre több ipari ágazat rendelkezik saját képzési programokkal. Így sokkal gyorsabban juthat valaki specifikus, szakmailag releváns tudáshoz. És ez mindkét félnek előnyös. Ahhoz, hogy ezek a képzések tényleg relevánsak legyenek, fontos, hogy a piaci trendeket lekövessék. Ehhez pedig az ipari szereplők tudása szükséges. Mi az, ami jövőreleváns, mi az, ami hiányszakma, hogyan lehet esetleg átképezni a meglévő embereket új technológiákra. Ez egy közös felelősség, így aki megteheti, a rendelkezésre álló erőforrásaival támogassa ezeknek a képzéseknek az elindítását, fenntartását és fejlődését.

Egy gép, három művelet

BACCIOTTINI OXO MULTISKILL
A GYORS ÉS RUGALMAS KÖTÉSZETEK TITKOS FEGYVERE

Csabai Bernát – Szabó Szabolcs
Grimex Magyarország Kft.

Egyetért velünk abban, hogy a papírfeldolgozás sosem volt egyszerű feladat? Képzelje el, amikor minden perc számít. Vajon hány olyan helyzet adódik, amikor a munka valamiért lassan halad? Egy egyszerűbb termék elkészítéséhez is különféle gépeket, műveleteket és kezelő kollégák munkáját kell összehangolni, hogy minél gördülékenyebben folyjon a munka. Mindenre naponta odafigyelni nagyon frusztráló tud lenni, ugye?

Mit szólna, ha mutatnánk egy papírfeldolgozó rendszert, amely egyszerűsíti és felgyorsítja ezt a fárasztó folyamatot? Íme, az OXO MULTISKILL a Bacciottini Csoporttól. Hányszor fordult már elő Önnel, hogy azért állt a hajtogatógép, mert a biegelést vagy perforálást végző kollégák nem készültek el időben? Az OXO MULTISKILL gép lehetővé teszi a biegelést, perforálást és hajtogatást egyetlen menetben, amivel rengeteg időt spórol majd meg az Ön papírfeldolgozó kötészetében. De mi teszi ezt a gépet egyedülállóvá?

A teljesen automatizált OXO MULTISKILL rendszer beállítása gyerekjáték bárki számára. Mindössze meg kell adnia az érintőképernyőn az ívméretet, kiválasztania a kívánt pozíciókat és a hajtásmintát, ezt követően a rendszer automatikusan elvégzi a beállításokat. Rendkívül könnyedén válthat a biegelő és biegelő-hajtogató üzemmódok között, így időt és energiát takaríthat meg. Képzelje el, amíg a versenytársai még mindig az abakuszt tologatják, addigra Ön már rég végzett a munkával.

Én digitális nyomda vagyok. Az én nyomataimmal is működik a rendszer? Az OXO MULTISKILL gép digitális biegelő szerszáma speciális mátrixcsíkkal rendelkezik, amely megvédi a digitális nyomatokat a kitörésektől, így a végeredmény mindig tökéletes lesz rekordidő alatt. Ha már idő...

Végre tervezhetővé válik a termelése a figyelemre méltó, akár 9000 ív/órás sebességgel. Míg egy hagyományos pedálos géppel akár egy órára is szüksége lehet a biegeléshez, az OXO MULTISKILL géppel ugyanez a munka mindössze tíz perc alatt elvégezhető. Nincs más dolga, mint a felszabadult időt hasznosabb, több pénzt hozó tevékenységre fordítsa, vagy éppen az új ügyfelek kiszolgálásával töltse ki a megnyert időt, ami extra bevételt jelent majd Önnek. Ugye milyen jól hangzik? De ez még nem minden!

Az OXO MULTISKILL gép nem csak a termelékenységet és hatékonyságot növeli, hanem a minőséget is garantálja. A Bacciottini Csoport hosszú évek tapasztalatával és innovációjával fejleszti biegelő rendszereit, és ez alól az új OXO MULTISKILL gép sem kivétel. A gép masszív felépítése és megbízhatósága a cég összes termékére jellemző, így biztos lehet benne, hogy hosszú évekig megbízhatóan fogja szolgálni Önt.

Az ergonomikus tervezésnek és helytakarékos kialakításnak köszönhetően az OXO MULTISKILL gép ideális választás kis helyen működő kötészetek számára. Ha éppen nincs szüksége rá, a kirakó egysége egyszerűen lehajtható és rendkívül könnyen arrébb tehető.

Hogy miért érdemes még az OXO MULTISKILL rendszert használnia? Egy nyomdában, pláne egy digitális nyomdában létfontosságú, hogy minden munka határidőre és a lehető legjobb minőségben készüljön el.

Ha már unja, hogy a kötészetének mindig kapkodnia kell, látogasson el a www.grimex.hu/mg-bacciottini-oxo-multiskill oldalra, ahol megosztjuk önnel azt a hét jó okot, amiért a gyors és rugalmas cégek a Bacciottini gépeket választják!

A környezettudatos működés és társadalmi felelősségvállalás az Igepa számára is fontos. Ennek egyik legutóbbi, szép megnyilvánulása a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület jubileumi ünnepségének szponzori támogatása.

Miért tartjátok fontosnak a szakmai közösséget és a rendezvényeket?

A felgyorsult, pörgő hétköznapok közepette fontosnak tartjuk, hogy a fejlődés mellett a tradíciók ápolására, a múlt értékeire is figyelmet fordítsunk. Ahhoz, hogy tovább tudjunk lépni, és sikereket érjünk el a jövőben, szükség van a mögöttünk lévő időszak minden tapasztalatára, az emlékek közös megélésére.

Ez a gondolat, illetve a papír- és nyomdaipar iránti szenvedély motivált bennünket arra, hogy az egyesület jubileumi rendezvényét támogassuk. Stratégiánk egyik alappillére, hogy értéket teremtsünk, évtizedes tapasztalatunkkal segítsük partnereinket az iparági kihívások leküzdésében, valamint környezeti és társadalmi szempontból is pozitív példaként szolgáljunk.

Ennek egyik módja, hogy aktívabban vesszük ki részünket a szakmai közösséget érintő kezdeményezések támogatásából és lehetőségeinkhez mérten igyekszünk megjelenni a fontosabb szakmai rendezvényeken.

A tények és számok tükrében milyen erőfeszítéseket tesztek a zöldebb működés érdekében?

Az IGEPA Group meghatározó papírnagykereskedőként kiemelt figyelmet szentel a fenntarthatóság kérdésének. Kereskedőként és szolgáltatóként az IGEPA egy összekötő kapocs szerepét tölti be a termelés és a végfelhasználók között, mi pedig ebben a fontos szerepkörben szeretnénk felelősen helytállni és pozitív példát mutatni.

A központi vállalati stratégia és a mindennapi gyakorlat összehangolásához professzionális támogatást kapunk: az Igepa Akadémia elnevezésű belső képzési rendszer keretein belül a tavalyi év végén megrendezésre került a „Let's go green!" online konferencia, mely komplex áttekintést adott az üzletágat érintő fenntarthatósági kihívásokról, és gyakorlati megoldásokat kínált. Szintén átfogó ismereteket biztosított számunkra a „Papír tiszta lelkiismerettel" elnevezésű online workshop, melynek köszönhetően még magabiztosabban tudjuk támogatni partnereinket a tudatos alapanyag-választásban. Ezek a kezdeményezések a jövőben is folytatódnak, lehetőséget biztosítva számunkra a folyamatos fejlődésre.

Az IGEPA csoport 2023-ban csatlakozott az ENSZ Global Compact kezdeményezéséhez, ezzel is megerősítve elkötelezettségét a környezetvédelem iránt. A belső és külső tényezők felmérését követően a következő kulcsfontosságú témákat és célokat határoztuk meg:

- a károsanyag-kibocsátás és az energiafogyasztás csökkentése,
- takarékoskodás az erőforrásokkal,
- átlátható ellátási láncok biztosítása,
- az emberi jogok tiszteletben tartása,
- a termékbiztonság erősítése.

A fentiek alapján két témakörre fókuszálunk: a klímavédelemre és a fenntartható beszerzésekre. Beszerzőcsapatunk épít a régóta fennálló, értékes beszállítói kapcsolatokra, emellett

olyan új kapcsolatok kiépítésén dolgozik, melyeknél szintén prioritást élveznek a fenntarthatósági követelmények. Ennek eredményeként újdonságként már elérhető készletről az Igepa EAGLE Plus High Bulk FSC minősítésű GC1-es karton, mely a nyomtatott csomagolóanyagok gyártása során elégíti ki azon partnereink igényeit, akiknek fontos az átlátható ellátási lánc biztosítása.

Termékszortimentünket folyamatosan bővítjük újrahasznosított és fenntartható forrásból származó papírokkal, ezek teljes listája hamarosan digitális formában is elérhető lesz partnereink számára.

De nem csak az íves papírok és kartonok területén vannak „zöld" törekvéseink, a nagyformátumú alapanyagokkal foglalkozó VISCOM üzletágunk portfóliója is fókuszál a környezetbarát alapanyagokra, így számos alternatívát kínálunk partnereink számára. A közelmúltban indult el kampányunk „Legyen a fenntarthatóság a legújabb TREND!" címmel, melyben az IGEPA Master termékcsalád *MasterJET E 200 Trend* és a *MasterGUARD Trend* PVC-mentes nyomtatható és laminálló fóliáival ismertettük meg partnereinket.

Magyarországon elsőként hoztuk forgalomba a CFP Flex által egyedülállóan környezetbarát technológiával előállított, PVC-mentes, vízbázisú poliuretánból készülő *Uniflex A* és *Uniprint* színes és nyomtatható flexfóliákat, melyek a textilgrafika területén nyújtanak látványos megoldásokat és kínálnak fenntarthatósági előnyöket.

További környezetbarát reklámdekorációs alapanyagaink széles körben lefedik a vevői igényeket:

- *Guandong Wally* – nanotechnológiás, ragasztómentes PET öntapadó fólia,
- *Ecodeco* – PVC-mentes, migrációmentes, környezetbarát faltapéta,
- *Igepa Wall Fleece* – PVC-mentes faltapéta család,
- *Veilish* – öntapadó textilanyagok üvegfelületekre,
- *Natura* – PET és PP alapanyagú roll-up filmek,
- *Walki Billboard* – újrahasznosított, környezetbarát PP frontlit ponyva,
- *prémium minőségű PET canvasok és textilek,*
- *PREM'DTF* – DTF fóliák.

Az alapanyagokon túl a Roland hivatalos viszonteladójaként nagy örömünkre szolgál, hogy a technológiai fejlesztéseknek köszönhetően az általunk értékesített nyomtatók többségéhez már *GREENGUARD Gold* certifikációval rendelkező festékeket kínálunk, melyek garantálják, hogy megfelelnek a legszigorúbb minőségi előírásoknak, és használatuk során a lehető legkevesebb illékony vegyület jut a levegőbe.

A nyomdai és reklámdekorációs anyagok mellett tudatosan fejlesztjük csomagolóanyag üzletágunkat is annak érdekében, hogy minden divíziónkban meg tudjunk felelni a piac szigorú minőségi elvárásainak. Ezen a területen is sikerült olyan beszállítói partnerekkel kapcsolatot építenünk, ahol elkötelezetten törekednek a gyártás során az ökológiai lábnyom csökkentésére. Hamarosan olyan új e-commerce megoldásokkal jelentkezünk, melyek a meglévő csomagolóanyagaink mellett további lehetőségeket kínálnak majd vásárlóink számára.

A tudatos szortimentépítés azonban csak egy része a „zöld" működésnek: a környezettudatos működés megvalósításának érdekében vállalatunk évek óta dolgozik a villamosenergia-, a víz-, az üzemanyag-, valamint a papírfelhasználás csökkentéséért. Felhasználásunkat folyamatosan mérjük, és törekszünk arra, hogy számainkat optimalizáljuk.

A közelmúltban korszerűsítettük elektromos hálózatunkat, és világítóberendezéseinket LED-es panelekre cseréltük, ezáltal drasztikusan csökkentettük villamosenergia-felhasználásunkat. A szelektív hulladékgyűjtés és a magas szintű hulladékkezelés évek óta minden telephelyünkön alapvető folyamat, a tavalyi évben pedig a munkavállalók által felhasznált műanyag palackok számát is sikerült lecsökkentenünk vízhálózatra kötött adagoló berendezés és a kollégák számára biztosított egyedi kulacsok segítségével.

A raktári és logisztikai feladatok tudatos szervezésével, az e-számla rendszer bevezetésével az elmúlt években üzemanyag-fogyasztásunk, papír- és csomagolóanyag-felhasználásunk jelentősen csökkent, a cél a jövőben továbbra is az, hogy károsanyag-kibocsátásunkat tovább minimalizáljuk.

A hétköznapi „rutin" mellett arra is törekszünk, hogy a mikrokörnyezetünkben véghezvitt változtatásokkal, kialakított jó gyakorlatokkal a működésünk még zöldebb lehessen. Kollégáink társadalmi szerepvállalása példamutató, hiszen figyelemmel kísérik a helyi környezetvédelmi akciókat, kihívásokat, és évek óta támogatják a helyi iskolák és óvodák hulladékgyűjtéseit, környezetvédelmi akcióit.

Törekvéseink elismeréseként 2022-ben és 2023-ben is részesültünk a GPwA „Év Zöld Papírkereskedője” díjban, és bízunk benne, hogy jövőre is ott lehetünk majd a nyomda- és papíripar „zöld krémjében”.

Az Igepa nemcsak mint papír-nagykereskedő, de mint szakmai mentor és információforrás is működik. A showroom működtetése milyen tapasztalatokat hozott számotokra?

A showroom vitathatatlanul az IGEPA egyik büszkesége, hiszen egyedülálló lehetőséget biztosít partnereinknek arra, hogy a saját tapasztalataikra és a szakértő kollégák javaslataira támaszkodva hozzák meg beruházási döntéseiket.

Gépértékesítő kollégáink legnagyobb erőssége, hogy partnereink részére jól átgondolt, egyszerűen fenntartható és üzemeltethető rendszereket állítanak össze. Szakmai felkészültségüknek és tapasztalatuknak köszönhetően gépkínálatunk folyamatosan bővül, így egyre több vállalkozásnak tudunk segítséget nyújtani a fejlődéshez, növekedéshez. Legyen szó tekercses vagy hibrid nagyformátumú nyomtatóról, UV-tárgynyomtatóról, DTF-technológiáról, lézervágó/gravírozó gépről, laminálógépről, hímzőgépekről és a különböző feldolgozó gépekről, eszközökről – komplex szolgáltatást és kínálatot nyújtunk az érdeklődőknek, akik mindent egy helyen meg is tekinthetnek.

Azt tapasztaljuk, hogy egyre többen élnek ezzel a lehetőséggel, az érdeklődés a reklámdekoráció és az új lehetőségek iránt töretlen. Sok olyan érdeklődő van, aki meglévő üzletét szeretné egy új tevékenységgel kiegészíteni, és „belépő szintű” gép iránt érdeklődik, de vannak olyanok is, akik a már meglévő termelésüket szeretnék ipari teljesítményű gépekkel növelni. Magabiztosan mondhatjuk, hogy minden szegmens számára tudunk alternatívát kínálni, így bárkit szívesen látunk a showroomban.

Az időpontfoglalás rendkívül rugalmas, az online felületünk segítségével csak néhány másodperc (https://igepa.hu/showroom/). Aki ellátogat hozzánk, garantáltan minden információt és támogatást megkap a gépeinkkel kapcsolatban, és a beruházás után is szakértő szervizcsapat támogatja partnereinket. A folyamatosan bővülő VISCOM kínálatunkkal abban is segítjük ügyfeleinket, hogy az alapanyag-ellátottság állandó legyen.

Az ipar összességére ráláttok a papírvásárlási adatok alapján is. Milyen trend és tendencia rajzolódott ki a 2023-as esztendőben a ti szemüvegeteken át nézve?

Látjuk és a saját bőrünkön érezzük mi is azokat a tendenciákat, amik az üzletágat sújtják. Érezhető, hogy a Covid-időszak és azt követően az energiaárak drasztikus emelkedése kedvezőtlenül alakította a piaci helyzetet, és ez sajnos bizonyos nyomdaipari termékek forgalmát tekintve tartós visszaesést eredményezett.

A digitalizáció komoly csapást mért a reklám- és marketingkiadványokra, de ugyanígy a folyamatok nagy veszteseként tekinthetünk a napilapokra és a periodikákra is. Ahol fellendülést tapasztalunk, az a papír alapú csomagolások területe, és úgy érzékeljük, hogy a fenntarthatósági-környezetvédelmi szempontok tovább erősítik ezt a vonalat.

Ami az elmúlt év legfontosabb tanulsága, hogy nincs mire várni, mindenkinek meg kell tanulni alkalmazkodni a gyorsan változó körülményekhez. Beszállítóként ezért a trendeket és piaci igényeket szem előtt tartva az IGEPA egy olyan sokoldalú, változatos portfóliót állított össze, amellyel megbízható, stabil hátteret és folyamatos ellátást kínál partnereinek, ezáltal támogatva termelésüket és versenyképességüket.

Milyen jövőbeli terveitek vannak?

Szerencsések vagyunk, mert a nyomdai üzletágunk kihívásai mellett a sikereket is megtapasztaljuk. A VISCOM és Packaging divízióban dinamikus fejlődés érzékelhető, és a jövőben is számos új termék jelenik meg a palettánkon, amivel még magasabb színvonalú támogatást nyújthatunk az ipar résztvevőinek.

Új hulladékkezelési megoldás a Lundberg Tech-től

BEMUTATKOZIK A WASTESHREDDER APRÍTÓGÉP

Kiss Nóra

MI A WASTESHREDDER?

A WasteShredder egy olyan új megoldás a Lundberg Tech portfóliójában, amely átalakítja a hulladékkezelést a termelési környezetben. A hulladék eltávolításának megkönnyítésére tervezett WasteShredder aprítógép (egy Lundberg Tech vákuumos hulladékkezelő rendszer részeként) zökkenőmentes és hatékony alkalmazást kínál a hulladékcsökkentéshez és a különálló hulladékok eltávolításához. Használatával búcsút inthet a szemeteskukákkal zsúfolt gyártóüzemnek, és újradefiniálhatja a hulladékgazdálkodását.

A WasteShredder aprítógép sokoldalú, és képes a termelési környezetben keletkező összes hulladékot kicsi, könnyen kezelhető darabokra aprítani. Legyen szó üres élelmiszercsomagokról, műanyag hulladékról, kartonmaradékokról vagy bármilyen más hulladékról, ez a nagy teljesítményű aprítógép mindezt könnyedén kezelni tudja.

Ami a WasteShredder aprítógépet megkülönbözteti a hasonló megoldásoktól, az a Lundberg Tech vákuumos hulladékkezelő rendszereibe való zökkenőmentes integrálhatósága. A vákuumtechnológia használatával a WasteShredder lehetővé teszi az aprított hulladék zökkenőmentes elszállítását egy központi helyre, távol a termelési területtől. Nincs többé fáradságos kézi kezelés és nincs szükség hagyományos hulladékgyűjtőkre, amelyek értékes gyártási helyet foglalnak el, és rendszeres manuális ürítést igényelnek.

MI TESZI A WASTESHREDDERT KÜLÖNLEGESSÉ?

A WasteShredder előnyei sokrétűek. Először is, egyszerűsíti a hulladékgazdálkodást, megkönnyíti a termelési hulladékok eltávolítását, miközben elősegíti a tisztább és biztonságosabb munkakörnyezetet. Másodszor, azáltal, hogy nincs szükség hulladékgyűjtőkre a gyártás helyszínén, értékes terület szabadul fel, amelyet jobban ki lehet használni egyéb tevékenységekhez. Ezenkívül a termelési hulladék kezeléséhez szükséges munkaerő csökkenése nagyobb hatékonyságot és költségmegtakarítást eredményez. Továbbá a WasteShredder aprítógép leegyszerűsíti a hulladék méretének csökkentését, és minden eddiginél egyszerűbbé teszi az anyagok újrafelhasználását és új életre keltését.

A WasteShredder aprítógép előnyei röviden:

- kompakt dizájn, mely kis helyet igényel,
- csökkenti a hulladék méretét = kisebb hulladékvolumen és szállítási költségek,
- zökkenőmentes integráció a Lundberg Tech vákuumos hulladékkezelő megoldásaival,
- tartós kivitel és csekély karbantartási igény,
- öntisztító kivitel biztosítja, hogy a hulladék ne rakódjon fel a berendezésen belül,
- csökkenti a kézi munkaerőt, ami a hulladék kezeléséhez szükséges,
- csökkenti a hulladék belső mozgatásának szükségességét.

Néhány példa a sokoldalú WasteShredder alkalmazására:

- üres tálcák/csomagok az élelmiszergyártó vállalatoknál, a csomagológépek beindításától kezdve,
- kartondobozok, melyek termékek kicsomagolásából származnak,
- kartondobozok a csomagszállításból és -fogadásból/raktárakból,
- nyomtatási műveletekből származó papír-/kartonhulladék,
- 3PL-nél (harmadik fél logisztikai központjaiban) keletkező hulladék (internetes vásárlás),
- papír/műanyag/karton méretcsökkentés és szállítás általában.

A WasteShredder aprítógépet precízen tervezték, és úgy építették, hogy megbízható teljesítményt és tartósságot biztosítson hosszú időre. Nagyon felhasználóbarát és alacsony karbantartási igényű. Forduljon hozzánk, ha többet szeretne megtudni arról, hogy a WasteShredder hogyan alakíthatja át hulladékkezelési folyamatait.

A WasteShreddert működés közben is megnézheti a QR-kód segítségével.

További részletekért forduljon a Lundberg Tech magyarországi képviseletéhez, a Prosystem Print Kft.-hez. www.prosystem.hu

Költséghatékony megoldás cérnafűzött könyvtestek sapkázásához

MECCANOTECNICA PROXIMA

Kaposvári Edina

Az olasz Meccanotecnica Proxima gépsor automatizálja a könyvtestkészítést a keménytáblás könyvgyártás folyamatában: integrálja a gerincpréselés, előzékelés, gerinc- és szélkenés, valamint a sapkázás lépéseit. A gépsor magas szinten automatizált, így akár kis példányszámok esetén is költséghatékony megoldást kínál. Ugyanakkor könyvmérettől függően közepes példányszámokhoz is optimális megoldást kínál percenkénti akár 30 könyv teljesítményével. A Proxima alkalmazható offline gépsorként is, ilyenkor a cérnafűzött könyvtesteket kézzel kell adagolni, illetve inline is képes dolgozni egy elé kapcsolt Universe cérnafűzőgéppel és/vagy egy utána kapcsolt Trimming háromkéses vágógéppel.

A gép kezeléséhez akár egyetlen ember is elegendő, ezért hatékony megoldást jelent a munkaerő csökkentéséhez a keménytáblás könyvgyártás előkészítésénél, és gazdaságos, automatizált minőségi könyvtestgyártást tesz lehetővé.

Az érintőképernyős monitor minden információt grafikusan megjelenít. A távszerviz a géphez alapfelszereltségben elérhető; amennyiben aktiválják, gyakorlott szakemberek nyújtanak „élő" támogatást probléma esetén. Emellett a gépsor „JDF-ready", azaz igény esetén MIS rendszerbe integrálható, valamint a webre csatlakoztathatósága révén a gyártás adatai bárhonnan nyomon követhetők és elérhetők tableten vagy okostelefonon keresztül.

A Meccanotecnica Proxima gépsor az alábbi egységekből áll:

- **BEVEZETŐ ÉS NÉGYTONNÁS PRÉSELŐ ÁLLOMÁS.** A cérnafűzött könyvtestek bevezetésére és a gerinc préselésére szolgál. A bemenetnél egy vastagságmérő készülék egyenként leméri a könyvek vastagságát, és a gép a préselő állomás szélességét, valamint a szállítócsatornát ennek megfelelően automatikusan beállítja. A négytonnás prés csökkenti a gerinc vastagságát, és hozzájárul a magas minőségű könyvgyártáshoz.
- **ELŐZÉKELŐ ÁLLOMÁS.** Az előzékeket dupla szalagok vezetik az adagolóból a könyvtesthez, és ragasztópisztolyok révén kerülnek rögzítésre.
- **GERINCRAGASZTÁS.** Egy új fejlesztésű ragasztórendszer hengerekkel viszi fel a gerincre a hotmelt ragasztóanyagot, és dűznikkel a könyvtest oldalaira. Opcionálisan hidegragasztó rendszer is alkalmazható.
- **SAPKÁZÓ EGYSÉG.** A könyvtest vastagságának megfelelően a gép automatikusan adagolja és méretre vágja a sapkaanyagot tekercsből, majd felhelyezi azt a gerincre.
- **KIRAKÓ EGYSÉG.** Egy görgősor kíméletesen elfekteti a könyvtesteket a kirakó állomáson. Opcionálisan a kirakó elfektető-greiferrel is felszerelhető görgők helyett.

A Meccanotecnica Proximával az integrált folyamatoknak köszönhetően költséget takaríthat meg, a nagyobb termelés elérésével növelheti bevételét és a cérnával varrott könyvek által prémium minőséget gyárthat. A Proximával egy megbízható gyártási folyamat garantálható. A Proximát gyártás közben megnézheti a QR-kód segítségével. A gépről a magyarországi képviselet, a Prosystem Print Kft. tud bővebb felvilágosítást adni. www.prosystem.hu

Hogyan tudunk ügyfeleinknek segíteni az EPR-díj csökkentésében?

2023. 07. 01-től Magyarországon is bevezetésre került a kiterjesztett gyártói felelősségvállalási rendszer* (Extended Producer Responsibility – *EPR*), *amely az általunk értékesített termékekre is vonatkozik. Az új gyártói felelősségvállalási rendszer bevezetése extra költségeket jelenthet kiemelten a csomagolóanyagok területén.

Az Antalis Packaging segít Önnek abban, hogy milyen lépésekkel lehet költségcsökkentést elérni!
packaging.hu@antalis.com

1. HASZNÁLJON VÉKONYABB SZTRECCSFÓLIÁT!
Amennyiben eddig 23 mikronos fóliát használt, próbálja ki a 20 mikron vastagságút, mely tekercsenként 14%-kal több fóliát tartalmaz!

2. BEVEZETJÜK A DUDA NÉLKÜLI KÉZI SZTRECCSFÓLIÁT
Annak érdekében, hogy csökkentse saját hulladékkibocsátását, próbálja ki cséve nélküli fóliánkat, mely esetben a papírcsévét többször használható műanyag adapterrel váltjuk ki!

3. TOVÁBBÁ ÚJ TERMÉKKÉNT KÍNÁLJUK a 30/30 mikronos légpárnás fólia mellé a 20/20 mikronos fóliát is, mely tekercsenként nem csak árban kedvezőbb partnereink részére, hanem EPR-díj fizetési kötelezettségükön is tudnak csökkenteni!

MIT KELL TUDNI AZ ANTALIS PACKAGING-RŐL?

Az ipari, üzemeltetési, logisztikai és e-business folyamatokban szerzett szakértelmünknek köszönhetően ügyfeleinket élvonalbeli csomagolással, saját tervezőközponttal és minőségi szolgáltatások széles skálájával támogatjuk 31 országra kiterjedt tevékenységgel, több mint 53 000 termékkel 64 elosztó központon keresztül. Saját márkánk a Master'in, amely az európai vezető csomagolási megoldások szakértelméből és tudásából profitál.

MILYEN TERMÉKPORTFÓLIÓT KÍNÁLUNK?

Testreszabott és egyedi megoldások. Innovatív csomagolási megoldások az alkatrészek vagy termékek fokozott védelméhez.

Papírok & kartonok. A csomagolópapírok és kartonok ideálisak a termékek csomagolására, szétválasztására és letakarására annak érdekében, hogy megvédjék azokat szállítás és tárolás során.

Párnázás & térkitöltés. Papír és polietilén térkitöltő csomagolási megoldások átfogó választéka, amelyek termékvédelmet és térkitöltést biztosítanak.

Dobozok & raklapok. Az Antalisnál akár FSC® tanúsított csomagolódobozok széles választékát kínáljuk a kartondobozoktól a hullámkartonokig.

Ragasztószalagok. Ragasztószalagok széles választéka a hatékony csomagzáráshoz.

E-commerce & postázás. Postai és e-kereskedelmi csomagolási megoldásaink kínálatában megtalálhatók a védőborítékok, postai csomagolók, dobozok, futártasakok és okmányhengerek, amelyek célja, hogy termékei tökéletes állapotban érkezzenek meg a rendeltetési helyre.

Csomagolófóliák. Kézi és gépi csomagolófóliák széles választéka, amelyek célja az áruk biztonságos, raklapon való rögzítése szállítás közben.

Pántolás & kötegelés. Különböző erősségű pántolók (polipropilén vagy PET) kézi vagy gépi alkalmazáshoz; tartozékok a biztonságos pántoláshoz.

Gépek & berendezések. Csomagolórendszerek doboz zárásához, raklapok fóliázásához, zsugorfóliázáshoz, pántoláshoz, kötegeléshez és egyéb feladatokhoz, amelyek segítenek növelni a csomagolási kapacitást.

Tasakok & zsákok. Tasakjaink és zsákjaink az élelmiszerminőségűtől a lebomló opciókig terjednek, hogy megfeleljenek ügyfeleink egyedi igényeinek.

Élelmiszer-csomagolás. Élelmiszer-ipari csomagolások széles választéka, amelyek a zacskóktól a fóliákon át a dobozokig mindent lefednek.

Korrózióvédelem. Számos különböző módszert kínálunk a fémek korrózió elleni védelmére: barrier fóliákat, páramegkötő és VCI anyagokat (Volatile Corrosion Inhibitor), hogy termékei biztonságban legyenek a környezeti tényezők viszontagságaival szemben.

KÖRNYEZETVÉDELMI SZEMLÉLETÜNK

Az Antalis szakértőkkel együttműködve olyan eszközöket fejlesztett ki, amelyek megkönnyítik az ügyfelek számára a leginkább környezetbarát csomagolási megoldás kiválasztását: **Green Star System™ és Green Card**.

- **Green Star System™.** Ötcsillagos pontozási rendszer a különböző termékek környezeti teljesítményének összehasonlítására.
- **Green Card.** Adatlap, amely átfogó környezetvédelmi információkat tartalmaz a csomagolási termékekről.

GREEN STAR SYSTEM™

greencard

Csúcson a 130 éves Pátria

Tóth Klára

Nyugodtan mondhatjuk, ha a nagy elődeink annak idején 1893-ban a Zengő vagy épp a Kékes nevet adják hazánk azóta is egyik legjelentősebb nyomdájának, lelkes túracsapatunknak sokkal könnyebb dolga lett volna a mögöttünk hagyott hétvégén. Azonban, mint azt pontosan tudjuk, a választásuk a Pátriára esett, ezért nem volt más hátra, mint az alapításunk 130. évfordulójának méltó megünnepléseként meghódítani az azonos nevű, a szlovákiai Magas-Tátrában található, 2205 méter magas csúcsot! Jubileumi programsorozatunk nyitóeseménye nagy kihívásokat tartogatott, ám végül hatalmas összekovácsoló erőt adó, sikeres kalanddá vált – melyet ezúton igyekszünk mindenki számára kicsit közelebb hozni.

A történet úgy kezdődött, hogy vezérigazgatónk, a túrázás nagy szerelmesének számító Orgován Katalin a közelmúltban a Magas-Tátrában járva figyelmes lett egy útjelző táblára, amelyen a Pátria-csúcs név állt. Mivel addigra már két jó hangulatú belföldi kiránduláson (Csóványos és Prédikálószék) is túl volt a Pátria Nyomda idén nyáron megalakult túraközössége, gyorsan megszületett az ötlet: stílszerű lenne a 130. évfordulóra időzítve együtt meghódítani a hegyet!

Némi kutatómunka után kiderült, hogy ez nem is lesz

olyan egyszerű vállalkozás. A több mint 2200 méter magas csúcsra nem vezet kiépített útvonal, csupán egy nagyrészt törpefenyőerdőben, olykor kitett, sziklás terepen kanyargó, szűk hegyi ösvényen át lehet feljutni. Mindez már épp kezdte volna letörni a kezdeti lelkesedést, amikor rátaláltunk a Pátria-csúcs elnevezésének eredetére. A legenda szerint Báthory István erdélyi fejedelem 1576-ban Lengyelországba menet kapaszkodott fel a hegyre, majd a kilátásban gyönyörködve – állítólag – azt mondta: „Bárhová is vet a sors, Magyarország, mégis Te maradsz a hazám!" Mivel mindez latinul hangzott el, a mondat utolsó szava, a „Patria" lett az orom neve. Mondanunk sem kell, hazánk egyik első és legfontosabb nyomdájának büszke csapataként „szíven talált" minket ez a történet, és végleg eldőlt: valahogy ki kell tűzni a zászlónkat a csúcsra, amelyet a környező hegyektől távolabb eső, különálló volta miatt is közel éreztünk magunkhoz.

Gyorsan elkészült az alkalomhoz illő zászlónk, ezzel párhuzamosan pedig terjedt a hír a cég berkein belül. Akadtak olyan régóta nálunk dolgozó, a Pátria névhez ezer szállal kötődő kollégák, akik a történetet hallva elérzékenyültek, de kivétel nélkül mindenki támogatóan állt az ötlethez, szurkoltak a végül 18 főnyi küldöttségünk sikeréért.

Márpedig drukkolni volt is miért, a kiszemelt szombati napra (szeptember 23.) ugyanis a meteorológia még a hét közepén is rendkívül barátságtalan, esős, szeles időt jósolt a szóban forgó helyszínre. Folyamatos egyeztetések (és az előrejelző oldalak szinte állandó frissítése) közepette a lefújás is benne volt a pakliban, ám az égiek végül mellénk álltak: péntek reggelre a prognózisok már azt mutatták, érdemes útra kelnünk!

A két kisbusz szombat hajnali négy órakor gördült ki a Pátria Nyomda parkolójából – a társaság hozzáállását pedig jól mutatja, hogy a (nagyon) korai időpont ellenére sem késett senki egy percet sem. A jó hangulatú utazást követően mindenki közösen indult el a tengerszint felett mintegy

1350 méteren fekvő Csorba-tó partján lévő Pátria (naná!) Hotel elől. A csapat rövidesen kettévált: a többség egy rövidebb, de ugyancsak kihívást jelentő és gyönyörű útvonalat járt be a kb. 1800 méteren elhelyezkedő Fátyol-vízesésig, míg két kollégánk a három szakavatott kísérőnkkel karöltve a Pátria-csúcs felé vette az irányt.

A „csúcstámadók" utólag bevallották: az eső által feláztatott talajon, kegyesnek éppen nem nevezhető körülmények között zajló túra nehezebb volt annál, mint gondolták, még úgy is, hogy egyébként remekül felkészültek az időjárás viszontagságaira. Úgy is fogalmazhatunk, ha nem lebeg ott a szemük előtt a nagy cél, azaz hogy a Pátria zászlaját felvigyék az azt megillető hegyre, talán vissza is fordulnak. Tudták azonban, hogy egy későbbi időpontban már nem volna ennyire felemelő az évfordulós küldetés, sokan számítanak rájuk, így a bizalmat és biztonságot sugárzó társak jelenléte által adott erővel lépésről lépésre haladtak tovább felfelé.

Ez az elhivatottság szimbolikusnak is tekinthető a vállalatunk egészére nézve. Mi, a Pátria Nyomdánál gyakran találjuk magunkat szembe „lehetetlennek" tűnő kihívásokkal, amiket aztán elszántan, összefogva, ha kell, egyedi megoldásokat kitalálva mindig megoldunk. De a cégünk közös ereje abban is rejlik, hogy amikor arra van szükség, képesek vagyunk az „újratervezésre", az eredeti elképzelések rugalmas módosítására – ennek pedig ezen a különleges napon is hasznát vettük.

Kétezer méter környékén ugyanis az addig is erős szél viharossá fokozódott, a köd is egyre sűrűbb lett, így kérdésessé vált, hogy az ötfős expedíció elérheti-e együtt a csúcsot. Másodpercek alatt megszületett a döntés: vezérigazgatónk két tapasztalt túratársunkkal (és persze a zászlóval) együtt továbbindult, míg ketten – a kockázatokat mérlegelve – visszafordultak.

Orgován Katalin rendíthetetlenségét jól jellemzi, hogy – mint felidézte – szinte alig vette észre azt a pillanatot, amikor ténylegesen felértek 2205 méter magasra, szíve szerint még ment volna tovább. Mikor azonban felocsúdott, hatalmas öröm járta át. Boldogan és büszkén lobogtatta meg a Pátria Nyomda zászlaját a csúcson. Csodák csodájára még térerő is volt a hegytetőn, így azonnal értesíteni tudta a többieket a sikerről.

Az út lefelé sem volt éppen egyszerű, azonban szerencsére mindenki épségben térhetett haza egy rendkívül eseménydús nap után, ami felbecsülhetetlen csapatépítő kohéziót adott. Mindez ráadásul nemcsak azokra igaz, akik ott voltak ezen a kissé zord, ám mégis nagyon szép napon. Az eseményen ugyanis a vállalatunk számos részlege képviseltette magát, és bár az eredményről már mindenki tudott, a hétfő reggel azért minden egyes üzemünkben, irodánkban a „Na, milyen volt?" kérdésekkel kezdődött. A csapatunk kitartása, valamint a most 130 éves Pátria Nyomda lobogójának látványa a gyakorlott túrázók számára is embert próbáló, legendás múltú Pátria-csúcson mind-mind olyan, amiből minden egyes kollégánk erőt és lelkesedést meríthet.

Biztosak vagyunk abban, hogy ezt követően a folytatódó itthoni túrák iránt is egyre nagyobb lesz az érdeklődés. Ez azért is fontos számunkra, mert a környezettudatos gondolkodás, a bolygónk védelme hosszú ideje cégfilozófiánk középpontjában áll, ezzel pedig kiválóan harmonizál a természet tisztelete és az ott közösen, egymást segítve eltöltött idő is. Nem mellékesen, ez a lélekemelő küldetés a most induló, színes jubileumi programsorozatunknak is a lehető legjobb nyitánya volt!

Szakmasztárból elkötelezett munkavállaló

Matusek-Faludi Viktória

Az a legjobb sikertörténet, amikor mindkét fél, a munkavállaló és a munkaadó is jól jár és elégedett. Ehhez a szereplőknek rendelkeznie kell egy jó adag agilitással, bátorsággal és kölcsönös bizalommal. Egyszerű a recept és remek az eredmény.

A Pátria Nyomda is úgy tesz jót és ad lehetőséget egy ifjú szakember szárnyalására, hogy közben a szakirányú képzésben tanulók színe-javából válogat. Kölcsönösen előnyös megoldás.

A Pátria Nyomda Zrt. vezérigazgatója, Orgován Katalin is egy sikertörténet főszereplője, aki másokat emelve szárnyal, erről jelen számunkban a 4–10. oldalakon bővebben olvashatnak. Rövid, lelket emelő történetünk egy ifjú pályakezdőről, Csík Boglárkáról szól, aki a 2023-as Szakmasztár verseny dobogós helyezését és különdíját kapta „Magam adom" önismereti naptártervével. Az ifjú kollegina ma már a Pátria Nyomda elkötelezett munkavállalója. Ezek a lehetőségek nem maguktól teremtődnek, ehhez kell egy bizalommal, jóindulattal és nyitott szemmel működő cégvezető és egy bátor, lelkes, tiszta tehetség, nyitott szívvel. Csík Boglárka és Orgován Katalin neve egy lapon kerül említésre a Period Calendar Önismereti naptár impresszumában. Jó kezdés!

A Magyar Grafika honlapján olvasható Csík Boglárka visszaemlékezése, amiből álljon itt egy részlet az önismereti naptár létrehozása kapcsán:

„Ezen az eredményhirdetésen kaptam állásajánlatot a Pátria Nyomdánál, ahol kiadják a határidőnaplómat, és egyértelmű volt, hogy elfogadom, hiszen egyrészt ott akarok minden nap lenni, ahol az álmomat megvalósították, másrészt pedig azon a héten gondolkodtam rajta, hogy szívesen dolgoznék a Pátriánál…"

Szakdolgozat-ismertető

ÉLELMISZEREKKEL ÉRINTKEZÉSBE KERÜLŐ PAPÍR CSOMAGOLÓ ÉS GYÁRTÁSI SEGÉDANYAGOKRA VONATKOZÓ EURÓPAI UNIÓS SZABÁLYOZÁSOK ÁTTEKINTÉSE ÉS EZEK ÉLELMISZER-BIZTONSÁGI MEGFELELŐSÉGÉNEK TANÚSÍTÁSÁRA VONATKOZÓ ÉLELMISZERGYÁRTÓI ELVÁRÁSOK VIZSGÁLATA

Dobos Eszter
Óbudai Egyetem, Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar, Médiatechnológiai és Könnyűipari Intézet, Csomgolástechnológus szak
Témavezető: dr. Koltai László

Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokat az Európai Unión belül az 1935/2004/EK rendelete szabályozza (továbbiakban: Keretrendelet).

A Keretrendelet alapvető célja az emberi egészség megóvása, a fogyasztóvédelem és a Közös Piac hatékony működése. A szabályozás szükségességének oka abban található, hogy a csomagolóanyagok, kifejezetten a műanyagok, bizonyos esetekben és bizonyos körülmények között, diffúzió és migráció, azaz kioldódás révén átadhatják alkotóelemeiket a beléjük csomagolt élelmiszereknek. Ezeknek az alkotóelemeknek egy része az emberi egészségre káros lehet. Ezért a Keretrendelet elrendeli, hogy bármilyen, élelmiszerrel közvetlenül vagy közvetetten érintkező anyag vagy tárgy, ne adja át alkotóelemeit az élelmiszernek olyan mennyiségben, ami

- veszélyeztetheti az emberi egészséget,
- változást okozhat a vele érintkező élelmiszer összetételében,
- rontja az élelmiszer érzékszervi tulajdonságait (szag, íz, megjelenés, állag).

A Keretrendelet vonatkozik mind a papír, karton, üveg, kerámiák, műanyagok, nyomdafestékek, ragasztók, lakkok és bevonó anyagokra. Hatálya kiterjed minden olyan tárgyra, anyagra, összetevőre, amelyet arra a célra szántak, vagy felhasználása folyamán elképzelhető, hogy késztermék formájában, közvetlen vagy közvetett érintkezésbe kerüljön élelmiszerekkel. Ez lehet csomagolóeszköz, pl. papírdoboz PE-bevonattal; egy tárgy, pl. fém lábas, borosüveg; az élelmiszer gépesített gyártósora, vagy más eszköz, amely többek között élelmiszerrel is érintkezésbe kerülhet, pl. alumínium fólia, szalvéta, műanyag zacskó.

A Keretrendelet szerint az élelmiszerekkel közvetlen érintkezésre szánt kész csomagolótermékek jelölésére előírások vonatkoznak. Amennyiben a tárgy egyértelműen élelmiszerrel való közvetlen érintkezésre készült, de még nem került vele érintkezésbe, úgy ennek a felhasználásnak a külön megjelölése nem szükséges. Amennyiben ez a felhasználás nem egyértelmű a tárgy jellegéből adódóan, és még nem került érintkezésbe élelmiszerrel, úgy jelölés szükséges. A jelölésekre vonatkozó szabályok az alábbiak:

- „élelmiszerrel érintkező” szavak használata, vagy a termék használatára utaló elnevezés (pl. húscsomagoló papír, kenyér tasak, doboz), vagy az *1. ábrán* látható pohár-villa szimbólum feltüntetése,
- használati utasítás mellékelése (szükség szerint),
- EU-n belüli gyártó vagy forgalomba hozó neve és elérhetősége (cím, székhely),
- jelölések, melyek a nyomon követhetőséget biztosítják ellenőrzés, visszahívás céljából (pl. gyártási szám, batch szám),
- aktív anyagok esetében az aktív összetevő nevét, mennyiségét, engedélyezett használatára vonatkozó információ feltüntetését (csomagolóanyag-gyártás vagy -feldolgozás során használt aktív anyagokra vonatkozóan),
- kiskereskedelmi értékesítés esetén a fenti információkat a vásárlók számára könnyen érthető nyelven kell feltüntetni, magán a terméken vagy annak csomagolásán, vagy a csomagoláshoz csatolt címkén, vagy azon belül elhelyezett külön tájékoztatón,
- ha nem kiskereskedelmi elosztásra kerül a termék, akkor a fenti információkat a terméket kísérő dokumentumokon, címkéken, csomagoláson vagy magán a terméken kell feltüntetni.

A Keretrendelet rendelkezik az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok vagy tárgyak nyomon követhetőségéről is. A gyártóknak és forgalmazóknak a kereskedelmi lánc minden szakaszában információt kell vezetniük úgy, hogy

1. ábra. Az élelmiszerekkel közvetlenül érintkezésre szánt csomagolóeszközök jelzése

a késztermékek és a gyártási láncban részt vevő cégek folyamatosan nyomon követhetőek legyenek. A nyomon követhetőség lényege, hogy hatékonyan lehessen értesíteni a fogyasztókat a termék visszahívása esetén, illetve a felelősséget megfelelően lehessen megállapítani.

A Keretrendelet írásbeli gyártó megfelelőségi nyilatkozatot is elrendel, amivel a gyártó igazolja, hogy az általa gyártott anyagok és tárgyak megfelelnek a rájuk vonatkozó jogszabályoknak. Tartalmi követelményt nem szab a rendelet erre vonatkozóan.

A Keretrendelet önmagában nem ad bővebb forrást arról, hogy a gyártás során pontosan milyen anyagok használata engedélyezett és milyen koncentrációban, vagy a különböző anyagoknak pontosan milyen egyéb szabályozásoknak kell megfelelniük.

2.1.2 A Helyes Gyártási Gyakorlat rendelete

A Keretrendelet hivatkozik a Helyes Gyártási Gyakorlat rendeletére (2023/2006/EK), angolul Good Manufacturing Practice, azaz GMP. A GMP lényege, hogy a csomagolóanyagok előállítása olyan ellenőrzési rendszer szempontjai szerint történjen, amely biztosítja a késztermékek megfelelését a rájuk vonatkozó jogszabályoknak és a rendeltetésük szerinti minőségi elvárásoknak. A GMP nemcsak a gyártókra vonatkozik, hanem konvertálókra is (pl. nyomda, ívesítő stb.), de nem vonatkozik a nyersanyagok előállítóira. A GMP rendelet szerint a gyártónak kell, hogy legyen minőségirányítási rendszere, amelyet a gyártás vagy feldolgozás teljes folyamatára alkalmaz. A minőségbiztosítási rendszer lehet pl. ISO 9001 vagy hasonló nemzetközi sztenderd, amelynek a GMP rendelet elvárásai szerint (is) értékelnie kell a gyártás folyamatát.

A GMP szerint a vállalatnak rendelkeznie kell egy minőség-ellenőrzési rendszerrel is, amely igazolja, hogy a GMP megfelelően van alkalmazva és hogy bármilyen korrekciós intézkedés haladéktalanul végrehajtásra kerül. A gyártónak dokumentálnia kell a minőség-ellenőrzési rendszert, valamint a termék gyártására vonatkozó lépéseket is. A GMP rendeletnek való megfelelést gyártói megfelelőségi nyilatkozattal tudja a gyártó igazolni.

2.1.4 BfR 36. ajánlás papír és karton élelmiszerkontakt anyagok összetevőire

Bár nem jogi intézet, megemlítendő a BfR, a Német Szövetségi Kockázatelemzés Intézete (Bundesinstitut für Risikobewertung). Feladata, hogy jelezzen bármilyen lehetséges kockázatot élelmiszerek, vegyi anyagok, nyersanyagok és késztermékek kapcsán, amelyek az emberi egészségre veszélyt jelenthetnek. A BfR 36. ajánlása tartalmazza az élelmiszerekkel érintkezésre szánt papírok vagy kartonok előállítása során felhasználható nyersanyagok, vegyi anyagok és adalékanyagok listáját (pl. cellulóz, kötőanyag, enyvezőanyag, kicsapóanyag, bevonóanyag, optikai fehérítő, festék stb.) és egyéb gyártásra vonatkozó kondíciókat. Az Ajánlás nem vonatkozik a papír alapanyag (cellulózrost) előállítása során felhasznált vegyi anyagokra, vagy az aktív anyagok előállítása során felhasznált anyagokra sem. Az Ajánlás mérési és tesztelési módszertanokat is ad a késztermékek vizsgálatára vonatkozóan, pl. élelmiszerekkel való közvetlen érintkezésre való megfelelőség szempontjából. A BfR 36.-ra a gyártók a gyártói megfelelőségi nyilatkozatban is gyakran hivatkoznak.

Manapság, az élelmiszer-csomagolás szempontjából, az élelmiszer-előállítók a megfelelőségi nyilatkozat mellett egyéb tanúsítványokat is elvárnak. Annak érdekében, hogy az élelmiszerek biztonságosan fogyaszthatók legyenek, és azok is maradjanak a csomagolásban, az előállítóknak nemzetközileg elfogadott sztenderdek szerint kell gyártaniuk és csomagolniuk az emberi vagy állati fogyasztásra szánt termékeiket.

2.2.1 Nemzetközi Szabványok

A CEN (European Committee for Standardization) az európai nemzetek szabványügyi testületeinek összefogó szervezete. Feladata, hogy az európai Közös Piacon belül (és azon kívül is, külön megegyezések eredményeként), szabványokat hozzon létre. A szabvány (sztenderd) definíciója, a CEN honlapja szerint, egy termékre vagy szolgáltatásra vonatkozó technikai dokumentum, leírás vagy specifikáció, amely elfogadásra kerül egy elismert szervezet által. A sztenderdeket megegyezés alapján alkotják az érdekelt felek és tagok, akik lehetnek pl. gyártók, vevők, kereskedők, egyetemek, kutatóintézetek, szolgáltatók, érdekvédelmi szervezetek, állami és magánintézmények vagy jogalkotók egyaránt. A CEN leggyakrabban piaci szereplők felkérésére készít sztenderdeket, de a szabványok 30%-a EU-s felkérésre készül, úgynevezett harmonizált szabványként, amelyek az EU rendeleteit támasztják alá.

A sztenderdek használata fontos a nemzetközi kereskedelemben, hiszen általuk lehetővé válik a minőségi elvárásoknak való nemzetközi megfeleltetés. A szabványoknak köszönhetően magasabb termékminőség és biztonsági színvonal követelhető meg, ezáltal a fogyasztókhoz magas minőségű termékek jutnak el. Az EU-n belül további szükségessége a szabványoknak a Közös Piac, ahol a termékek szabadon áramolhatnak az országok között, ezért is fontos, hogy egységes elvárásoknak feleljenek meg a termékek. Az EU-s szabványok jelzése EN. A szabványokat meg kell vásárolni, nem ingyenesen hozzáférhető. Megemlítendő, hogy a szabványok használata nem kötelező, hacsak egy jogszabály nem követeli meg használatát.

2.2.3 Élelmiszer-biztonsági tanúsítványok

Napjainkban szakértő cégek egy vagy több szabvány, illetve a vonatkozó jogszabályok alapján kialakított auditrendszereket hoznak létre. Ezeket tanúsítványoknak nevezzük. A tanúsítványok ellenőrzik egy cég vagy gyártó működését annak tartalma szerint. Az élelmiszergyártásban és -csomagolásban ilyen tanúsítványok pl. a IFS, FSSC 22000, BRCGS tanúsítványok. Manapság nem ritka, hogy az élelmiszer-csomagoló felhasználók egy bizonyos tanúsító cég által kiadott tanúsítványt preferáljanak. Mi több, egyre gyakrabban tapasztalhatjuk, hogy előnyös, ha maga a tanúsítványt kidolgozó szervezet is elismert bizonyos kereskedelmi szervezetek által. Az egyik ilyen, egyre növekvő népszerűségnek örvendő szervezet a GFSI (Global Food Safety Initiative).

GFSI élelmiszer-tanúsítványok

A GFSI egy önkéntes csoport, a világ legnagyobb élelmiszergyártó és -kereskedő cégeiből összetevődve, pl. McDonalds, Metro, Auchan stb. Célja a globális élelmiszer-biztonság megteremtése. A GFSI elismer bizonyos tanúsítványokat, amelyek tartalmát és mélységét megfelelőnek találja arra, hogy a legmaximálisabb auditot nyújtsák az élelmiszer-biztonság szempontjából. Az értékelés alapját az ISO 22000 és a Codex Alimentarius alapján hozták létre a GFSI szakértői. A GFSI nem hoz létre új szabványokat, hanem magukat a tanúsító cégeket és azok élelmiszer-biztonsági vagy élelmiszer-csomagolásokra vonatkozó tanúsítványait értékeli. A GFSI által elfogadott élelmiszer-csomagolókra vonatkozó tanúsítványok az IFS, FSSC 22000 vagy BRCGS. A GFSI célja, hogy az általa elismert tanúsító programok egyféle „útlevélként" működjenek a globális élelmiszer-kereskedelemben. Tehát, ha egy cég GFSI által elismert tanúsítvánnyal rendelkezik, akkor, export esetén, ne kelljen a terméket újra egy másik tanúsítórendszer szerint tanúsíttatni, amely esetleg abban a régióban elterjedtebb lenne, hanem az ottani forgalmazók és felhasználók automatikusan fogadják el azt a tanúsítványt. Ezáltal a termelő terméke szélesebb körű piacra és könnyebb piaci hozzáférésre tehet szert azokkal szemben, mint akiknek több időt, pénzt és energiát kell belefektetniük a termékük újratanúsításába másik tanúsítványrendszer szerint, hogy más régiókban is versenyképesek legyenek és az ottani szabványoknak megfeleljenek.

3. VIZSGÁLATI RÉSZ

Vizsgálatunk tárgya az ePaper Kft. élelmiszerfeldolgozó ügyfeleinek az élelmiszerekkel közvetlenül érintkezésbe kerülő papírokkal szemben támasztott tanúsítványi igényeinek felmérése volt. A felmérést egy kérdőív formájában végeztük. Célunk volt annak megismerése, hogy az irodalmi részben tárgyalt tanúsítványrendszerek közül a gyártók melyiket használják, és miért.

A tanúsítványrendszerekre vonatkozó kérdésre adott válaszok alapján elmondhatjuk, hogy a vá-

laszadók kétharmada az IFS Standard-et használta. Volt, aki egyszerre több tanúsítóprogramot is használt (IFS, BRCGS). Az IFS-t használó gyártók azért használták ezt a sztenderdet, mert a vevőik ezt a rendszert preferálták. Második legnagyobb előnyének annak nemzetközi elfogadottságát találták. Az IFS használói a tanúsítvány GFSI általi elfogadottságát változóan értékelték.

A második legnépszerűbb sztenderd a BRCGS volt. Hasonlóan az IFS-hez, a feldolgozók leginkább azért részesítették előnyben ezt a sztenderdet, mert az ő vevőik ezt preferálták, illetve mert a tanúsítvány GFSI által elfogadott, sőt a GFSI általi elfogadottság ebben az esetben több szavazatot is kapott, mint az IFS esetében. Aki a BRCGS-t használta, azok között teljes volt az egyetértés a fontossági sorrendben. Mindenki a GFSI által való elismertséget helyezte első helyre. Ezt követte a vevők általi preferencia, majd a nemzetközi elfogadottság.

Általánosságban elmondható, mind az IFS-re és a BRCGS-re is, hogy a tanúsítvány ára vagy a tanúsítás megszerzésének gyorsasága senkinél nem volt fontos tényező.

Egyéb csomagolóanyagokra vonatkozó megfelelési követelményként a válaszadók kivétel nélkül kérték a már taglalt, 1935/2004/EK Keretrendelet és 2023/2006/EK Helyes Gyártási Gyakorlat jogszabályoknak való gyártói megfelelőségi nyilatkozatokat és a termékspecifikációkat. Egyéb fontos tanúsítványnak a minőségirányítási tanúsítványokat és az allergén nyilatkozatot jelölték meg a válaszadók.

4. ÖSSZEFOGLALÁS

Ebben a dolgozatban kifejtettük az élelmiszerekkel közvetlen érintkezésbe kerülő papír csomagolóanyagokra vonatkozó EU-s szabályozásokat, és röviden bemutattuk az európai és nemzetközi szabványrendszereket és a piacvezető tanúsítványrendszereket.

Láthattuk, hogy a jogi szabályozások általánosan fogalmazva határozzák meg a legfőbb elvárásokat az élelmiszerekkel érintkező anyagok és tárgyak esetében. A rendelkezések hangsúlyt adnak a nyomon követhetőségnek, a gyártói megfelelőségi nyilatkozatoknak, jelöléseknek, minőségirányítási- és minőség-ellenőrzési rendszerek használatának.

A szabványok tanulmányozásából kiderült, hogy a szabványok létrehozása nemzetközi szervezetek által történik, majd ezeket a szabványokat és a releváns jogszabályokat a tanúsítványokat író cégek beépítik programjaikba. Emiatt nagy átfedés lehetséges a különböző tanúsítások között. A tanúsító cégek nem feltétlenül teszik nyilvánossá a tanúsító program tartalmát, ezért nem mindig lehet egyértelmű, hogy melyik lenne a legjobb választás további kutatómunka nélkül.

Összegzésként elmondhatjuk, hogy az élelmiszerekkel közvetlenül érintkezésbe kerülő papír és egyéb anyagú csomagolóanyagok piaca a jövőben várhatóan tovább fog növekedni a Föld népességének és az életszínvonal növekedésének eredményeképpen. A jelenleg érvényes jogszabályoknak a jövőben hatékonyabb és környezetbarátabb anyagokra, gyártási, hulladékkezelő és újrahasznosító technológiákra való átállásra kell majd ösztönöznie a felhasználókat úgy, hogy továbbra is maximálisan biztosítani lehessen az élelmiszer-csomagolók biztonságos használatát. Ennek a munkának bizonyosan része lesz további szabványok és tanúsítások létrehozása is. A folyamatosan növekvő nemzetközi élelmiszer-ellátásban pedig valószínűleg egyre gyakoribb elvárás lesz a termékekre vonatkozó harmonizált tanúsítványok használata is.

JEGYZETEK

1 https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2004/1935/oj, megtekintve: 2023. 03. 31.
2 https://mgonline.hu/system/articles/1949/articles_1949_original.pdf?1505305808, megtekintve: 2023. 03. 06.
3 https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2006/2023/oj?locale=hu, megtekintve: 2023. 03. 06.
4 https://www.cencenelec.eu/european-standardization/european-standards/, megtekintve: 2023. 03. 06.
5 https://www.cencenelec.eu/european-standardization/, megtekintve: 2023.
6 https://www.mszt.hu/hu-hu/tevhitek-es-tenyek, megtekintve: 2023.
7 https://www.iso.org/about-us.html, megtekintve: 2023.
8 https://www.iso.org/resources/publicly-available-resources.html?t=OF7wvV-X6LuuN83VzEkv_3lzqOrVr-81T8F6C-Leoojl3L9z5xmi0rAB-1sxObxW6&view=documents#section-isodocuments-top, FAQs on the Vienna Agreement, August 2016 edition, 2016. 08. 30., pdf, megtekinve: 2023. 03. 07.
9 https://mygfsi.com/what-we-do/harmonisation/, megtekintve: 2023.

Az 550 éve nyomtatott Budai krónikát ünnepeltük

V. Ecsedy Judit

Az Országos Széchényi Könyvtár 2023. május 27-én ünnepélyes keretek között emlékezett meg az első Magyarországon nyomtatott könyvről, a Chronica Hungarorumról, amely Budai krónika néven is ismert. Az ünnepség középpontjában, ahogy a Meghívóban olvashatjuk A Budai krónika hasonmás kiadásának bemutatása állt (erről a Magyar Grafika előző, 2023. szeptemberi megjelenésében számoltunk be).

Hess András latin nyelvű könyve a magyarok történetéről 550 évvel ezelőtt, 1473. Pünkösd vigíliáján, azaz előestéjén jelent meg, amely akkor június 5-ére, idén pedig május 27-re esett. Először maga Hess András szólalt meg. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk ugyanis, hogy *a Budai krónika* nyomdászától eredeti szövege is fennmaradt, mert ő írta a krónika elé az ajánlást. Ennek Horváth Jánostól származó szép veretes magyar fordítását Szabó Sipos Barnabás előadásában hallhattuk.

Köszöntőt mondott Rózsa Dávid, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója, majd Csák János miniszter úr képviseletében Szollás Péter, a Kulturális és Innovációs Minisztérium Kultúráért Felelős Államtitkárság Könyvtári és Levéltári főosztályának vezetője.

Andreas Hess méltatását (mi magyarosan Hess Andrásként emlegetjük) Farkas Gábor Farkas művelődéstörténésztől hallhattuk *András, a könyvmester* címmel. Azt hihetnénk, hogy a *Chronica* nyomdászáról már mindent tudunk, de Farkas Gábor Farkas olyan izgalmas szempontokból vizsgálta Hess budai tevékenységét, ami mindnyájunknak újdonság volt. Előadásában az európai ősnyomdászat (azaz a könyvnyomtatás feltalálásától 1500-ig terjedő korszak számadatainak és szereplőinek ismeretében vizsgálta Hess budai megjelenését, munkásságát. Máig érvényes megállapítás, hogy minden, amit tudunk a neve alapján német származású tipográfusról, az a könyveiben rejlik. Magáról a nyomdász létezéséről két nyomtatványa tesz tanúbizonyságot, ami ezen túlmutató jelentőséggel bír: egy félezer és félszáz évvel ezelőtt élt emberről csak a könyvei erősítik meg, hogy élt és alkotott; e nélkül nyomtalanul eltűnt volna, senki sem ismerné ma a nevét. Így személye és munkái a szokásosnál is szorosabban kapcsolódnak egymáshoz.

Könyvtörténészek sora próbálta a rendelkezésre álló kevés adatból és az európai analógiákból megrajzolni a nyomdász arcát, megtudni honnan jött és miért tűnt el, ki is volt valójában Andreas Hess, hogyan nyomtatta ki a magyarok krónikáját a budai várban. A miértről maga a mester vallott híres előszavában, amelyben Kárai László budai prépostnak ajánlja művét: *Óriási és sok napot igénylő munkát vállaltam magamra, tudniillik Pannónia Krónikájának kinyomtatását, tehát olyan munkát, amely hitem szerint minden magyar ember számára kedves és szívderítő.* (Hess előszavának teljes szövegét Horváth János magyar fordításában keretes írásunkban olvashatják.) E tettével nemcsak elindította a tipográfia művészetét Magyarországon, hanem egyedülálló módon egy történelmi munkával kívánta ezt a lépést megtenni. Nem tudunk erre más példát a 15. század Európájából.

A tipográfus már nem számított fiatal, kezdő segédnek; ahogyan ő fogalmazott ajánlásában: *kívánságomhoz képest meglehetős előrehaladást tettem* a nyomdászatban. 1471 késő tavaszán megérkezett Budára.[1]

Mennyire mondható tipikusnak vagy atipikusnak Hess András üzleti vállalkozása Budán? Érdemes megjegyezni: a mi nyomdászunk mellett csak néhány tipográfusról tudunk még, akik ebben az évben alapítottak nyomdát, nem maradt fenn róluk adat, pusztán kiadványuk jelzi, hogy valamikor éltek. Vessünk egy pillantást a kolofonra, a záró sorra, amely magyarra fordítva így hangzik: *elkészült Budán az Úrnak 1473.*

Tisztelendő László urnak, a budai egyház prépostjának,
apostoli főjegyzőnek, a felséges Mátyás király alkancellárjának!
András előszava a Magyarok Krónikájához

Tisztelendő Uram!
A korábbi években, amíg Latiumban éltem, és megtapasztaltam mily nagy hasznára és díszére válnak az emberi nemnek azok a férfiak, akik kitűnve nagy tehetségükkel, istenes szorgalmukat könyvek nyomtatására fordítják, elhatároztam, hogy erőmhöz mérten magam is jártasságot szerzek ebben az oly nemes és kiváló foglalkozásban, azzal a céllal, hogy ha végül valami eredményt érhetek el benne, azt ne csupán a magam, hanem a többi halandó hasznára is fordítsam. Ennélfogva, miután hála Isten jóságának, kívánságomhoz képest már valamelyes előrehaladást tettem benne, és ennek folytán Tekegyelmed meghívására Magyarország híres királyságába jöttem, és időm is volt rá bőven, óriási és sok napot igénylő munkát vállaltam magamra, tudniillik Pannónia Krónikájának kinyomtatását, tehát olyan munkát, amely hitem szerint minden magyar ember számára kedves és szívderítő. Ugyanis mindenki a szülőföldjét szereti elsősorban, többre tartja a földkerekség más tájainál, és a hon minden szülöttje leginkább azt akarja megismerni, milyen életet éltek az övéi, hogy utánozza, ha valami nevezetest és említésre méltót talál benne, vagy okulva óvakodjék tőle, ha tudomást szerez arról, hogy azok némely dolgot kevésbé szerencsésen intéztek. Ámde, amikor azon gondolkoztam és magamban hosszasan azon töprengtem, hogy kinek ajánljam sok-sok napi fáradozásom eme első gyümölcsét, rajtad kívül Tisztelendő Uram, senkit sem találtam. Hiszen egyrészt Te tettél érdekemben a legtöbbet, másrészt a magamra vállalt munkát nélküled sem elkezdeni, sem befejezni nem tudtam volna. Fogadd tehát e csekély ajándékot, amelyet joggal Kiválóságodnak ajánlok, mivel e vállalkozásnak legfőként Te voltál a kezdeményezője, így illő, hogy részed legyen eredményében is. És ha napról napra nagyobb műveket fogok majd nyomtatni, úgy hiszem, azokat is a Te fényes nevednek kell majd ajánlanom.

évében pünkösd előestéjén, Hess András által. Ez a mondat nem csak nekünk különleges, hiszen ezzel az utolsó sorral kezdődik a magyar nyomdászat története, hanem abban a tekintetben is fontos, hogy mind a három lényeges adat a rendelkezésünkre áll: ismert ki, mikor és hol nyomtatta az első magyarországi könyvet. Bármelyik adat hiánya ugyanis komoly vesztesége lenne a könyvtörténetünknek. Kérdés az, hogy menynyire volt általános Hess kortársai között, hogy a nyomdászmesterek nevük mellett feltüntették a helyet és az időpontot is.

A *Chronica Hungarorum* tíz fennmaradt példánya jó arány az európai elsőkhöz hasonlítva, s alighanem – egy kivétellel, ami az Egyetemi Könyvtár kötete, hiszen végig a Kárpát-medencében használták – annak köszönhetik túlélésüket, hogy idejekorán, legfőképpen Mohács előtt, külföldre kerültek. Olvasta-e valaki a Budai krónikát? Nyilvánvalóan, de több jel arra mutat, hogy végzetes dolog történhetett az 1470-es évek első felében a *Chronica*-kötetekkel. Ugyanis az 1480-as évekre erős igény keletkezett egy latin nyelvű történeti munkára Európában, hogy megtudják végre az olvasók: valójában honnan jöttek, mit akarnak és kik is ezek a magyarok? Csak korabeli kéziratos másolatából négyet ismerünk a Budai krónikának, ami feltételezheti a nyomtatott tomuszok eltűnését vagy legalábbis hozzáférhetetlenségét. És tegyük hozzá, másfél évtizeddel később aligha lett volna remek üzleti ötlet Brünnben és Augsburgban, hogy – figyelem, három hónapon belül kétszer! – megjelentessék Thuróczy János krónikáját 1488-ban, ha nem hiányzott volna maga a történeti szöveg. A princetoni, a párizsi, a lipcsei, a bécsi és a pesti kötetekben maradtak fenn megjegyzések, amelyek tanúsítják, hogy nem porosodott olvasatlanul a polcon András mester munkája, mintegy bizonyítékul, hogy mennyire kitűnő kikapcsolódás a magyarok történetének olvasása, sőt hallgatása is. (Megjegyezzük, hogy az 550. évfordulóra nemcsak hasonmás készült kísérőkötettel, hanem egy hangoskönyv is Szabó Sipos Barnabás színművész előadásában: https://chronica.oszk.hu/hangoskonyv [2023. 05. 27.].)

A *Chronica Hungarorum*ba szőtt, eredetileg önálló elbeszélések, nagy királyaink történetei közül Szabó Sipos Barnabás színművész Szent László királyról adott elő egy részletet, majd korabeli zenét hallhattunk Hetényi Milán és Illés Gábor előadásában.

Farkas Gábor Farkas előadása is, de az utána következő kerekasztal-beszélgetés is azt bizonyítja, hogy a Budai Krónika kinyomtatása és Hess ideérkezése, budai működése milyen izgalmas kérdés. A kerekasztal-beszélgetés résztvevői Schöck Gyula könyvművész, P. Vásárhelyi Judit irodalomtörténész (OSZK), Boross Klára irodalomtörténész (MTA KIK), Kasza Péter (OSZK, Kutatócsoport), V. Ecsedy Judit könyvtörténész (OSZK), a moderátor Varga Bernadett, az OSZK Régi Nyomtatványok Tárának osztályvezetője volt. A téma pedig az 1973-as ötszáz éves évforduló óta eltelt évtizedek új kutatási eredményei, mindenekelőtt tisztelegtek a téma legnevesebb, nemzetközileg is elismert kutatójának Borsa Gedeonnak emléke és munkássága előtt. A *Chronicá*val és Hess munkásságával kapcsolatos felfedezései teljesen új megvilágításban mutatták be az első budai nyomda működését és számos ponton revideálni kellett a korábbi tudósok véleményét. Mikrofilológiai módszerrel, Hess nyomdabetűinek elemzésével jutott új megállapításokra a budai nyomda méretét, a munka menetét, a nyomdabetűk mennyiségét illetően.[2]

Ugyanaznap délután még egy könyvtörténeti eseményre került sor az Országos Széchényi Könyvtárban: Monok István (MTA KIK főigazgató) szervezésében, az MTA Könyvtörténeti Munkabizottsága keretében, a konferencia címe *Eredmények és fehér foltok a régi magyar könyv kutatásában*. Az előadók a könyvkiadás, -kereskedelem, könyvhasználat, könyvkötés témakörében vizsgálták az utóbbi évtizedek kutatási eredményeit.

JEGYZETEK

1 Abból az alkalomból, hogy a *Chronica* kinyomtatásának helyszínén, Hess nyomdájának egykori helyén a Hess András tér 4. számú ház falára elhelyezték az emléktáblát és domborművet, Rieger Tibor szobrászművész alkotását *Az első magyarországi ősnyomda* címmel Bánfi Szilvia és V. Ecsedy Judit írása olvasható a Magyar Grafika 2016. 5–6. számának 98–103. lapján. Ebben a cikkben összefoglaltuk a budai műhellyel kapcsolatos legújabb kutatásokat, új megállapításokat.

2 A Magyar Grafika 2023. júliusi (67. évf. 3.) számában már megemlékezett az 550 éves évfordulóról: Persovits József: Ötszázötven éves a magyarországi könyvnyomtatás, p. 71. A könyve címe: Persovits József*: Hess András / Chronica Hungarorum (Buda 1473) – 550 éves a magyarországi könyvnyomtatás*. A szerző Nyomdász könyvtár c. sorozatának immár 8. köteteként. Az előszót írta Novotny Erzsébet. Optima Téka. A mű kiadását támogatta a Papír- és Nyomdaipari Dolgozók Szakszervezete.

A felszámolás alá került nyomdák ólombetűi többnyire hulladákudvarban végezték. Betűfémmentő akció keretében a sérült, hiányos keményfémbetű-garnitúrákból nagy nyomdászalakok szobrait öntette Matusek-Faludi Viktória. A sorozat keretében 2018-ban Hess Andrásnak emléket állító betűfémből készült nyomdászportré is megjelent díszdobozban, a hozzá tartozó könyvvel, aminek szövegét szerzőnk V. Ecsedy Judit írta. A szobor Deák Árpád alkotása.

A kiskunsági nyomdászat kezdetei

Kis Krisztián Bálint

A Kiskunság kiterjedése eltér földrajzi és történelmi szempontból. A nagyságrendekkel kisebb egykori Kiskun Kerület, mint népi-történeti tájegység szigetszerűen helyezkedett el a Duna-Tisza közén. Az ezen a területen létrejött első nyomdákat követjük nyomon a meglepő 18. századi kezdettől 1918-ig. A hajdanvolt Hármas Kerület többi területének – Jász-Nagykun-Szolnok vármegye nevében is foglalt népi-történeti tájegységeinek – nyomdászattörténete már elkészült.

Kiskundorozsma (névváltozat: Dorozsma)
A Hármas Kerületben egyedülálló a 18. századi első kiskunsági nyomdahely, egy korabeli közigazgatási szempontból a legkevésbé jelentős kistelepülés.

Takáts Rafael ferences rendi szerzetes tipikus vándornyomdász volt, miközben számos magyarországi települést tett nyomdahellyé, ahová egyházi szolgálata szólította. Dorozsmán 1796 és 1798 között tevékenykedett. Egyházi és világi hatóságokkal való összeütközésének oka, hogy a cenzúrát megkerülve folytatta a nyomdászmesterséget. 1799-ben írott apológiájából tudjuk, hogy kézinyomdáját még 1787-ben Ambró Ferenc váci nyomdásztól szerezte. Saját bevallása szerint 19 nyomtatványt készített – impresszum nélkül. A kis példányszámú, nemritkán néhány lapos nyomtatványok azonosítása és helyhez kötése nehézkes. Mindenesetre nem üzleti célú kis nyomdai vállalkozásról volt szó.

Több mint egy évszázaddal később *Váradi Márton* 1909-től működő dorozsmai *nyomdájá*ból öt kiadvány ismert az 1912 és 1915 közé eső évekből: alkalmi mű, helyi közigazgatási kiadvány, irodalmi munka, helyi ifjúsági szervezet könyvtárjegyzéke és vallási mű.

Ismeretlen nyomdanévvel még egy helyi ifjúsági szervezeti alapszabály ismert. Megjegyzendő, hogy a dorozsmai iskolai értesítőket inkább a szomszédos Szegeden nyomták.

Kiskunfélegyháza (sokféle névváltozat)
Időrendben csak a második nyomdahely az egykori Kiskun Kerület második székhelye. Egyúttal ez az első 19. századi nyomdásztelepülés is.

A helyi nyomdászat kezdetei sajátos szálakon futnak. Az első állandó nyomdász – még ha csak évnyi időtartamra is – az első szolnoki nyomdász özvegye volt. Félegyházára településének körülményeit nem ismerjük, mindenesetre *özv. Szoretics Józsefné nyomda*jelzés alatt működött 1878 első felében már bizonyosan. Anyagi nehézségek miatt özv. Szoreticsné a következő évben valószínűleg végleg felhagyott a szakmával. Csődbe jutott az eredetileg jászberényi, majd szolnoki *Bakos István* nyomdász 1882-es helyi *fióknyomda* kísérlete is. Hosszabb életűnek bizonyult a helyi *Petőfi-nyomda*, szintén 1882-től. Helyi hetilap számai mellett kétféle helyi iskolai értesítőt is nyomtattak itt. A hangzatos „könyvnyomda" elnevezés ellenére azonban nem találtunk könyv alakú kiadványt. 1888-ban a nyomdaipari vállalkozást fölosztották, a nyomtatóüzemet is Ranezay József vette át.

A *Ranezay-nyomdá*ból hétféle kiadványra leltünk. Ezek közül öt egyházi-vallási mű. Kétféle iskolai értesítő is ismert innen. Még későbbről, az 1896-tól szakmai utód, *Vesszősi József nyomdájá*ból ismerjük a legtöbb helyi kiadványt, szám szerint 64-félét. A legnépesebb témakör a 16 alkalmi kiadvány. Kilenc az oktatás-nevelési művek száma, hatféle a tankönyveké. Öt egyházi-vallási művel, négyféle közigazgatási munkával számolhatunk. Három-három kiadvánnyal képviselteti magát a gazdaság-gazdálkodás, a szervezeti alapszabály és a helyi szervezeti könyvtári katalógus. Két-két érdekes című természettudományos értekezésre és irodalmi műre leltünk. Egy-egy kiadvánnyal képviselteti magát az irodalomtörténet, a történelem, a helytörténet és a numizmatika. Itt jelent meg továbbá hétféle helyi iskolai értesítő is.

Politzer Vilmos 1903 és 1909 között működő *nyomdájá*ból háromféle kiadvány ismert: egy al-

A
BIOLÓGIAI ISKOLAKERT
BERENDEZÉSE
A KISKUNFÉLEGYHÁZI MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZETBEN.
*
ÍRTA:
PINKERT ZSIGMOND
TANÁR.
—ooo—
9 ÁBRÁVAL.
KISKUNFÉLEGYHÁZA
VESSZŐSI JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA
1913—258.

1913-ban megjelent rendhagyó kötet a Vesszősi-nyomdából – SZTE Klebelsberg Könyvtár (Szeged)

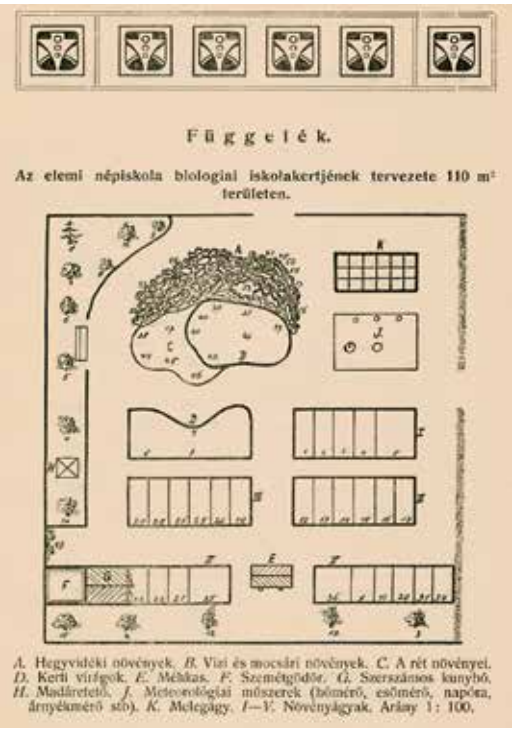
Függelék.
Az elemi népiskola biologiai iskolakertjének tervezete 110 m² területen.
A. Hegyvidéki növények. B. Vizi és mocsári növények. C. A rét növényei. D. Kerti virágok. E. Méhkas. F. Szemétgödör. G. Szerszámos kunyhó. H. Madáretető. J. Meteorológiai műszerek (hőmérő, esőmérő, napóra, árnyékmérő stb). K. Melegágy. I—V. Növényágyak. Arány 1 : 100.

Illusztráció az iskolakertről szóló kötetben – SZTE Klebelsberg Könyvtár (Szeged)

kalmi mű és egy irodalmi munka mellett a helyi tanítóképző intézet két értesítője.

Feuer Illés 1895-től üzemelő *nyomdájá*ból nyolcféle kiadványt találtunk. Ezek témakör szerint a következők: oktatás-nevelés, közigazgatás, gazdálkodás, helyi naptár. Négyféle helyi iskolai értesítőt nyomtattak még itt.

A *Juhász és Társa Nyomda* elnevezés 1914-ben tűnt föl. Ismeretlen nyomdanévvel további két egyházi művet találtunk, a helyi katolikus főkántor tollából.

Kiskunhalas (névváltozat: Halas)

A település nyomdászatát várostörténeti monográfia keretében nagy vonalakban már földolgozták, a helyi nyomdák kiadványainak java részét összegyűjtötték. A közölt adatok a tanulmány szempontjai szerint kerültek rendszerezésre, ugyanakkor kiegészítésre is sor került.

A hajdani Kiskun Kerület első székhelye az 1876. évi közigazgatási reform után vált nyomdahellyé. A város első állandó nyomtatóüzeme a Bács-Bodrog vármegyei nyomdászfamília sarja, *Bittermann Andor nyomdája* 1881-ben jött létre.

SZABÁLYZAT
AZ
IGAZGATÓ-TANÍTÓ
ÉS
TANÍTÓI
ÉRTEKEZLETEK
HATÁSKÖRÉRŐL.
KUN-FÉLEGYHÁZÁN,
NYOMATOTT FEUER ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1899.

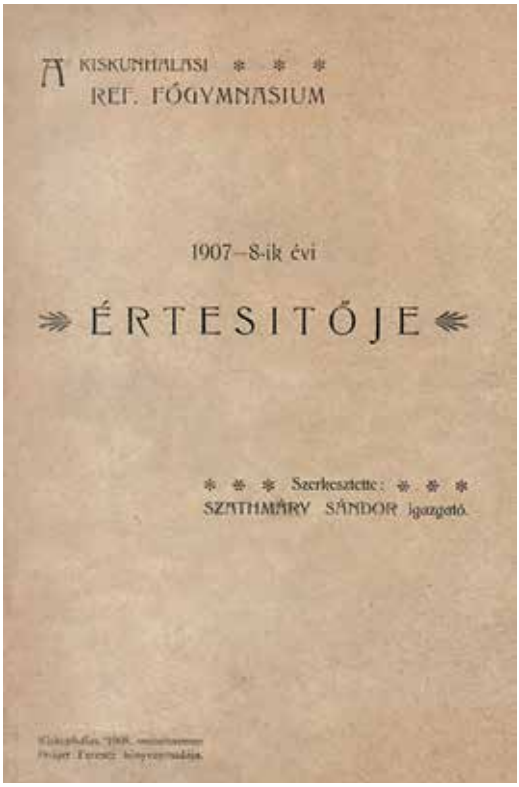
A KISKUNHALASI * * *
REF. FŐGYMNASIUM

1907—8-ik évi

ÉRTESITŐJE

* * * Szerkesztette: * * *
SZATHMÁRY SÁNDOR igazgató.

1908-ban megjelent gimnáziumi értesítő a Práger-nyomdából – a szerző gyűjteményéből

Az innen kikerült kiadványok közül négy adatait tárták föl. Ezek három helyi témakörbe sorolhatók: iskolai értesítők, takarékpénztári és polgármesteri jelentés.

Práger Ferenc 1882-ben vásárolta meg és üzemeltette tovább szülővárosa első *nyomdáját*. 1898-ban ő lett az első helyi képeslapkiadó. 1907-ben a nyomda a ma is álló épületbe költözött. A tulajdonos ugyanakkor jó érzékkel kapcsolta egybe az üzletet és a politikai életet. Az itt készített kiadványok közül 43-féle ismert az 1885 és 1917 közötti több mint három évtizedből. A legnépesebb tábort a helyi közigazgatási kiadványok alkotják, 23 nyomtatvánnyal. Három a helyi könyvtárjegyzékek, kettő-kettő a tankönyvek, a helyi alapszabályok, az egyházi művek és az alkalmi kiadványok száma. Egy-egy kötettel képviselteti magát az irodalomtörténet, a helyi takarékpénztári jelentés, a történelem és a helytörténet. Hatféle helyi iskolai értesítőt is nyomtattak itt. Ugyanezen nyomdából, de Kiskunhalas Helyi Értesítője Lapvállalat nyomdája jelöléssel még egy alkalmi kiadvány ismert.

Róvó Mihály helyi könyvkötőmester pecsétje a gimnáziumi értesítőn

Kardos Gábor eredetileg Keszthelyen volt nyomdatulajdonos. Halasi *nyomdáját* 1887-ben nyitotta meg Nyári Ferenc könyvkötő és könyvkereskedő lakásán. A nyomda vezetője Farkas János lett. A rövid életű vállalkozás a következő évben már meg is szűnt. *Horvát Gyulá*nak 1900 körül már papírkereskedése volt Halason. *Nyomdája* is itt nyílt meg 1903-ban. Országos újság látott itt napvilágot, a „Tisztviselői Újság" számai 1910-től a lap 1916-os megszűnéséig. A nyomdából négyféle kiadványt tártak föl: két közigazgatási művet, egy alkalmi kötetet és kétféle helyi iskolai értesítőt.

A nem családtag, Horváth István 1913-ban nyitott nyomtatóüzemet *Hungária Nyomda* fantázianéven. Sajtótermékek mellett iskolai értesítőből kétfélét nyomtak itt.

Kunszentmiklós

Az első helyi nyomdász, *Cherrier János* nevéhez más településeken is nyomdaipari elsőség kötődik. Vállalkozását 1866-ban a Heves vármegyei Gyöngyös első nyomdájának fölállításával kezdte, majd 1871-ben ő lett a Csongrád vármegyei Szentes első nyomdásza is. 1882-ben Újpesten is volt nyomdája. 1883-ban Szentmiklósra települt át. Itteni *nyomdájá*ból két, 1887. évi politikai röpirat ismert.

Cherrier nyomdáját 1889-ben Bors Károly vette át, aki munkássága mintegy megkoronázásaként nemcsak megírta, hanem maga ki is nyomtatta a település történetét földolgozó első könyvet 1892-ben (reprint: 2004). A helyi közigazgatást hivatalos nyomtatványokkal ellátó *Bors-nyomdá*ban jelent meg a helyi református gimnázium háromfüzetnyi értesítője is. Továbbá egy földrajztankönyv ismert. Özvegye a század végéig vitte tovább a nyomdát, de leszármazottaik már más hivatást választottak. Bors Károlyné nyomdájából egy rövid politikai röpiratot találtunk. A szakmai utód, *Schwarcz Lipót nyomdája* kétségkívül a település leghosszabb életű nyomdaipari vállalkozása volt. Innen ismerjük a legtöbb kiadványt, 31-félét az 1902 és 1918 közé eső bő másfél évtizedből. Közülük 11-füzetnyi gazdasági-gazdálkodási munka. Kilenc az egyházi munkák, öt az alkalmi kiadványok, kettő az irodalmi művek száma. Egy-egy oktatás-nevelési kiadványra, nyelvtani munkára és helyi könyvtárjegyzékre leltünk még. Kétféle helyi iskolai értesítőt is itt nyomtak. A *Kiskunság–Dunamellék Könyvnyomda* egy alkalmi kiadvánnyal képviselteti magát 1917-ből.

KÁLVIN

POLITIKAI-TÁRSADALMI TÉREN

IRTA:

KACSOH LAJOS

Kunszentmiklós, 1911
Schwarcz Lipót motorüzemű könyvnyomdája

1911-ben megjelent egyházi mű a Schwarcz-nyomdából – SZTE Klebelsberg Könyvtár (Szeged)

A KUNSZENTMIKLÓSI
REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
KÖNYVTÁRÁNAK
KATALÓGUSA.
ÖSSZEÁLLITOTTA:
PÁTKAY IMRE
KUNSZENTMIKLÓS,

1908-ban megjelent katalógus a Schwarcz-nyomdából – a kecskeméti Katona József Könyvtár gyűjteményéből

Nyomdajelzet – SZTE Klebelsberg Könyvtár (Szeged)

Kiskunmajsa (névváltozat: Majsa)
A „Magyar Könyvszemle" 1901 és 1904 között évről évre megjelent mellékleteinek tanúsága

szerint *Sziller János* neve mint helyi nyomdászmester szerepel a század elején.

A családi hagyomány, *Schwarcz* (később Szőnyi) Endre, a nyomdász fia úgy tudja, hogy az első helyi nyomdát apja alapította 1905-ben. A levéltári adatok tanúsága szerint az iparigazolványt Schwarz Artúr részére a következő évben adták ki. Ebből a nyomdából három kiadványt ismerünk. Ezek témakörei: alkalmi nyomtatvány, vallás és irodalom.

Beck Mayer mint helyi nyomdász 1906. évi szakmai összeírásban tűnik föl.

ÖSSZEGZÉS

A történelmi Kiskunság területén a kezdetektől 1918-ig öt nyomdásztelepüléssel számolhatunk. Ezek között van egy 18. századi nyomdahely. Összehasonlításként: a Jászság területén 1867-től három (időrendben: a volt Hármas Kerület székhelye Jászberény, Jászapáti, Jászárokszállás), a Nagykunság területén az 1870-es évek első felétől öt nyomdásztelepülést (időrendben: a hajdani Nagykun Kerület székhelye Karcag, Kunszentmárton, Kisújszállás, Túrkeve, Kunhegyes) sikerült számba venni. A Kiskunság területén 1918-ig 18-féle nyomdai vállalkozás 187-féle nyomtatványát vettük számba. Kiskunfélegyháza a legtöbb, 86-féle, Kiskunhalas 54-féle, Kunszentmiklós 38-féle, Kiskundorozsma – a 18. századi kiadványokat nem számítva – hatféle, Kiskunmajsa háromféle nyomtatott művel képviselteti magát.

IRODALOM

- *Az 1851 és 1918 között működött magyarországi nyomdák és kiadók jegyzéke.* Összeáll.: Markos Béla. Bp., 1960. [Kézirat].
- Horváth Cyrill: *Irodalom, tudomány, művészet.* In: Magyarország vármegyéi és városai. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye II. Bp., 1911. 234–308.
- *Kiskunhalas története 3.* Kiskunhalas, 2005. 402–425.
- A *„Magyar könyvészet”* és a *„Magyar könyvkereskedők évkönyve”* vonatkozó kötetei.
- V. Ecsedy Judit: *A könyvnyomtatás Magyarországon a kézisajtó korában 1473–1800.* Bp., 1999. Bővített kiadás: Bp., 2021.

Fél évezred ex librisei az OSZK tartalomszolgáltató oldalán

Az Országos Széchényi Könyvtár egyedülálló gyűjteményében a könyvek és a folyóiratok mellett különleges kisgrafikai alkotások is megtalálhatók: a nemzeti könyvtár hazai és nemzetközi viszonylatban is kiemelkedően nagy példányszámú, régi és modern műveket egyaránt tartalmazó ex libris-gyűjteménnyel rendelkezik.

Az OSZK 2023. augusztus 23-án útnak indított Könyvjegytár (https://konyvjegytar.oszk.hu/) elnevezésű online tartalomszolgáltatása elsőként a Régi Nyomtatványok Tárában található közel 1100 darabos régi ex libris-állományt, valamint a Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtár modern ex librisei gyűjtők neve szerint rendezett, tízezer darabos gyűjteményegységének mintegy 3400 dokumentumát és ezek variánsait teszi szabadon hozzáférhetővé.

Az ex libris alapvető célja kezdetben a könyv tulajdonosának megjelölése volt, így többnyire birtokosának címerét ábrázolta. Az első két magyar ex libris a 16. századból való: a Nürnbergben metszett alkotások Werbőczy István országbíró, illetve Hans Teilnkes pozsonyi polgár számára készültek. Utóbbi az OSZK állományában is fellelhető, hasonlóan számos 17–18. századi főúri, főpapi ex librishez, köztük a Batthyányak, a Grassalkovichok, az Illésházyak, a Telekiek és a Széchényiek jórészt heraldikus könyvjegyeihez.

1. kép. *Junker Keresztély rézmetszete, 68×68 mm (Jelzet: OSZK, RNYT Exl. 446)*

2. kép. *Kozma Lajos fametszete, 62×45 mm (Jelzet: OSZK, Exl.B/814)*

A 19. században a polgárosodás folyamata az egyént előtérbe helyezve magával hozta a címeres mellett a szimbolikus, témás, a megrendelő személyét jellemző ex librisek széles körű elterjedését; immár tudós levéltárosok, könyvtárosok, jogászok, orvosok is készíttettek ex librist. A 19–20. század fordulójától napjainkig a könyvjegy egyre inkább elszakadt a könyvtől, és önálló gyűjtés tárgyává vált. E kisgrafikák már tematikai sokszínűséget mutatnak, gyakran utalnak a megrendelő foglalkozására, érdeklődési körére, ily módon gazdag kultúrtörténeti forrásul szolgálnak a képi anyagot kutatók számára.

A most közzétett anyag modern, 20–21. századi ex librisei között olyan híres személyek könyvjegyei tekinthetők meg, mint Babits Mihály, Bajor Gizi, Faludy György, Hofi Géza és Illyés Gyula.

A jelesebb ex libris-gyűjtők közül kiemelhető Arady Kálmán orvos, művészettörténész, a régi magyar ex librisek tudós szakértője; Csatkai Endre Kossuth-díjas művészettörténész, múzeumigazgató; Ebergényi Tibor egri könyvtárigazgató; Galambos Ferenc jogtanácsos, bibliográfus és Bélley Pál irodalomtörténész, hosszú ideig az OSZK osztályvezetője.

A jelenleg megtekinthető anyag több mint félezer grafikusa közül a modern ex libris-gyűjteményben kiemelkedően sok lap szerepel Fery Antal, Stettner Béla, Andruskó Károly, Kertes-Kollmann Jenő, Haranghy Jenő és Menyhárt József művészektől. Az ex librisek készítői közt említhető még többek között Kékesi László, Kós Károly, Sassy Attila, Szoboszlai Mata János, Vadász Endre és Vén Zoltán neve.

A Könyvjegytár többféle irányt mutat a témában való eligazodáshoz, a nyitólapon három fő kategóriában nyújtva keresési lehetőséget: nevezetes személyek, népszerű tematikák és földrajzi helyek szerint. A nevezetes emberek kapcsán híres grafikusok, metszők; híres gyűjtők, megrendelők és a grafikákon bemutatott személyek szerint csoportosítva szerepelnek alkotások. Utóbbi részben külön hangsúlyt kap az idén évfordulós jeles költőink, íróink prezentálása, köztük a Petőfi- és Madách-bicentenárium alkalmából a Petőfi Sándor és Madách Imre személyét és műveit idéző ex librisek.

A 110 éve született Weöres Sándor és a 140 éve született Babits Mihály maga is készíttetett könyvjegyet, emellett az utókor is számos ex librist alkotott az emlékükre, akárcsak a Babitscsal egy évben született Juhász Gyulára emlékezve. Az idén 250 éve született Csokonai Vitéz Mihályra és a 40 éve elhunyt Illyés Gyulára vonatkozóan is több ex libris szerepel a Könyvjegytárban.

3. kép. *Nagy László Lázár rézkarca (1983), 104×90 mm (Jelzet: OSZK, Exl.H/419)*

4. kép. *Torró Vilmos linómetszete (1983), 113×85 mm (Jelzet: OSZK, Exl.Sz/490)*

A modern ex librisek tematikai változatosságát a népszerű tematikák közt fellelhető 12 témacsoport szemlélteti, amelyek közt mindenki megtalálhatja a neki tetsző motívumkincset: betűgrafika; könyv, olvasás; foglalkozás; zene, tánc; néprajz; mitológia; vallás, egyház; közlekedés; épület, szobor; címer; növény; állat. A régi ex librisek jellegüknél fogva a címeresek között képviseltetik magukat nagy számban. A földrajzi helyek külön, három fő alkategóriában szerepelnek: domborzati formák, felszíni vizek, települések.

A képek böngészéséhez a részletesebb eligazodást a komplex kereső is biztosítja. A gyűjte-

5. kép. *Andruskó Károly fametszete, 89×68 mm (Jelzet: OSZK, Exl.G/150)*

ményről menüben Régi és modern ex librisek az OSZK gyűjteményében címmel a műfaj történetét és a nevesebb gyűjtőket, alkotókat ismertető tanulmány – melynek szerzője Vasné dr. Tóth Kornélia, az OSZK tudományos kutatója – segíti az ex librisek világában való eligazodást.

A nemzeti könyvtár grafikai anyagának egy különleges kultúrtörténeti értékét képviselik ezek a dokumentumok, melyek bemutatása a Könyvjegytár honlapon a későbbiekben tovább fog bővülni a Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtár gyűjtők neve szerint rendezett tízezres gyűjteményrészének többi darabjával és külön egységekben őrzött ex libris-hagyatékaival is.

A honlapról számos sajtóhír jelent meg már az indulás napjától, többek között a Magyar Nemzet, a Magyar Hírlap, a Litera, a Prae, a Könyves Magazin, a Múlt-kor történelmi magazin online híradásait olvashatjuk. Az M1, M5 televízió és a Kossuth Rádió is interjút készített az ex librisek OSZK-beli feldolgozójával és szakértőjével, Vasné dr. Tóth Kornéliával.

Forrás: Könyvjegytár, az Országos Széchényi Könyvtár honlapja, 2023. 08. 23., https://oszk.hu/hirek/konyvjegytar

Nagy László

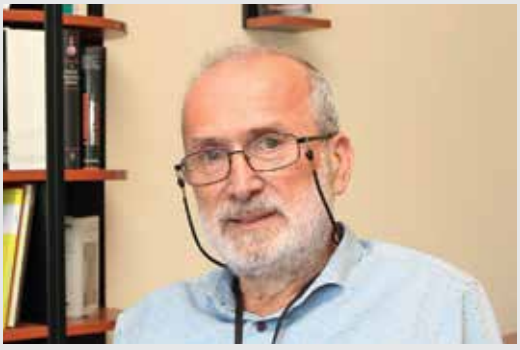

Ismét egy vérbeli nyomdásszal szegényebb a nyomdaipar. Nagy Lacival, akit alig több mint egy évtizede ismerek személyesen is, első pillanattól kölcsönös tiszteleten alapuló barátság alakult ki. A szakma iránti alázattól és elkötelezettségtől fűtött érzelmekkel vezette nyomdáját, a váci MondAt Nyomdát. A szakmai feladatokban a kihívást és a lehetséges legjobb megvalósítást kereste. A nála készült termékek szigorú erkölcsi és etikai elveinek is meg kellett feleljenek, olyan tartalom nyomdai sokszorosítását nem vállalta el, ami összeegyeztethetetlen volt értékítéletével. Az első nagy közös projekt a Magyar Grafikával a váci Grafikarácsony volt, ahol otthont adott rendezvényünknek, sőt Évát, feleségét is bevonta a helyszín ünnepi díszbe öltöztetésébe, az előkészületek irányításába. Nagyon megható és szeretetteljes gesztus volt mindkettőjüktől ez a melegszívű hozzáállás, aminek élményét sok évre szívükbe zárták a zirci grafikuspalánták. A szakmatörténet, az ólombetűk és régi gépek is előkelő helyet és szerepet kaptak a MondAt nyomda életében. Barátságunk innen indult, a közös érdeklődés és a szakmai értékek, tárgyak mentése a majdani nagy magyar közös nyomdamúzeum számára. Több Magyar Grafika és tesztnyomat készült Nagy Laci jóvoltából a váci nyomdában, de kirándultunk is együtt a Grafikás csapattal. A nyomdász aranyköpések jegyzetkönyvünkbe küldött mottója jól jellemzi karakterét:

„»Tisztellek, tehát követelek!« A nem számít, mit teszel, nincsenek elvárásaim típusú hozzáállás nem segít jobbá, nemesebbé válni, pusztán a lehetőséget adja meg, ami kevesek számára elég. Az elvárások, ha nem túlzottak, fejlődésre ösztönöznek, a megfelelés sikerélményt ad."

A másik, közvetlen kollégái által jól ismert bölcsesség, ami szerint élte életét: „Azzal, hogy a döntés felelősségét a válladra teszem, a hibázás jogát is átadom."

Nagy László 1968-ban szakközépiskolában az érettségivel egyszerre kapta meg a kéziszedő szakmunkás-bizonyítványát, és kezdte meg nyomdai pályafutását a Zrínyi Nyomdában. 1972-től az Egyetemi Nyomdában átképzős korrektorként kezd és 1976-ban már revizorként lép át az Athenaeum Nyomdába, ahol 1979-ig dolgozik. Pályáját termelési technológusként a Kossuth Nyomdában folytatja, majd 1990-től a Központi Múzeumi Igazgatóság nyomdavezetője lesz, míg 1993-ban megalapítja Nagy-Gáspár Kft. néven saját cégét, a később MondAt Nyomda néven ismert vállalkozást.

Nagy Lászlóra emlékezve álljon itt pár gondolat néhai kollégájától és a Magyar Grafika Color rovatának szerzőjétől Békésy Páltól:

„Amikor Nagy Lacira gondolok, állandóan az jár a fejemben, hogy volt egyszer egy Mondat, pont. Mert a neve összeforrt a nyomdájával. Ez a nyomda volt az én kísérleti laboratóriumom, ahol tesztnyomtatásokat, méréseket végezhettem. Minden alkalommal szóltam neki, hogy engedélyt kérjek a papír egy részének felhasználására, vagy néhány ezer ívet kértem egy vizsgálat elvégzéséhez. A válasza mindig az volt: »Ugyan már! Én mindenben támogatlak, csináld!« Mert szeretett másoknak segíteni, imádta a szakmáját, a könyveket, és ebben rokon lelkek voltunk. Most pont került a Mondat végére, mert oda pontot kell rakni. És nem maradt utána más, csak az üresség, a spácium."

Matusek-Faludi Viktória

Bálint Csaba

Életének 83. évében elhunyt Bálint Csaba, aki a magyar nyomda- és papíripari és könyvnyomtatási szakma egyik évtizedeken át meghatározó személyisége volt.

Bálint Csaba szerény, de energikus, a kihívások közepette is empatikus, jó humorú, egész életében a hazai papír- és nyomdaipar, a magyar könyvnyomtatás fejlődését, a fiatal nyomdásznemzedékek kinevelését szem előtt tartó szakember volt, méltó azokhoz a nagy elődökhöz, akik Hess András óta azon dolgoztak, hogy a magyar könyvnyomtatást a világ élvonalába emeljék.

1961-ben szerezte meg a magasnyomó gépmesteri szakmunkás bizonyítványát, a szakma gyakorlati alapjait a budapesti Zrínyi Nyomdában sajátította el. 1965-től a Nyomdaipari Tröszt Technológiai és Fejlesztési Laboratóriumában technológusként dolgozva már publikációkat jelentetett meg nyomdaipari szakmai kiadványokban, közben elvégezte a Nyomdaipari Felsőfokú Technikumot. A tudására felfigyeltek az iparág irányítói, 1970-ben a Könnyűipari Minisztérium Iparfejlesztési Főosztályára került, a Nyomdaipari osztály főelőadója lett.

Mindeközben a Könnyűipari Műszaki Főiskolán üzemmérnöki diplomát szerez, majd 1977-ben közgazdászként végzett a – mai nevén – Budapesti Corvinus Egyetemen. Az iparág átfogó megismerése mellett közvetlen közelről is megtapasztalja a hazai nyomdák napi működését: előbb az Athenaeum, majd az Alföldi Nyomda felügyelő bizottságának lesz a tagja. Végül 1978-ban nevezik ki a mai napig működő, akkoriban elsősorban tankönyvgyártóként ismert Dabasi Nyomda igazgatójává. Dabas, a „Nyomda" évtizedekre meghatározta az életét.

A folyamatosan modernizálódó nyomda sikeresen működő üzemként, 340 főt foglalkoztatva vészelte át a nyolcvanas évek végi és a rendszerváltás jelentette recessziót. 1992-ben nemzetközi piacokkal is rendelkező, pénzügyileg stabil hátterű Rt.-vé alakult, amely egyre vonzóbb privatizációs célponttá vált.

A nyomda és a nyomda vezetése sokkal többet jelentett számára, mint egy szakmai kihívás. Felelősséget érzett mindazokért, akiket vezetett. Jól jellemzi ezt egy 1990 szeptemberében, a rendszerváltás első évében az akkor 49 éves nyomdaigazgatónak a Pest Megyei Hírlap újságírói kérdésre adott válasza. Az interjú végén az újságíró utolsó kérdésként arról érdeklődött, hogy ha az aktuálisan igen bizonytalan helyzetben felkínálnának neki egy biztos, jól jövedelmező állást, felállna-e az igazgatói a székből, vagy megvárja amíg felállítják? Bálint Csaba válaszában a nagyapjától örökölt erkölcsi tartásra utalva elmondta: „A példája nyomán belémivódott szemlélet nem engedné, hogy félreálljak. Ha megtenném, joggal marasztalhatna el a kollektíva, rossz bizonyítványt állítanék ki önmagamról."

Végül valóban nem magától állt fel, de a sikeres privatizációt követően 1995-ben mennie kellett.

Folyamatosan részt vett a nyomdaipari szakmai testületek működtetésében, már a hatvanas években bekapcsolódott előadóként a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének munkájába, később testületi tisztségviselőként segítette a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület működését, 1992-től 1995-ig a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete igazgatóságának is tagja volt. Tevékenységét a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület 2006-ban a Lengyel Lajos-díjjal ismerte el.

A nyomdaipari szakoktatást tankönyvszerzőként is elősegítette, és oktatott a Könnyűipari Műszaki Főiskola Nyomdaipari Tanszékén is. A kilencvenes évek közepétől szaktanácsadóként, cégvezetőként dolgozott, papírkereskedelemmel foglalkozó vállalkozását nyugdíjba vonulásáig működtette. Nyugdíjas éveiben még évekig vállalatvezetési ismereteket oktatott. Családi körben, szeretetben teltek utolsó évei, elhúzódó betegségével derűsen és hősiesen megküzdve 2023. október 1-én hunyt el. Emlékét szeretettel őrzik családtagjai, barátai és volt munkatársai.

Petrény Zoltán

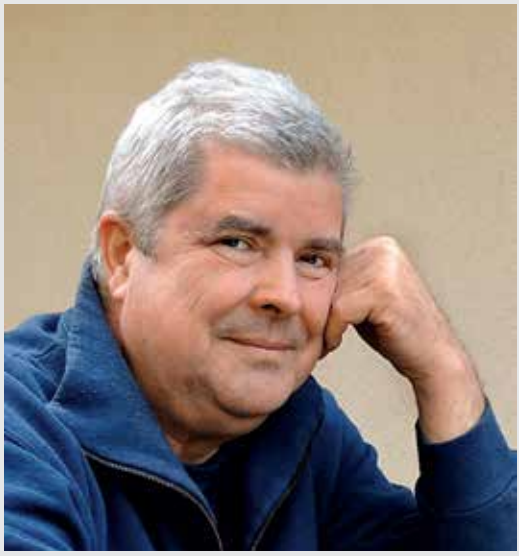

Szia, Zoli, milyen jó lenne – mint a régi időkben – újból menni vevőkhöz, vagy újból autóba ülve, és 1000 kilométert lenyomva Stuttgartban vagy Turatéban lenni, hallgatni, felszívni azt a tudást, amit flexónak hívnak…

Korosztályunk és szűkebb szakmánk (a „flexósok") egy tekintélyes körének megadatott, hogy a flexóval együtt növekedhettünk fel, és a fő sodorban élhettük meg a flexónyomtatás fejlődését.

Te persze, mint az ofszetből elszabadult – és a flexóra először jó 25 éve rácsodálkozó – , az elején nehezen tudtad tolerálni a kezdeti gyermeteg dolgokat. Kedvenc mondásod volt, hogy a „flexó az, amit minden nap fel lehet találni". Nem akárhonnan jöttél, és nem csak úgy „ofszetes" voltál, hanem rotációs ofszetes, sőt hogy fokozzam, 11 évet húztál le a Szikrában napilapnyomtatással…, ahol ugye, nem lehetett hibázni. Aztán következett nyolc éved Németországban (az akkori NSZK-ban), ahol a legigényesebb autós magazinokat is nyomtathattad, szóval volt miből merítened.

És pont a bizonytalanságai, a valahol behatárolt lehetőségei miatt szerettél bele a flexóba, és álmodoztunk vállvetve a csaknem lehetetlenről: a flexó standardizálásáról. Szerencsénk volt: a szakma nemzetközi élvonalával folyamatosan kapcsolatot tarthattunk, tanulhattunk tőlük, a nyelvtudás és a sziklaszilárd ofszetes múltad sokat segített. Eljuthattunk rendszeresen azokra a helyekre, ahol a flexót, ahogy idéztelek fent, éppen feltalálták. És mindezt realtime-ban tehettük, kérdezhettünk, sőt a véleményünket, tapasztalatainkat kikérték a szakma meghatározó alakjai … izgalmas évek voltak … és gyorsan teltek.

Nem voltál egy kimondottan kereskedő alkat, és ezért súlya volt a megállapításaidnak. A műszaki tanácsadásban érezted igazán jól magad. Ha valamiben bizonytalan voltál, inkább hátrébb léptél. Amit viszont javasoltál, véleményeztél, az ült, megbízhatott a helyességében az, aki kérdezett. És ezt sokan tudták rólad, értékelték is megbízhatóságod.

Jó volt veled vitatkozni is. Ha a szakmai diskurzust egyáltalán vitának nevezzük. Visszafogott, megfontolt és nyugodt voltál, mások hübelebalázskodása sosem ragadt át rád. Mindig képes voltál az okot és okozatot együtt látni, vagy ha mégsem volt olyan egyértelmű vagy éppen többváltozós volt a feladvány, akkor izgalmas volt a nyomozás veled, visszafejteni, kibogozni a csomót.

Az évek során különösen a raszterhengerek világában merültél mélyebbre. Büszkén mondhatjuk, hogy Magyarországon a téma vezető szakembere voltál. Szeretted és súlyának megfelelően kezelted az „egy szem" aniloxhengert, hiszen a flexóban az az egyetlen darab anilox, amely a festékezést, és így a nyomatot leginkább meghatározza – szemben a korábbi szakmai életed ofszetnyomtatásával. Itt is azért a szerencsénk újból kerüljön szóba: holland partnerünk személyében a világ egyik leginnovatívabb gyártójával hozott össze a sors. Nem mulasztottad el soha a továbbképzéseiket, az agent meetingeket, ahol több évtizedes tapasztalatod révén mindig megbecsült és kedvelt tagja voltál a globális összejöveteleknek.

És ugyanez igaz a hazai rendezvényekre is: ahol a flexó megmozdult, te ott voltál. Szakcikkekre, oktatásra is vállalkoztál. Nagyon értékes volt a háttérmunkád, amikor egy-egy szakcikket együtt érlelhettünk.

Mindezt úgy, hogy soha nem voltál szereplésre vágyó, a reflektorfénybe törtető alkat. Nyitott voltál az újra. Koroddal együtt is – mondhatjuk így? – előszeretettel használtad, követted a szociális média platformokat.

Barátság a munkahelyen? Igaza van nagyfiadnak: mi a munka révén sokkal több időt töltöttünk együtt az utolsó 25 évedben, mint akár ő gyerekként veled családi találkozások alkalmával. És nevezzük ezt bátran barátságnak, noha egyben mindig szolid távolságtartás is volt.

Együtt éltünk meg, dolgoztunk fel akár olyan családi eseményeket, mint a szülők elmenetelét vagy gyerekek, unokák érkezését, vagy a főzés, a kaják, a zene, a természet, az utazás, maga az élet szeretetét. Jó volt veled jókat beszélgetni, értettük, baby boomerként egyszerűen éreztük egymást, nem kellett hosszan magyarázkodni semmiről.

A Dunát választottad örök nyugvóhelyül, ahol fiatal korodban élvezted az evezést. Jelképes a választás, a folyás, a mozgás a folyóból a tengerbe, akár fel az égig, ahol gyülekező flexósokkal ott folytathatod, mintha most mi sem történt volna. Emlékedet őrizzük.

Sári István

Búcsú a veszprémi Mediaworks üzemétől

Nemcsak kollégákat, de nyomdákat is búcsúztatnunk kell. Tavaly a Mediaworks Hungary Zrt. cég a kedvezőtlen gazdasági környezetre hivatkozva döntött két vidéki nyomdájának bezárása mellett. A társaság kihasználatlan nyomdai kapacitásait leépíti, és öt nyomdájából a két legkevésbé korszerűt: a Veszprémben és a Debrecenben működőt bezárta. Az infláció, az elszabadult papír- és energiaárak, valamint az ellátási láncok egyre növekvő problémái a Mediaworks-csoportot is nehéz gazdálkodási helyzetbe hozták – tudtuk meg az MTI híreiből.

A bauer+bauer Int. GmbH Nfg. Kg. Magyarországi Fióktelepének szerviztechnikus kollégáitól kaptunk néhány, a veszprémi nyomda felszámolása közben készült búcsúképet. Tisztelet és főhajtás azoknak a kollégáknak, akik itt dolgoztak és e nyomda létrehozásában közreműködtek.

Köszönjük a képeket Gibárszki Péter és Barthó Zoltán kollégáknak!

3P/3D

PÓCS PÉTER PLAKÁTJAI

Maczó Péter

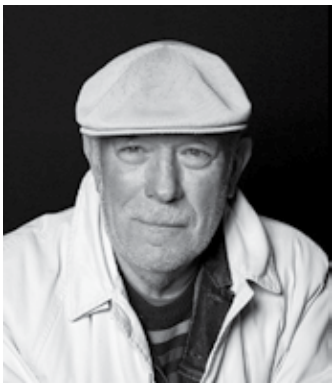

Fotó: Phelia Barouh-Phine

Leleplezni annyit tesz, mint elvarázsolni.

SHIGEO FUKUDA

Shigeo Fukuda a plakáttervezők és -kedvelők köreiben megkerülhetetlen. Sajátosan tiszta esszenciális stílusa mindig fontos üzenetet hordoz.

Neked (itt és most P.P.) úgy hiszem »közeli ismerős« is, akitől mottóként idéztem.

Zöldfülűként róla az V. Varsói Nemzetközi Plakátbiennálén (1974) akkor hallottam, amikor a világ minden tájáról összeseregleett tervezők, a Zahenta lépcsőjén, a nevét hosszan, hangosan kántálták: FU-KU-DA, FU-KU-DA, FU-KU-DA, …
Négy évvel később, amikor először, ugyanott a »NEUTRON« plakátommal szerepeltem, akkor már ismertem a »VICTORY 1945« munkáját, és mindent tudtam róla, amit csak lehetett. Kevés olyan plakátot őrzök emlékezetemben, amely ennyire tisztán, világosan, ennyire redukált előadásban, ugyanakkor ennyire pontosan célba talál(t). Fukuda illúzióteremtő, irreális képalkotó világa összetéveszthetetlen. Varázsló, feltaláló, a metaforák és paradoxonok, az irónia és a humor felejthetetlen mestere. A tokiói GGG Galériában rendezett DOPP kiállítást Ő nyitotta meg, azon kevesek közé tartozhattunk, akiket a műtermébe is meghívott. Emléke előtt, 2009-ben a »FU-KU-DA-DA« plakát parafrázisommal tisztelegtem.

A cím pedig – betűivel – hangsúlyosan összekapcsolja nevedet és a plakátokat. Plakát vagy poszter? Nálam e kettő némi eltérést takar, mert a plakát (kereskedelmi, politikai, kulturális stb.) konkrét, gyakran már egy megrendelő által kijelölt témában agitál (ha agitál) – de nem napjaink meztelen csirkecombos óriásaira, vagy a gonoszul eltorzított arcokkal és sunyi szlogenekkel dekorált alkalmi kampányokra gondolok… míg a poszter talán egyénibb, elitebb és személyesebb is valahogyan. Nem csoda, hogy mifelénk is külön életet, megjelenési felületeket hódít.

melyek a grand art felségvizeire eveznek.

Amíg a világháború után csak tíz év telt el 1956-ig, – emlékszem akkor indultunk az iskolába, addig a rendszerváltás, 1989 óta már harminc… és egy új nemzedék született.
Figyelmeddel – a kritikus és gyakran személyes attitűdöt felvállalva – mindig a lényeges és cseppet sem perifériális problémákra fókuszáltál…

Na, ez kicsit hosszú felvezető – de azért talán kérdés is?

A franciák az *affiche* (plakát, falragasz) és *commercial* (kommersz, kereskedelmi) szavakkal illetik, jelölik ki a műfaj tartalmi és formai határait.
De nyelvünkben is érzékelhető a különbség a plakát és a poszter kifejezések között.
Leegyszerűsítve, én az előbbit, azt a fajtát művelem, ahol az emberi szellem áll a célkeresztben, míg utóbbi a pénztárcák tartalmára ácsingózik. Az egyik adni, a másik elvenni akar. Hozzáállás, szemléletmód kérdése, miként közelítünk egy-egy feladathoz. Nem sok kereskedelmi plakátot terveztem, de azok meglátásom szerint nem a poszterek táborát erősítik, mert autonóm plakátok,

MARCH 2023

HUNGARIAN KARMA

március 15.
2020.03.15.

1956
2016
2023

'956
2022

Közvetlen második világháborús emlékeim nem lehettek, de 1956 novembere, az orosz megszállás, egyik első, kitörölhetetlen, meghatározó emlékem. Gyerekkorom a Mecsek lábánál, falusi – élményekben, tapasztalatokban gazdag, kalandos – környezetben telt. Szüleim, tanáraim az analitikus, önálló gondolkodásra neveltek. Érdeklődő, kíváncsi, utánajárós természetemnek is köszönhetően az ingereket a kezdetektől saját szemszögből, többnyire ellenkező oldalról elemeztem. Alkotó értelmiségi számára kijelölt út a mindenkori kritikus hangvétel, az ellenzéki alapállás.
A plakáttervezés olyan feladat, ahol a tipikust, az általánost, a jellemzőt, azt ami a »levegőben van« kell nem tipikusan, de általános érvényűen, ugyanakkor egyéni, saját hangon megjeleníteni.

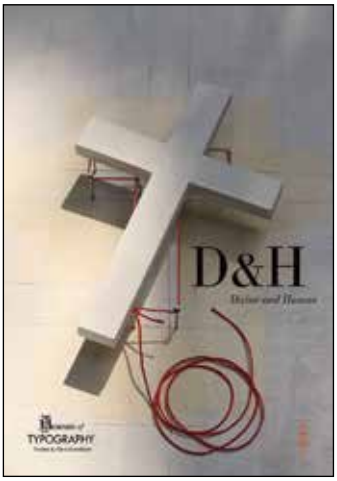

Fontos ez? Hogy műveinket közszemlére tegyük, és vajon hogyan? Az ARC izgalmasan indult aktuális seregszemléje mintha leült volna, vagy apatikusak lettünk...

A plakát világnyelv, amelyet ugyan kevesen beszélnek, de sokan értenek, egy olyan adekvát kommunikációs lehetőség, ahol verbális kérdés(ek)re vizuális választ adunk. A plakátok ott kezdődnek, ahol a szavak véget érnek. Az ARC kiállítások plakátjai felejthetők, többnyire verbális és nem vizuális üzenetekkel kampányolnak.

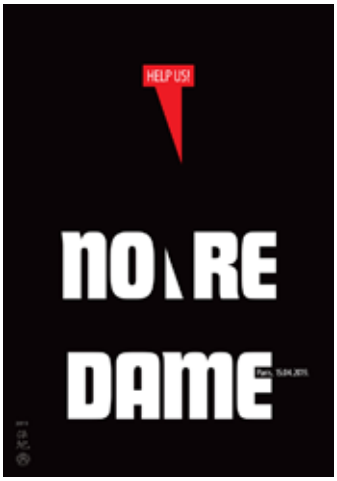

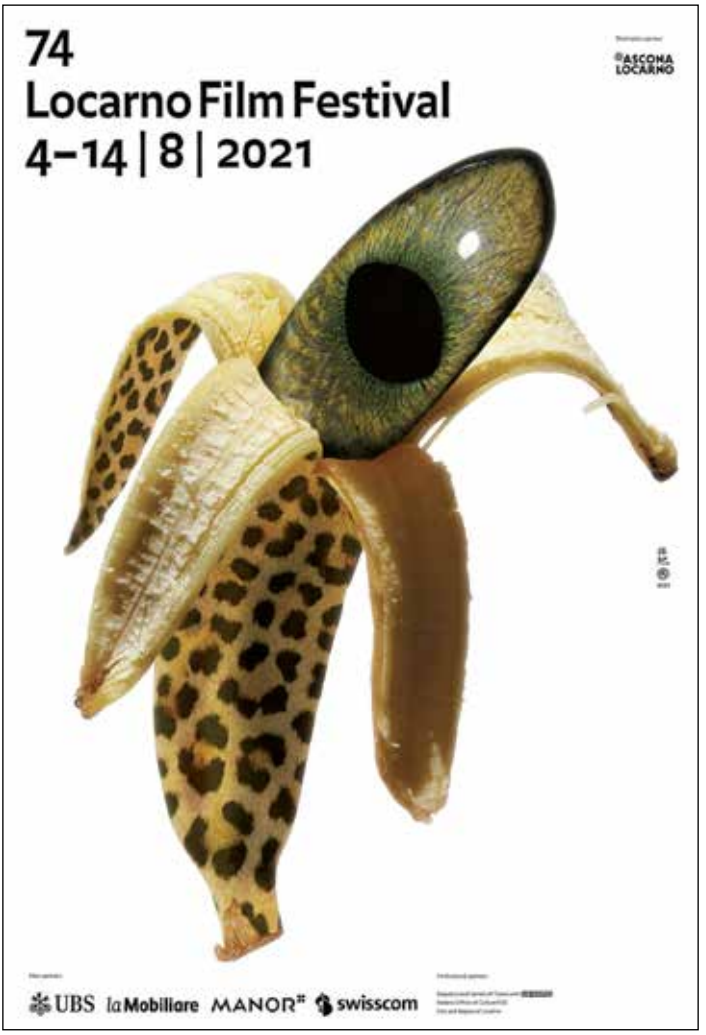

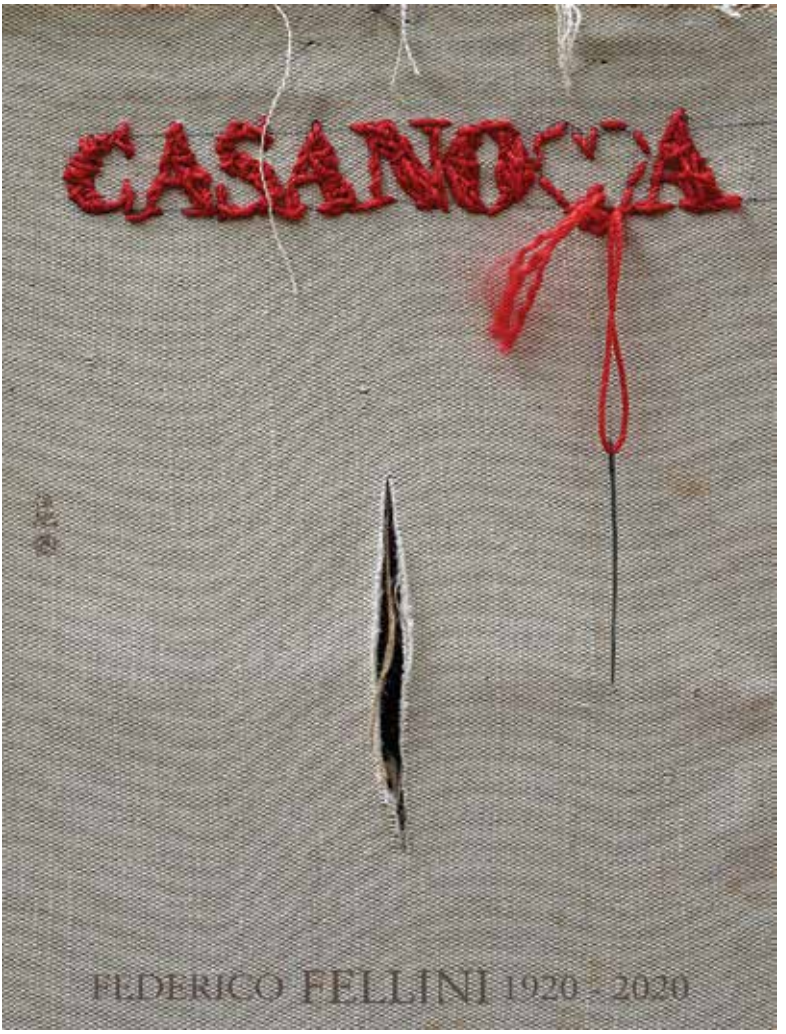

Posztereidet erős plasztika, rusztikus felületkezelés és markáns színek jellemezték, a témákhoz illő szókimondó képi világgal. Kétségtelen, a technika stílusváltást indukál – talán nálad is...

A 3D, az ötvösség területéről érkeztem, ahol az anyagnak, a formának, faktúrának fontos szerepe és jelentése van. Mindez erősen determinálta képi világomat, és egyben jó lehetőséget kínált a plakátrengetegből történő ki-

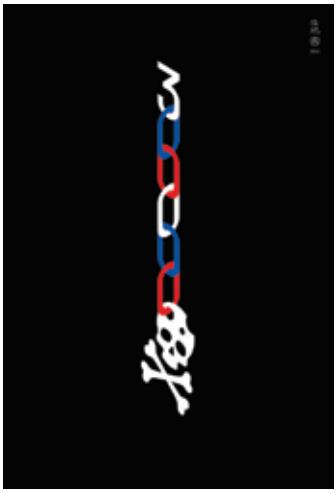

Nemzetközi
Művésztelep
Nagykanizsa
Kendlimajor
Találkozó

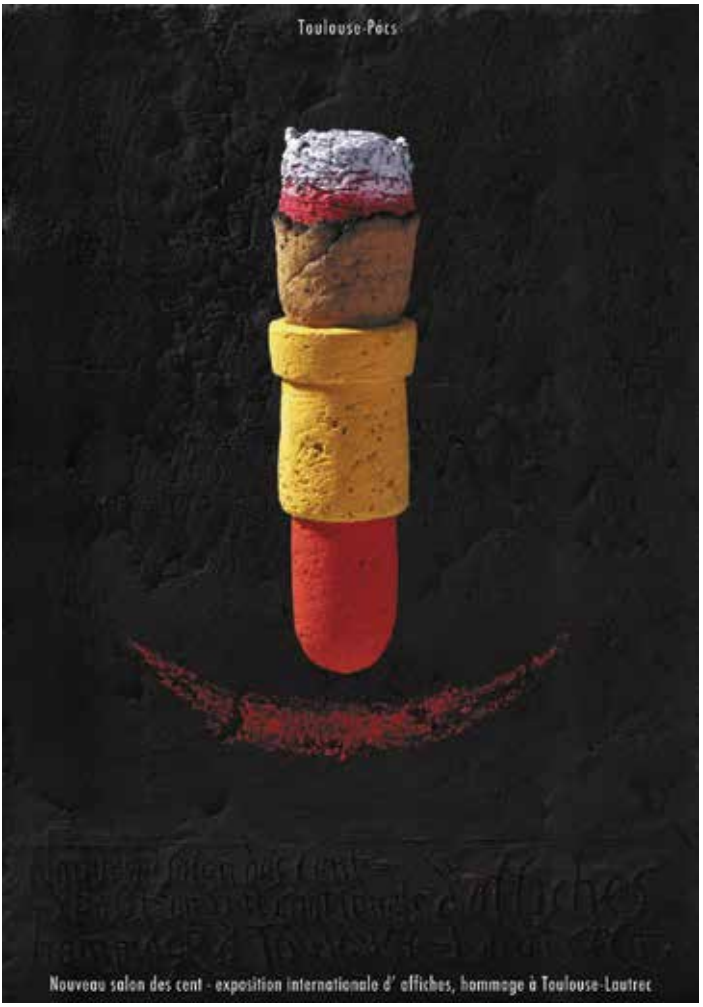
Toulouse-Pécs
Nouveau salon des cent - exposition internationale d' affiches, hommage à Toulouse-Lautrec

HUNGARIAN
POSTER-LONELINESS
ASSOCIATION

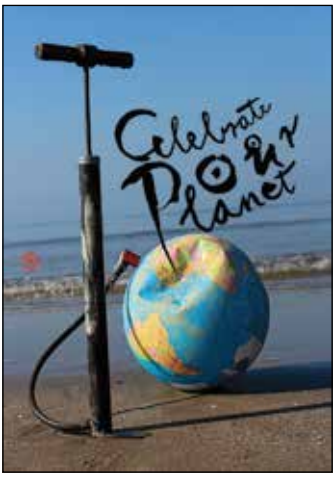
Celebrate
Planet

emelkedésre is. Ebben az építkezésben az alapos átgondolás, a szakaszos munka, a türelem, a tetemes idő megspórolhatatlan, ami komoly megszállottságot feltételez.
A manualitás továbbra is lényeges és izgalmas. Azonban már a kezdetektől úgy gondolom, ez a fajta színpadi világ a »díszlet« elemeivel, nem bármilyen mondanivalómhoz megfelelő. Ezért párhuzamosan egyszerű, redukált, határozott és éles üzeneteket is tervezek, amelyek gyors és pontos megjeleníthetőségéhez a technika napról napra egyre több segítséget, lehetőséget kínál.

A grafikai biennálék szervezői csapatában érezhető egy váltás, és túlnyomóan fiatal, hallgatói (gyakran tanulmányi) munkák jelennek meg a falakon. Az egyéni kiállítások a művészek bemutatkozásai, saját oevre, gyakran tematikus saját vállalások, mintha a személyes üzenet fontosabb volna, mint világunk súlyos problémái...

Több mint harminc éve már azért nem küldök semmit a Békéscsabai Biennáléra, mert egyesek – anno – minden értelemben (szervezés, program, zsűrizés, díjazás) kisajátították az eseményt. Nem tudom, mostanra mi változott. Azt tudom, a jó plakát megszületéséhez alapos ismeretek, kiérlelt gondolatok, morális alapok szükségeltetnek. Személyes vagy közéleti? Nem feltétlenül oltják ki egymást. Sőt! Közéleti kérdésekre csak a személyes, hiteles válasz lehet meglepő, frappáns.

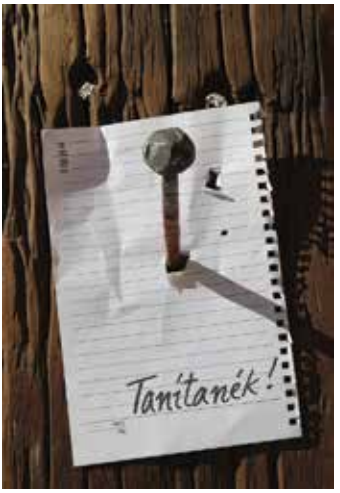

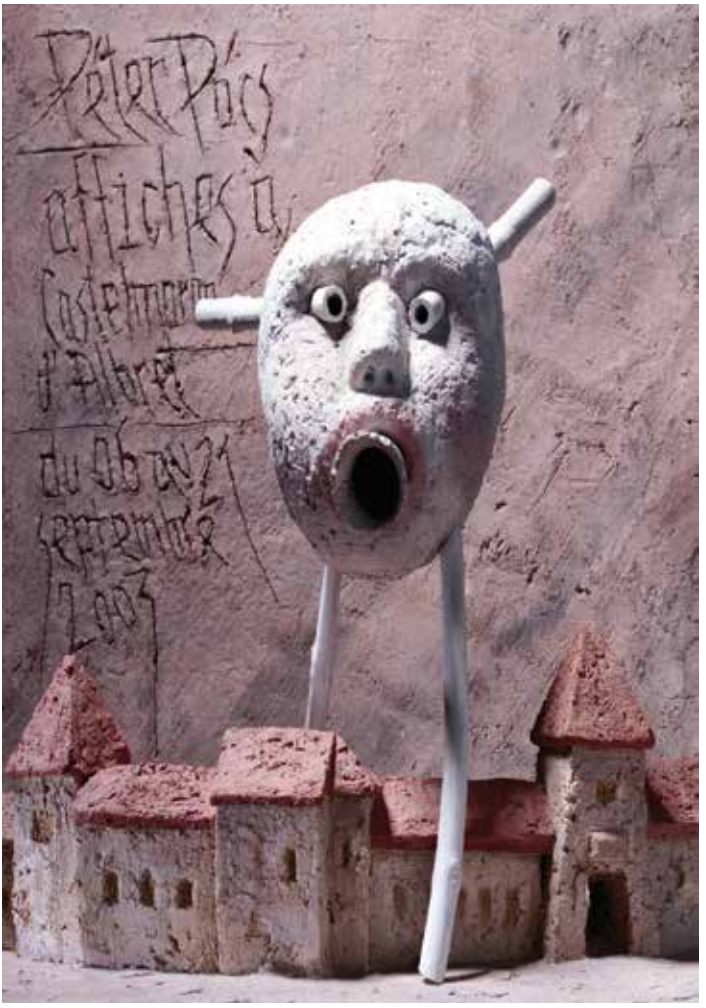

A Materica és a Woodstock színei megújult mintakönyvekben

FRISS, ÚJ ÉS TELE INSPIRÁCIÓVAL – A MÁRKÁK ÚJ KATALÓGUSBAN

A Fedrigoni ikonikus minimalista megjelenésében ezek a mintakönyvek lehetővé teszik a tervezők számára, hogy a Materica és Woodstock termékcsaládok minden színét és grammsúlyát valóban lássák és megtapasztalják. Ugyanakkor az utolsó fejezetben a mintakönyv inspirál. A nyomdai technikák számos lehetőségével az illusztrációk, a fényképezés és a tipográfia kiváló nyomtathatóságukról tesz tanúbizonyságot.

Fedezze fel az elkövetkező évszakok lényegét megragadó árnyalatokat, és ötvözze a főbb anyagtrendeket! A kiváló nyomtathatóság és a színpaletta jellemzőinek köszönhetően ezeket a papírokat a tervezők és kreatívok minden divatos ágazatban használhatják, a szépségápolástól a divaton át a szezonális finom ételekig.

A Materica texturált felülete tapintásra kiemelkedik. Tizennégy árnyalatban kapható: a természet magával ragadó szépsége ihlette, gazdag és változatos választékot kínál, a meleg terrakotta árnyalatoktól a pihentető homokos bézs árnyalatokig.

A Woodstock nagyon sima felületű, 13 pasztellszín árnyalatban: a finom rózsaszíntől és az égszínkéktől a finom mentazöldig és az elegáns levenduláig. A finomság, a nyugalom és a kifinomultság jegyét adja minden alkotásnak, különösen a kozmetika területén, ahol ez a papír tökéletes a sima és kifinomult felületek létrehozásához.

Ezek a magas újrahasznosított anyagtartalommal készült papírok megfelelő választásnak bizonyulnak ahhoz, hogy modern, természetes, mégis felemelő színt kölcsönözzenek bármely projektnek.